

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Kateřina Vančurová

**Vliv agenturního zpravodajství České
tiskové kanceláře na obsah zahraničních
rubrik periodického tisku**

Diplomová práce

Praha 2014

Autor práce: **Kateřina Vančurová**

Vedoucí práce: **PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2014

Bibliografický záznam

VANČUROVÁ, Kateřina. *Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku*. Praha, 2014. 106 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií.

Vedoucí diplomové práce PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.

Abstrakt

Diplomová práce „Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku“ se zaměřuje na tematické a geopolitické zaměření zahraničního zpravodajství českých celoplošných deníků ve srovnání s agenturním servisem ČTK. Snaží se zodpovědět otázku, nakolik se shodují. Zároveň srovnává u jednotlivých novin práci se zdroji.

Teoretický základ má tato práce v teoriích gatekeepingu, zpravodajských hodnot a v menší míře agenda-settingu.

V práci byla analyzována dvě měsíční období s důrazem na srovnatelnost práce se zdroji. Je srovnán tzv. běžný měsíc v březnu 2012, v němž nebyly očekávány události velkého politického významu, s měsícem mezi 20. 10. a 20. 11. 2012, kdy proběhly prezidentské volby ve Spojených státech.

Byly určeny tři hypotézy, z nichž dvě byly potvrzeny a jedna částečně vyvrácena.

Abstract

The diploma thesis „The Influence of Agency News from the Czech News Agency on the Content of Foreign News Sections in Periodicals“ is focused on the thematic a geopolitical focus of the foreign news sections of Czech national dailies in comparison with the agency service of the Czech News Agency (CTK). The thesis strives to answer the question, how similar they are. At the same time, work with sources is compared.

The theoretical basis for this thesis lies in the theory of gatekeeping, news values and agenda setting.

Two month-long periods were analyzed in the thesis, with emphasis on the comparability of the work with sources. March 2012, a so-called usual month with no expected events of big importance, was compared to the period between 20 October and 20 November 2012, when presidential elections went on in the United States of America.

Three hypotheses were determined; of them, two were confirmed and one partially disproved.

Klíčová slova

deníky, ČTK, téma, geopolitické zaměření, zdroj, gatekeeping

Keywords

dailies, Czech News Agency, topic, geopolitical focus, source, gatekeeping

Rozsah práce: 118 291 znaků

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.

Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.

Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 16. 5. 2014

Kateřina Vančurová

Poděkování

Srdečně děkuji doktorce Trunečkové za ochotu, obětavost, vstřícnost, trpělivost a pečlivost, již projevila při konzultacích a pročítání textů.

Zároveň děkuji své rodině, přátelům a kolegům za podporu, pomoc a pochopení.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:
Kateřina Vančurová

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:
2011

E-mail diplomantky/diplomanta:
kacha.v@gmail.com

Studijní obor/forma studia:
mediální studia/magisterské prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku

Předpokládaný název práce v angličtině:

The Influence of Agency News from the Czech News Agency on the Content of Foreign News Sections in Periodicals

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013)
(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2012/2013

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

Vliv agenturního servisu na podobu a tematické zaměření rubrik v tisku je téma, které spadá pod otázku, zda a jak moc nastavují agentury médiím agendu. Srovnáním šíře a zpracování událostí v agenturní redakci a následným textem v rubrikách tištěných médií se dá zjistit, kolik materiálu redakce přejímají, a také je možné vysledovat, do jaké míry se shodují rubriky se servisem tematicky. Teoretický základ má téma v agenda-settingu, normách hodnot zpravodajských materiálů a postupu určování důležitosti témat jednotlivých redakcí. Téma vlivu ČTK na obsahy médií se v teoretické rovině rozebírá při výuce agenda-settingu a ČTK. Na FSV UK byla napsána bakalářská práce s tématem Redaktor v ČTK jako gatekeeper zahraniční redakce, ještě blíže mají k navrhovanému tématu práce Vliv agenturních zpráv ČTK na obsah ekonomických rubrik deníků Právo, Hospodářské noviny a MF Dnes a Vliv agenturních zpráv na obsah domácích rubrik vybraných celostátních deníků. Vzhledem k zaměření na jiné redakce a rubriky se však nekryjí.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Cílem práce je porovnat obsah všeobecného textového zpravodajství v zahraničním servisu agentury ČTK a zahraničních rubrik vybraných tištěných médií a zjistit, jak jednotlivé redakce se servisem pracují, a zda a jak ovlivňuje složení i tematické zaměření servisu ČTK podobu a témata rubrik. Ve dvou měsíčních sledovaných obdobích bude podrobně zkoumán textový zahraniční servis ČTK a s ním srovnávány zahraniční rubriky českých deníků Lidové noviny, Mladá Fronta Dnes, Právo a Hospodářské noviny. Primární zaměření této práce je přejímání textových materiálů, témat či důležitosti zpráv. Sekundárně se chci zabývat zdrojem zpráv, jejich umístěním v novinách, geografickým původem a případně dalšími jevy vhodnými ke srovnání. Analyzovaná období byla vybrána s důrazem na to, aby bylo možné srovnat tzv. obvyklý měsíc bez větších očekávaných či neočekávaných událostí s měsícem,

v němž dojde k velké očekávané události - americkým volbám. Cílem je postihnout změnu práce redakcí a také způsob, jakým pracují s událostmi mezinárodního významu a jak se změnilo rozložení zpráv i reakce redakcí novin na neočekávané události.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Úvod

Metodika

1. Teoretický základ agenturního zahraničního zpravodajství

2. Jednotlivé redakce

2.1. Zahraniční redakce ČTK (informace o personálním obsazení redakce, síti zpravodajů, zdroje redakce, typologie zpráv v servisu, oblastní a tematické zaměření; práce výhradně s textovou produkcí, nikoli s obrazovým a multimediálním materiálem)

2.2. Zahraniční redakce vybraných novin

2.2.1. Lidové noviny

2.2.2. Mladá Fronta Dnes

2.2.3. Hospodářské noviny

2.2.4. Právo

Stručná charakteristika jednotlivých novin, majitel, pokud relevantní, šéfredaktor zahraničních redakcí, umístění rubriky v novinách.

3. Vymezení sledovaných období

3.1. Březen 2012 (charakteristika období a nejdůležitějších událostí)

3.2. Listopad 2012 (popis amerických voleb a kandidátů, případně dalších důležitých událostí)

4. Analýza obsahů

4.1. Březen 2012

4.1.1. ČTK (detailní rozbor servisu za měsíc; možná bude zpracováno po menších časových úsecích pro přehlednost)

4.1.2. Odraz ČTK v rubrikách novin (analýza množství přejatých či přepracovaných článků od ČTK se zaměřením na tematiku, geografický původ a srovnání důležitosti zprávy, jak ji prezentovala ČTK a jak list - kde byla zařazena, jak byla umístěna)

4.1.2.1. Lidové noviny

4.1.2.2. Mladá Fronta Dnes

4.1.2.3. Hospodářské noviny

4.1.2.4. Právo

4.2. Listopad 2012

4.2.1. ČTK

4.2.2. Odraz ČTK v novinách (se zaměřením na používané zdroje, autorský materiál i neočekávané události a reakci na ně)

4.2.2.1. Lidové noviny

4.2.2.2. Mladá Fronta Dnes

4.2.2.3. Hospodářské noviny

4.2.2.4. Právo

5. Závěr

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Analyzovaná období:

cca. 1. 3. 2012 - 31. 3. 2012

cca. 1. 11. 2012 - 30. 11. 2012

Analyzovaná média:

ČTK

Hospodářské noviny

Lidové noviny

Mladá Fronta Dnes

Právo

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Komparace využití všeobecného zahraničního servisu ČTK s výhradním zaměřením na textový servis se zahraničními rubrikami vybraných novin. Podrobná analýza servisu z hlediska rozvrstvení témat v jednotlivých kategoriích i geografické lokace a analýza rubrik následujícího dne.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

Zahraněční zpravodajství z následujících zdrojů:

Infobanka ČTK

Lidové noviny 3/2012 a 11/2012

Mladá Fronta Dnes 3/2012 a 11/2012

Hospodářské noviny 3/2012 a 11/2012

Právo 3/2012 a 11/2012

Výroční zprávy ČTK

Výroční zprávy jsou požadovány zákonem o ČTK a v této práci budou sloužit jako podkladový materiál pro historický základ i faktografické srovnání objemů zpráv či změn v počtech a umístění zahraničních zpravodajů.

BURNS, Lynette Sheridan. *Understanding journalism*. London: Sage Publications, c2003, x, 186 s.

Autorka se v této knize detailně zaměřila na celý proces tvorby mediálních obsahů i jejich následných účinků. Kapitoly věnované tištěným médiím poslouží pro tuto práci jako cenný zdroj.

ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, 205 s.

Kniha napsaná jako skriptum pro IKSŽ FSV UK poslouží jako teoretický podklad pro přesný popis produkce agentury i novin. Také pomůže pro přesnější orientaci v typologii zdrojů jak ČTK, tak redakcí novin.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s.

Srozumitelně psané skriptum pro IKSŽ FSV UK pokrývá teoretické principy i praktické postupy při tvorbě mediálních obsahů. Kapitoly věnované výběru zpráv a agenda settingu bude možné využít v teoretické části i při posuzování jednotlivých zpráv.

WILKE, Jürgen. *Von der Agentur zur Redaktion: wie Nachrichten gemacht*,

<p><i>bewertet und verwendet werden. Köln: Böhlau, 2000, xi, 239 s.</i></p> <p>Toto dílo do detailu popisuje průběh tvorby agenturní zprávy, přiřazení stupně důležitosti i následné šíření mezi abonenty. Zaměřuje se na každý krok s velkou pozorností a pro tuto práci poslouží pro lepší pochopení funkcí agenturního servisu.</p>		
<p>Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)</p> <p>Vliv agenturních zpráv ČTK na obsah ekonomických rubrik deníků Právo, Hospodářské noviny a MF Dnes (FSV UK)</p> <p>Vliv agenturních zpráv na obsah domácích rubrik vybraných celostátních deníků (FSV UK)</p>		
<p>Datum / Podpis studenta/ky</p>		
8.	června	2012
<p>.....</p>		

<p>TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:</p>	
<p>Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:</p>	
<p>Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:</p>	
<p>Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.</p>	
<p>Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.</p>	
<p>PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.</p>	
<p>Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga</p>	<p>.....</p> <p>Datum / Podpis</p>
<p>pedagožky/pedagoga</p>	

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

1	ÚVOD.....	4
2	TEORETICKÉ ZAKOTVENÍ ZAHRANIČNÍHO ZPRAVODAJSTVÍ	7
2.1	TEORIE GATEKEEPINGU, AGENDA-SETTINGU A ZPRAVODAJSKÝCH HODNOT.....	8
2.1.1	<i>Výběr zpráv do agenturního servisu.....</i>	8
2.1.2	<i>Příklad gatekeepingu v zahraniční redakci z agentury Mediafax v první polovině roku 2009</i>	22
2.2	NASTOLOVÁNÍ AGENDY.....	23
3	METODIKA VÝZKUMU.....	25
3.1	VÝBĚR METODY.....	25
3.2	POSTUP VÝZKUMU.....	25
3.3	KÓDOVÁNÍ.....	27
3.4	ZPRACOVÁNÍ DAT.....	31
4	ZKOUMANÁ MÉDIA.....	33
4.1	ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ.....	33
4.1.1	<i>Zařazení České tiskové kanceláře.....</i>	33
4.1.2	<i>Předmět činnosti ČTK.....</i>	33
4.1.3	<i>Současné postavení ČTK na mediálním trhu.....</i>	34
4.2	MLADÁ FRONTA DNES.....	34
4.3	LIDOVÉ NOVINY.....	35
4.4	PRÁVO.....	36
4.5	HOSPODÁŘSKÉ NOVINY.....	36
5	VYMEZENÍ SLEDOVANÝCH OBDOBÍ	37
5.1	BŘEZEN 2012.....	37
6	ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ Z BŘEZNA 2012	41
6.1	ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ.....	41
6.1.1	<i>Průběh zpravodajství v jednotlivých dnech.....</i>	41
6.1.2	<i>Tematické zaměření březnové textové produkce ČTK.....</i>	42
6.1.3	<i>Geopolitické zaměření servisu ČTK v březnu 2012.....</i>	43
6.2	MLADÁ FRONTA DNES.....	45
6.2.1	<i>Tematické a geopolitické zaměření Mladé fronty Dnes v březnu 2012.....</i>	46
6.2.2	<i>Analýza zdrojů.....</i>	48
6.3	LIDOVÉ NOVINY.....	49
6.3.1	<i>Popisovaná témata.....</i>	50
6.3.2	<i>Geopolitické zaměření novin.....</i>	51
6.3.3	<i>Využití zdroje.....</i>	52
6.4	HOSPODÁŘSKÉ NOVINY.....	54
6.4.1	<i>Tematické zaměření.....</i>	55
6.4.2	<i>Geopolitické zaměření zpravodajství Hospodářských novin v březnu 2012.....</i>	55
6.4.3	<i>Využití zdrojů.....</i>	56
6.5	PRÁVO.....	58
6.5.1	<i>Tematické zaměření Práva v březnu 2012.....</i>	59
6.5.2	<i>Státy, jimž se zpravodajství věnovalo.....</i>	60
6.5.3	<i>Využití zdrojů v Právu v březnu 2012.....</i>	61
6.6	VYUŽITÍ ZDROJŮ V DENÍCÍCH V BŘEZNU 2012.....	63
7	ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ V ŘÍJNU A LISTOPADU 2012.....	64
7.1	ČTK.....	65
7.1.1	<i>Popis servisu ČTK ve sledovaném období.....</i>	65
7.1.2	<i>O kterých zemích se v servisu ČTK psalo.....</i>	70
7.2	MLADÁ FRONTA DNES.....	71
7.2.1	<i>Tematické zaměření zpravodajství Mladé fronty Dnes v říjnu a listopadu 2012.....</i>	73
7.2.2	<i>Geopolitické zaměření zpravodajství Mladé fronty Dnes v říjnu a listopadu 2012.....</i>	75
7.3	LIDOVÉ NOVINY.....	77

7.3.1	<i>Tematické zaměření Lidových novin v říjnu a listopadu 2012</i>	79
7.3.2	<i>Geopolitické zaměření zahraničního zpravodajství Lidových novin v říjnu a listopadu 2012</i>	81
7.4	HOSPODÁŘSKÉ NOVINY	83
7.4.1	<i>Tematické zaměření Hospodářských novin v říjnu a listopadu 2012</i>	85
7.4.2	<i>Geopolitické zaměření zpravodajství Hospodářských novin v říjnu a listopadu 2012</i>	87
7.5	PRÁVO	88
7.5.1	<i>Tematické zaměření zpravodajství Práva v říjnu a listopadu 2012</i>	90
7.5.2	<i>Geopolitické zaměření Práva</i>	91
7.6	VYUŽITÍ ZDROJŮ	93
7.6.1	<i>Jak redakce využívaly zdroje v říjnu a listopadu 2012</i>	93
8	SROVNÁNÍ VYUŽITÍ ZDROJŮ V BŘEZNU A V ŘÍJNU A LISTOPADU 2012	96
	ZÁVĚR	99
	ZDROJE	102
	PŘÍLOHY	106

1 Úvod

Diplomová práce „Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku“ se zaměřuje na tematické a geopolitické zaměření zahraničního zpravodajství čtyř českých celoplošných deníků, Mladé fronty Dnes, Lidových novin, Hospodářských novin a Práva, a srovnává je se servisem České tiskové kanceláře, jež mají všechny redakce k dispozici. Snaží se zodpovědět otázku, nakolik se shoduje zaměření ČTK a novin v obou oblastech – zda považují za důležitá stejná témata ve stejné intenzitě a zda je geopolitické zaměření podobné. Zároveň srovnává u jednotlivých novin práci se zdroji a zkoumá, jak významným zdrojem zpravodajství je ČTK v českých novinách.

Dalším tématem, na něž jsem se v rámci zkoumání využití zdrojů soustředila, bylo, zda se změni práce se zdroji u události velkého politického významu, jejíž rozsah, významnost i datum bylo známo předem. Vybrala jsem proto k analýze dvě měsíční období, březen 2012 a období mezi 20. 10. a 20. 11. 2012: v březnu 2012 nebyly očekávány události srovnatelného politického významu, jako tomu bylo v druhém období, a dalo se tak mluvit o tzv. běžném měsíci, v němž bylo možné zkoumat obvyklou redakční práci. Ve druhém období října a listopadu 2012 se 7. 11. 2012 uskutečnily americké prezidentské volby, událost velkého politického významu, u níž bylo známo datum i důležitost velmi dlouho dopředu. To poskytlo možnost srovnat, zda se změni rozložení využitých zdrojů ve srovnání s běžným měsícem, zda redakce případně vyšlou zpravodaje či budou využívat jiné zdroje.

Výzkum byl vymezen výhradně textovou produkcí v zahraničním servisu ČTK a zahraničních rubrikách vybraných deníků. Zároveň byly zkoumané zprávy vymezeny ještě požadavkem ucelenosti: zkoumány byly pouze takové texty, které se v servisu či následně v tisku objevily jako jednotlivé texty s titulkem. Byly proto vynechány krátké zprávy, jež jsou v sazbě lomeny pod jeden titulek. Jsou jimi Zprávy dne v Lidových novinách, Briefing v Hospodářských novinách, Krátce v Právu a stejnojmenná rubrika Mladé fronty Dnes. Důvodem byla potřeba srovnatelnosti i nemožnost takové zprávy kódovat ve stejných kategoriích, zejména kvůli chybějícímu titulku.

Pro potřeby výzkumu bylo úhrnem kódováno 8 546 zpráv v předem daných kategoriích, jak jsou popsány v kapitole Metodika. V tomto množství dat bylo následně nemožné dodržet některé z cílů práce, jak byly popsány v tezích, totiž otázky po přejímání materiálů a jejich umístění. Pro takový výzkum by byl vhodný významně menší vzorek a možnost pečlivě zkoumat zpracování každé události, jak ji prezentovala ČTK a zda a jak o ní následně informovaly deníky.

Teoretický základ má tato práce v teoriích gatekeepingu, zpravodajských hodnot a v menší míře agenda-settingu, neboť zkoumá přejímání zpráv, a tedy jejich průchod „branami“, a účinků se dotýká jen v předpokladu toho, že tematický i geopolitický výběr a jeho shoda či naopak malá shoda se servisem ČTK má následný vliv na čtenáře. Teoretické kapitoly byly zařazeny, přestože se v předpokládané struktuře objevily pouze jako kapitola Teoretický základ agenturního zahraničního zpravodajství. Tato část byla rozpracována a zahrnuje teorie a jejich vývoj, které se k výzkumu váží.

Výzkum byl zpracováván podle zásad kvantitativní obsahové analýzy, tedy s cílem získat porovnatelné a pokud možno objektivní výsledky z velkého množství dat.

Ačkoli je obvyklé při popisu servisu ČTK popsat i specifika její textové produkce, v této práci jsou vynechána, neboť s nimi nebylo dále výzkumně pracováno.

Teoretická část byla zpracována z odborné literatury, obvykle se jednalo o primární zdroje či původní výzkumy. Při popisu teorií jsem jako primární zdroje využila studie „frontiers in Group Dynamics: II. Channels of Group Life; Social Planning and Action Research“ Kurta Lewina, výzkumů „The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News“ Davida Manninga Whitea a „Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors“ Waltera Giebera, „Intermediary Communicators in the International Flow of News“ J. T. McNellyho, „Refining the "Gatekeeper" Concept: A UN Radio Case Study“ Abrahama Z. Basse, „Keeping the Gates' for Gatekeepers: The Effects of Wire News“ autorů Charlese Whitneyho a Lee B. Beckera. Sekundární zdroje jsem využila následující: Gatekeeping Theory autorů Pamely Shoemaker a Tima Vose, Základy masové komunikace Michaela Kunczika a Žurnalistika od Lynette Sheridan Burnsové a Zpravodajství Tomáše Trampoty.

Na FSV UK byla napsána bakalářská práce s tématem Redaktor v ČTK jako gatekeeper zahraniční redakce, ještě blíže mají k navrhovanému tématu práce Vliv agenturních zpráv ČTK na obsah ekonomických rubrik deníků Právo, Hospodářské noviny a MF Dnes, Vliv agenturního zpravodajství na obsah zahraničních rubrik deníků Lidové noviny a Hospodářské noviny, Zahraniční zpravodajství v podání tiskových agentur a zahraničních zpravodajů českých médií, a Vliv agenturních zpráv na obsah domácích rubrik vybraných celostátních deníků. Vzhledem k zaměření na jiné redakce a rubriky se však nekryjí, případně se práce zabývají tématem v jiném rozsahu a s jinými cíly.

V praktické části jsou podkladem zpracovaná data a pro zpracování byly stanoveny tři sledované hypotézy:

1. Deníky přebírají zprávy ČTK i s důležitostí, kterou jim ČTK přiřkne.
2. Deníky v období října a listopadu 2012 budou mít změněnou práci se zdroji, budou více zastoupeny jiné zdroje, než ČTK a zvýší se podíl vlastních redakčních zpráv.
3. Témata i geopolitické zastoupení se budou z větší části shodovat.

V závěru práce jsou tyto hypotézy vyhodnoceny.

Téma práce jsem si vybrala proto, že jsem v letech 2008 a 2009 pracovala jako zahraniční redaktorka dnes již neexistující zpravodajské agentury Mediafax a vím, jak složité je poskytnout obraz o dění na celém světě s omezenými zdroji, prostorem i málo pracovníky redakce. Téma přejímání zpráv ze servisu ČTK je tak pro mě i osobně zajímavé, obzvláště pro konkurenční prostředí, které v zahraniční redakci Mediafaxu panovalo – podařilo-li se „mít něco dříve než četka“, byl to velký úspěch.

2 Teoretické zakotvení zahraničního zpravodajství

Zahraniční zpravodajství je nedílnou součástí tuzemských médií a tvoří spolu se zprávami z domova základ zpravodajství.

Práce redaktorů zahraničního zpravodajství se od práce domácí redakce odlišuje především vzdáleností, jež redaktory od místa dění dělí. Tato skutečnost předznamenává použití jiných technik získání informací, především pak použití jiných zdrojů. Oproti domácímu zpravodajství je nutné přihlížet k časovým rozdílům mezi zeměmi, proto bývá práce zahraničních redakcí jinak časově organizována a je téměř nezávislá na obvyklém denním rytmu domovské země.

V českých médiích je zahraničnímu zpravodajství vymezen stálý prostor; v denících se obvykle jedná o jednu až dvě stránky s možností rozšíření v případě nenadálé události či události velkého významu.

Pracovníci redakcí tak často stojí před rozhodnutím, jaké zprávy a v jakém rozsahu na vyčleněný prostor dát. Protože není možné čtenářům předložit zprávy, které by ve svém souhrnu byly reprezentativním obrazem světového dění, jsou používány různé klíče pro určení priority zprávy, tzv. zpravodajské hodnoty. Podle teorie Jörgena Westerstahla a Folke Johanssona z roku 1994 jimi jsou: důležitost, jejíž hodnotu měří indexem tvořeným velikostí populace, hrubým národním produktem a výdaji na zbrojení a blízkost, která je považována za relativní hodnotu a již autoři definují třemi dimenzemi: geografickou, obchodní a kulturní. K těmto hodnotám je přiřazena též dramatická zprávy či události, přístup (spíše technologicky pojatý) a ideologie, jež je vysvětlena jako ideologie národního zájmu.¹

Nemožnost být přímo na místě události se odráží i v množství a typech zdrojových služeb. Agenturní zpravodajství využívají jak redakce deníků, tak i zahraniční redakce ČTK. V jednotlivých redakcích se liší množství i využití jednotlivých zdrojů; je závislé na finančních možnostech i zaměření média.

¹WESTERSTAHL, Jorgen a Folke JOHANSSON. Foreign News: News Values and Ideologies. *European Journal of Communication* [online]. 1994, vol. 9, issue 1, s. 71-89 [cit. 2014-02-23]. DOI: 10.1177/0267323194009001004. Dostupné z: <http://ejc.sagepub.com.ezproxy.is.cuni.cz/content/9/1/71.full.pdf+html>

2.1 *Teorie gatekeepingu, agenda-settingu a zpravodajských hodnot*

Primárním zájmem této práce je práce s agenturními zdroji. Tato problematika má dvě roviny: co a jak je vybráno do agenturního servisu, aby následně se stalo zdrojem s agenturní signaturou; a jestli mají všechny informace stejný přístup do zpravodajství. V první rovině se jedná především o teorie gatekeepingu, agenda-settingu a normativního pohledu na zpravodajství, v rovině druhé je možno hovořit o hierarchii přístupu, jak ji definuje John Eldridge² a teorii, že „ne všechny země byly stvořeny rovnocenné, aby se staly zprávami“³. Obě roviny se pochopitelně významně překrývají a jejich rozdělení bude v této práci dodrženo pro lepší orientaci v textu.

V této diplomové práci je pracováno s Českou tiskovou kanceláří jako se zdrojem, jež mají k dispozici všechna média. ČTK má mnohá specifika, o nichž je v této kapitole též hovořeno.

V neposlední řadě je tato kapitola zaměřena na obecnější problematiku pohledu na zahraniční zpravodajství jako na danou kategorii zpravodajství. Mnoho současných studií polemizuje s funkčností tohoto zavedeného rozdělení, tyto názory jsou v kapitole shrnuty a popsány.

2.1.1 **Výběr zpráv do agenturního servisu**

I přes zdánlivě neomezený prostor servisu tiskové agentury, jež svým abonentům poskytuje informace přes internetové rozhraní, emailem nebo přes SMS zprávy⁴, musí i agentura vybírat, co do svého servisu zařadí. Podobně následně vybírají noviny, ačkoli v tomto případě je již omezení prostorem zřejmější. Výsledný výběr zpráv, který je k dispozici v agenturním servisu či výsledně pro čtenáře na stránkách novin, je ovlivněn mnoha faktory, a sám mnoho faktorů ovlivňuje.

² ELDRIDGE, John. *Glasgow media group reader*. 1st ed. London: Routledge, c1995, x, 399 s. ISBN 0415127300. Str. 289.

³ CHANG, T.-K. All Countries Not Created Equal to Be News: World System and International Communication. *Communication Research*. 1998-10-01, vol. 25, issue 5, s. 528-563. DOI: 10.1177/009365098025005004. Dostupné z: <http://crx.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/009365098025005004>. Str. 528.

⁴ Služby. ČTK [online]. 2011 [cit. 2014-05-15]. Dostupné z: <http://www.ctk.cz/sluzby/>

Otázka toho, jak tento proces probíhá, má tedy v mediálním diskurzu svoji váhu. Mezi prvními, kdo se jí snažil zodpovědět, byl David Manning White, který navázal na práci psychologa Kurta Lewina.

2.1.1.1 Vývoj teorie „bran“

V roce 1947 vyšla posmrtně nedokončená studie Kurta Lewina, zakladatele sociální psychologie a vedoucího Výzkumného centra pro skupinovou dynamiku na Massachusettském technologickém institutu⁵. Tato studie si kladla za cíl popsat „rozhodovací procesy při rodinných nákupech potravin“⁶ a vytvořit matematický model rozhodovacích okamžiků. Důvodem pro tuto práci byl zájem o to, jakým způsobem by se daly změnit stravovací návyky celé společnosti⁷. Práce zjišťovala, zda existuje „strategická část populace“⁸, na niž by se dala cílit kampaň a s jejíž pomocí by pak změna proběhla, aniž by bylo nutné oslovit každého člena společnosti.

Lewin začal předpokladem, že „si nejsou všichni členové populace rovni, pokud se jedná o určování toho, co se bude jíst. Proto se dá společenské změny nejlépe dosáhnout, budou-li zacílení ti lidé, kteří mají největší kontrolu nad výběrem jídlem pro domácnost.“⁹

Jeho teorie pracuje s představou, že jídlo se na stůl dostává skrze tzv. kanály. Jedním z uvažovaných kanálů je v této teorii obchod, dalším například záhon se zeleninou. Každý z těchto kanálů je možno rozdělit do sekcí a přechod mezi sekcemi je okamžik, kdy dochází k směrodatnému rozhodování. V tomto případě tak Lewin popisoval, že v obchodě došlo k rozhodování vedoucího obchodu, zda jisté potraviny objednat a jiné nikoli, následně byly potraviny nějakým způsobem rozmístěny a zákazník pak při

⁵ GREATHOUSE, Julie. Kurt Lewin. In: *Psychology History* [online]. 1997 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z: <http://muskingum.edu/~psych/psycweb/history/lewin.htm>

⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 241.

⁷ LEWIN, K. frontiers in Group Dynamics: II. Channels of Group Life; Social Planning and Action Research. *Human Relations*. 1947-11-01, vol. 1, issue 2, s. 143-153. DOI: 10.1177/001872674700100201. Dostupné z: <http://hum.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/001872674700100201> Str. 143.

⁸ LEWIN, K. frontiers in Group Dynamics: II. Channels of Group Life; Social Planning and Action Research. *Human Relations*. 1947-11-01, vol. 1, issue 2, s. 143-153. DOI: 10.1177/001872674700100201. Dostupné z: <http://hum.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/001872674700100201> Str. 143.

⁹ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 12.

procházení obchodem některé zaznamenal, jiné nikoli, a jen některé nakoupil. Následně cestou domů mohly být již některé potraviny sněženy, některé mohly být zničeny. V kuchyni poté bylo zapotřebí rozhodnout, zda nakoupené potraviny (či vybraná zelenina ze záhonu, zde se oba kanály spojují) budou uloženy do lednice či do komory. V důsledku tohoto rozhodnutí se některé potraviny mohly zkazit. V dalším kroku bylo rozhodováno, kdy a jak budou potraviny zpracovány a jak budou prezentovány ostatním členům rodiny.¹⁰

Při přechodu do kanálu či následující sekce procházely uvažované potraviny tzv. branami, a průchod branami byl kontrolován jedním nebo více „gatekeepery“¹¹, čili hlídači bran.¹²

Lewin také poznamenal, že průchod každou bránou je ovlivňován silami, které z obou stran na bránu působí. Tyto síly mohou mít obojí polarizaci a tato se dokonce při průchodu branou může a nemusí měnit.

Popis tohoto procesu, ačkoli se mediálním studiím zdá vzdálený, velmi dobře koresponduje s výběrem zpráv tak, jak k němu dochází v médiích.

2.1.1.2 *Pan Brána a uplatnění Lewinova modelu v mediálních studiích*

Prvním, kdo použil Lewinův model jako metaforu pro mediální procesy, byl profesor výzkumu médií na Bostonské univerzitě David Manning White. V roce 1950 vyšla v *Journalism Quarterly* případová studie gatekeepingu.

Ta si kladla za cíl popsat chování i proces rozhodování gatekeepera¹³, který je jedním z článků v procesu, jímž informace prochází od události po vydanou zprávu.

Popsal jednotlivé úrovně bran na příkladu zasedání Senátu k návrhu zákona o federálním příspěvku na vzdělání, kde jsou přítomni novináři a „reportéři z různých

¹⁰ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 12.

¹¹ Lewin tento výraz sám v této studii nepoužil, termín gatekeeper pochází z pozdějších mediálních teorií.

¹² SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 13.

¹³ Ačkoli je možné tento termín překládat, současný diskurs mediálních studií tak nečiní, proto v této práci bude nakládáno se slovem gatekeeper jako s nepřekládaným termínem.

tiskových agentur, washingtonští dopisovatelé velkých novin (...) i reportéři místních listů¹⁴. První brána, kterou zpráva prochází, je brána rozhodování těchto lidí, zda posoudí informaci za dostatečně důležitou, aby ji „pustili“ dál, do procesu redakce. White upozornil, že v tomto procesu následně dojde ke specifickému zpracování a navrhl srovnat podobnou zprávu v novinách Chicago Tribune a Chicago Sun Times, tedy seriózním tisku a bulvárním tisku, aby nastínil, že nejen brány ovlivňují podobu zprávy, jak výsledně vyjde.

Také tím nastínil, že poté, co zpráva projde první bránou, prochází dalším řetězcem rozhodování a zpracování.¹⁵

Pro případovou studii následně vybral editora ranních novin, které měly náklad přibližně 30 000 výtisků, a vycházely ve „vysoce industrializovaném středozápadním městě se 100 000 obyvateli.“¹⁶ Vybranému editorovi bylo cca 45 let, měl přibližně 25letou praxi v oboru a jeho úkolem bylo vybrat pro noviny zprávy ze servisu Associated Press, United Press a International News Service. Podle Whitea se jednalo o práci, jakou zastávají lidé ve „stovkách nemetropolitních novin“¹⁷ a považoval je za nejdůležitějšího gatekeepera ze všech, neboť „pokud odmítne příběh, práce všech, kteří jeho rozhodnutí předcházeli při podávání zprávy a jejím přenosu, je zrušena.“¹⁸ Upozornil však na omezený prostor, který měl gatekeeper k dipozici.

Pro představu o práci vybraného gatekeepera, který je v práci nazýván Mr. Gates, česky pan Brána, jej výzkumník požádal, aby si ve vybraném týdnu mezi 6. a 13. únorem

¹⁴ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 383.

¹⁵ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 384.

¹⁶ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 384.

¹⁷ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 384.

¹⁸ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 384.

1949 schoval veškeré materiály, z nichž vybíral vhodné zprávy pro zpravodajství, a zároveň aby k odmítnutým připsal důvod, pro který byla zpráva vyřazena. Tyto důvody byly považovány za extrapolovatelné pro většinu gatekeeperů v podobných redakcích.¹⁹

Ve sledovaném týdnu bylo vyřazeno asi 90 procent došlé produkce. To odpovídá i dnešním poměrům mezi produkcí ČTK a deníky, jak je popsáno v praktické části této práce.

Při zkoumání důvodů pro vyřazení výrazné většiny agenturní produkce, kterou měl Mr. Gates k dispozici, vyšlo najevo, že důvody byly dvojího typu a byly tvořeny podle soukromého úsudku, který vycházel z jeho zkušeností a předpokládaných požadavků čtenářů. První skupina důvodů bylo odmítnutí kvůli nedostatečné zajímavosti, ve druhé skupině odmítnutých textů bylo vybíráno mezi více variantami reportáží ze stejné události. Zároveň docházelo k subjektivním soudům na základě politického přesvědčení pana Gatese nebo aktéra události a jiným subjektivně laděným důvodům pro odmítnutí. V mnoha případech poznamenal vybraný gatekeeper, že pro daný materiál jednoduše schází prostor.²⁰

Výsledkem popsané kazuistiky byl první model gatekeepingu. Jedná se o jednoduchý model, v němž je zobrazena jedna brána a tři aktéři: zdroje zpráv, příjemci a brána či gatekeeper. Zprávy jsou branou/ gatekeeperem propouštěny či odmítány a bez dalších překážek se dostávají k příjemci.

2.1.1.3 *Navazující studie*

Na práci Davida Manninga Whitea nejužěji navázal v roce 1966 Paul Snider, který vyhledal původního Mr. Gatese a požádal jej znovu o spolupráci. Ačkoli od původní studie uplynule 17 let a byly pozměněny vstupní podmínky (editor měl na výběr pouze jednu agenturu), výsledky byly velmi podobné. Rozhodovací proces zůstal velmi

¹⁹ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 385.

²⁰ WHITE, David Manning. The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*. [online]. 2012. [cit. 2014-05-10] 1950, č. 27, s. 383-390. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1950-White-383-90.pdf>. Str. 387.

subjektivní, Snider zdůraznil, že „výběr příběhů byl stále založen na tom, co se [panu Gatesovi] líbilo a o čem si myslel, že to jeho čtenáři vyžadují.“²¹

Vystihl tak další podstatný jev gatekeepingových teorií – snahu editorů vybrat to, co čtenáři chtějí číst. Normativním teoriím obsahů médií se věnuje další kapitola.

Sniderova studie však nebyla první, která na Whiteovu práci navázala. V roce 1956 vyšla v *Journalism Quarterly* studie Waltera Giebera „Přes stůl: Studie 16 telegrafových editorů“²², v níž došel autor k výrazně jiným výsledkům, než jaké popsal White.

Editoři jsou podle Giebera „chyceni ve svěrací kazajce mechanických detailů a tisková agentura hraje hlavní roli při výběru zpráv.“²³ Studie popisuje editorskou práci jako uspěchanou, editoři jsou pod tlakem a nemají dostatek času na výběr, jaký by autor i editoři sami považovali za adekvátní. „Editoři přijímali AP [agenturu Associated Press] jako věrohodného *doporučovatele* (sic) zpráv. (...) [Editoři] pracovali v rámci dennodenních referencí a málokdy posuzovali zprávu v kontextu současných událostí.“²⁴ Za svoji hlavní úlohu zkoumaní editoři nepovažovali poskytnout čtenáři hlavní zprávy dne; nejdůležitější hodnotou bylo, jaký počet lidí informaci bude považovat za důležitou.

Výzkumníci zdůraznili, že primární výběr byl činěn v agentuře, ne na stole editorů novin.

²¹ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 16.

²² GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>. Str. 423.

²³ GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>. Str. 423.

²⁴ GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>. Str. 429.

Zatímco Mr. Gates byl podle Sniderovy studie zaměřen na své čtenáře a vybíral zprávy podle toho, co předpokládal, že budou chtít číst²⁵, Gieberovi editoři neměli o svých čtenářích jasnou představu. Někteří přiznávali, že jim na čtenářích nezáleží²⁶.

Ve výsledku tak, shrnul Gieber, výběr zpráv v redakci je pouze mechanickou prací, při níž záleží na technických detailech a obsah zpráv není klíčový. Editor je jako gatekeeper podle Giebera pasivní. Za svůj cíl považuje výběr důležitých zpráv, ale tento výběr je výrazně mechanický. Agentura se stala tím, kdo zprávy opravdu vybírá.²⁷

Při srovnání výsledků obou studií je u Gieberovy studie zřejmý posun představ o tom, kde dochází k výběru zpráv. Zatímco White považoval agenturní servis za plnohodnotný a jeho Mr. Gates byl tím, kdo výběr prováděl, Gieberovi editoři výběr provádí podle technických požadavků média a nepřipadají si jako ti, kdo by prováděli výběr zpráv a informací pro svoje čtenáře.

V roce 1957 vyšel model Bruce Westleyho a Malcolma S. MacLeana, který navázal na teorii gatekeepingu od Whitea a svázal ji s komunikačním ABX modelem psychologa Theodorea Newcomba. ABX model předpokládal, že komunikace o věci X probíhá mezi účastníky A a B. Westley byl Newcombovým studentem a model rozšířil pro mediální studia. Spolu s MacLeanem do modelu přidali mezi oba účastníky třetího účastníka, C, který reprezentoval masová média. Informace pak mohly proudit od A do B přes C, či přeskočit masová média a proudit jen mezi původními dvěma účastníky. Model též naznačoval, že některé informace neprojdou přes C, případně jsou u tohoto aktéra komunikace změněny. Westley i MacLean zavedli ještě jeden nový faktor k původnímu modelu – zpětnou vazbu. Předpokládali, že od B putuje zpětná vazba k C i A o zprávě, jak se k němu dostala.²⁸

²⁵SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 16.

²⁶GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>. Str. 431.

²⁷GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>. Str. 432.

²⁸SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 17.

Aby model lépe reprezentoval mediální procesy, předpokládá se, že v každý okamžik komunikuje mnoho aktérů A, B i C. „Zatímco Whiteova studie se soustředila na rozhodování jednoho člověka, Gieberova studie i model Westleyho a MacLeana pojednávají o mediální organizaci jako o monolitu, v němž individuální aktéři kolektivně jednají jako jeden gatekeeper, který pravděpodobně jedná podle daných pravidel.“²⁹ To dokazuje i Gieberova studie, která poukazuje na to, že individuální pracovníci byli svázáni požadavky a potřebami organizace.³⁰

Studie od Johna T. McNellyho z roku 1959 se vrátila ke zkoumání práce jednotlivých gatekeeperů. Výsledkem byl model, v němž je zpráva napsána o události a zpráva poté putuje řetězcem mnoha gatekeeperů, z nichž každý může zprávu úplně zastavit, přepsat, sloučit s jinou zprávou či jinak upravit, než ji pošle dalšímu gatekeeperovi, který může udělat totéž. Zpráva tak projde mnoha změnami, než se dostane ke čtenáři či výslednému příjemci. McNelly též poukázal na možnost, že se zprávy do procesu přidávají až u pokročilého gatekeepera, tzn., že zprávy nemusí vždy začínat u prvního reportéra, který zprávu píše. Zároveň zachoval v modelu zpětnou vazbu, o níž ale sám říkal, že neprobíhá často.³¹

Gatekeepery v tomto schématu byli „zahraniční korespondenti, redaktoři, editoři zpravodajských agentur, editoři a rádioví či televizní zpravodajští editoři.“³² Zpráva tak musela projít složitým procesem a překonat „chybu či předpojatost reportéra, editorský výběr a zpracování, překlad, složitosti při přenosu a možné potlačení či cenzuru.“³³

Abraham Z. Bass v roce 1969 vydal případovou studii, v níž přeformuloval původní teorii gatekeepera: předně se zajímal o úlohu jedince v rámci organizace. Jedinec pro Basse byl prostředkem, kterým organizace dosahovala svých cílů. V této teorii byl

²⁹ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 17.

³⁰ GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>. Str. 432.

³¹ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 18.

³² SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 18.

³³ MCNELLY, J. T. Intermediary Communicators in the International Flow of News. *Journalism*. 1959-03-01, vol. 36, issue 1, s. 23-26. DOI: 10.1177/107769905903600103. Dostupné z: <http://jmq.sagepub.com/lookup/doi/10.1177/107769905903600103> in SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 18.

proces, kterým zpráva prošla, rozdělen na dvě části; v první části probíhal sběr informací, gatekeepery byli „sběrači zpráv“, například reportéři, místní editoři apod., a v druhé části procesu byli gatekeepery „zpracovávači zpráv“, tedy editoři, korektoři a překladatelé. Sběrači zpracovávali informace z různých informačních kanálů do zpravodajského formátu média, zatímco zpracovávači zprávy upravovali či slučovali s jinými zprávami a vytvářeli výslednou podobu produktu tak, jak byla následně předána příjemcům.³⁴

Původní teorie jednoho gatekeepera se tak rozšířila na několik úrovní, u Basse byly tyto úrovně dvě se specifickým zaměřením, zatímco například McNelly nedefinoval jednotlivé úrovně, ale jejich počet byl jedním z přínosů jeho teorie.

Při zkoumání úrovní gatekeeperů se James D. Halloran, Philip Elliot a Graham Murdock ve své studii v roce 1970 snažili určit gatekeepera první úrovně. Poznamenali, že gatekeeping „nezačíná v kanceláři (se zpracovávači novin), ale s reportérem na ulici (se sběrači novin).“³⁵

Steve Chibnall se v roce 1977 věnoval dále typům gatekeeperů a jednotlivým kategoriím. Argumentoval proti použití termínu sběrači zpráv: „Reportér nejde ven a nesbírá zprávy, jako by to byla spadlá jablka, vytváří příběhy tím, že vybírá kousky informací ze surových dat, která přijímá a organizuje je do konvenčního žurnalistického formátu.“³⁶ Klád velký důraz na zdroje, jejich variabilitu a právě kontakt mezi zdrojem a reportérem byl pro Chibnalla nejdůležitějším momentem gatekeepingu.

Je tedy zřejmé, že proces výběru informací není jednoduše popsateľný a lze na něj nahlížet z mnoha úhlů. Tato práce zkoumá výsledky tohoto procesu se zaměřením na rozvrstvení vybraných zpráv – nakolik odpovídá původním podílům, jak je nastavila agentura, v českém prostředí nejčastěji ČTK.

³⁴ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 19.

³⁵ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 19.

³⁶ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 19.

2.1.1.4 *Jak funguje gatekeeping první úrovně*

„Základním předpokladem teoretiků gatekeepingu je, že zprávy jsou tvořeny z informací o událostech, které prošly sérií bran a v průběhu toho procesu byly změněny.“³⁷

Jak zdůraznila studie Stevea Chibnalla, klíčovým okamžikem je první kontakt mezi reportérem a zdrojem, kde také dochází k prvnímu rozhodnutí, zda bude zpráva dále zpracována, či bude zamítnuta. Tento kontakt však neprobíhá jediným způsobem a byl zkoumán z mnoha úhlů pohledu.

Leon V. Sigal zdroje dělí na kanály, které dělí do tří kategorií: rutinní kanály, jako jsou například veřejně přístupná data, informace o projevech či tiskových konferencích a jiných událostech, které jsou organizovány pro získání mediálního zájmu. Neformální kanály jsou takové zdroje, které poskytnou informaci mimo záznam či jinak skrytě, zároveň se jedná o zdroje, jakými jsou například jiná média, ostatní žurnalisté či stručné informace k pozadí kauzy. Iniciativními kanály či zdroji nazývá Sigal takové informace, pro něž musí novinář vyvinout velké úsilí a věnovat jim mnoho vlastní iniciativy. Jedná se o nepředvídatelné události či o investigativní žurnalistiku, při níž novinář analyzuje informace za hranice aktuálního zpravodajství.³⁸

Tyto tři kanály se dají dělit do dvou skupin. Rutinní a neformální kanály jsou takové, v nichž informace přichází k novináři samy, nepředpokládají jeho velkou aktivitu. Do rutinních se řadí i PR zprávy, které jsou tvořeny přímo pro novináře se snahou informaci prosadit, snaží se tedy novináři usnadnit co nejvíce práce a obvykle se snaží dodržet novinářskou formu, aby byly v případě potřeby použitelné bez úpravy. Naopak iniciativní kanály předpokládají velkou aktivitu novináře a nenabízí žádné informace samy od sebe.

Ve všech třech kanálech probíhá gatekeeping, neboť u každé informace či události se musí novinář rozhodnout, zda jsou informace vhodné pro další zpracování, či nikoli. Toto rozhodování může být ovlivněno předcházejícími gatekeepery, což zdůraznili Charles Whitney a Lee B. Becker ve studii z roku 1982: „Novinová editoři mají tendenci

³⁷ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 22.

³⁸ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 22.

vybírat zprávy v přibližně stejných podílech, v jakých byly přijaty od zpravodajských agentur.“³⁹ Jejich závěr se stal základem pro výzkumné otázky této práce.

2.1.1.5 Síly, které působí u bran

Již Lewin ve svém schematickém modelu kanálů zmínil síly, které působí na obou stranách bran. Popsal jejich rozdílnou sílu i polaritu a zaznamenal, že polarita se při průchodu branou může měnit. Pamela Shoemakerová a Tim Vos uvádí příklad drahého steakového masa: v obchodě je vysoká cena negativní silou, která působí proti nákupu. Jakmile ji však nakupující překoná, mění se negativní síla v pozitivní, neboť vysoká cena, jakou za maso zaplatil, jej přinutí, aby koupené maso v pořádku dopravil domů, správně uskladnil a včas a s rozmyslem připravil. Původně negativní síla, pro niž maso málem neprošlo branou, tedy zajistí snažší průchod následujícími branami.⁴⁰

Tento příklad se dá přenést i do prostředí médií, Shoemakerová a Vos představují událost, která se koná na vzdáleném místě, kde médium nemá reportéry a pro získání informací z místa by musela vyslat novináře, ubytovat jej na místě a podobně. Vysoká cena je na začátku negativní silou, která působí proti tomu, aby novinář jel, ale je-li rozhodnuto, že bude pro médium přínosné přinést informace z této události, mění se vynaložené usilí na přidanou hodnotu a pozitivní sílu, které ostatní brány sníží či otevře. Pokud byly vydány peníze na dopravení reportéra na místo, bude mít zpráva přednost a pravděpodobnost, že bude zamítnuta, se výrazně sníží.⁴¹

Podle Whitea působí tyto síly u každé brány z obou stran. Zmíněné příklady se týkaly tlaků, které působí ve směru pohybu zprávy, proto uveďme příklad, kdy vznikají tlaky z druhé strany. Je-li branou přijata zpráva o nějaké události a později je z agentury přijato mnoho dalších zpráv o též události, přijatá zpráva vytvoří tlak proti tomu, aby byly další zprávy přijaty, a uvažování gatekeepera bude směřovat nanejvýše ke slučování zpráv či doplnění přijaté zprávy o podrobnosti z ostatních zpráv.

³⁹ WHITNEY, D. C. a L. B. BECKER. 'Keeping the Gates' for Gatekeepers: The Effects of Wire News. *Journalism*. 1982-03-01, vol. 59, issue 1, s. 60-65. DOI: 10.1177/107769908205900109. Dostupné z: <http://jmq.sagepub.com/lookup/doi/10.1177/107769908205900109>

⁴⁰ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 12.

⁴¹ SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392. Str. 28.

2.1.1.6 Podle čeho se zprávy u bran vybírají

Teorie gatekeepingu se zabývají otázkou, kdo, kde a jak mění, přijímá či odmítá zpracování zpráv. Popisy zpravodajských hodnot jsou jedním z možných vysvětlení, proč a za jakých okolností jsou zprávy přijímány či odmítány, případně, co vede k tomu, že se z události stane zpráva.

Tuto otázku položil v roce 1922 Walter Lippman v knize „Public Opinion“, v níž byl poprvé použit výraz zpravodajská hodnota. Podle Lippmana „neznamená [hodnota zprávy] v podstatě nic jiného než více či méně intuitivní domněnky žurnalistů o tom, co dané publikum zajímá, co vzbudí jejich pozornost.“⁴² Tato intuitivní domněnka byla následně popsána ve výzkumu Davida Manninga Whitea, jehož Mr. Gates se řídil mimojiné i tím, bude-li zpráva čtenáře zajímat.

Nejvýznamnějším výzkumem, který zkoumal zpravodajské hodnoty, je pro současný mediální diskurz studie Johana Galtunga a Mari Holmboe Rugeové Struktura zahraničních zpráv z roku 1965⁴³. V tomto výzkumu si položili otázku: „Jak se z událostí stanou zprávy?“⁴⁴. Na začátku studie uvedli, že „je kulturně podmíněné, co si zvolíme, že budeme považovat za událost,“⁴⁵ neboť na světě se neustále děje mnoho věcí a i spánek může být událostí. Následně pomocí metafory rozhlasového přijímače, který ladíme na jednotlivé stanice a posloucháme jen vybrané informace, převedli psychologické zásady interpersonální komunikace na mediální komunikaci. Výsledkem bylo dvanáct faktorů, podle nichž jsou zprávy vybírány: frekvence, práh pozornosti, jednoznačnost, význam, souznění, překvapení, kontinuita, variace, vztah k elitním národům, vztah k elitním osobám, personalizace a negativita⁴⁶.

Frekvencí, byl míněn čas, v němž se událost započne, vyvrcholí a uhasne. Čím více je tento čas podobný času mezi uzávěrkami média, tím pravděpodobněji bude událost

⁴² KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-718-4134-X. Str. 119.

⁴³ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-718-4134-X. Str. 120.

⁴⁴ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 64.

⁴⁵ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 65.

⁴⁶ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-718-4134-X. Str. 121.

zpracována jako zpráva v tomto médiu. Práh pozornosti značí, že událost musí mít nějaký specifický rozsah, aby byla čtenáři registrována jako důležitá. Autoři tento faktor vysvětlili použitím příkladu stavby hráze: Čím větší bude hráz, tím bude její křest více zpravodajsky pokryt.⁴⁷ Jednoznačnost je faktor, jenž uvádí, že má-li zpráva jednoznačné vysvětlení, příčiny či dopady, je pochopitelnější pro publikum a tedy pravděpodobněji zpracována, než zpráva, která může znamenat pro různé segmenty různé věci. Význam jako faktor značí, že zpráva musí být „interpretovatelná v rámci kulturních rámců čtenáře či posluchače.“⁴⁸ Musí tedy být příjemci kulturně či etnicky blízká. Zároveň musí být pro život příjemce relevantní, zdůraznili autoři, neboť i události v kulturně vzdáleném místě mohou mít bezprostřední vliv.⁴⁹

Pátým faktorem je souznění představ publika s obsahy médií. Příjemci mají představy o událostech, které nastanou, a odpovídá-li událost těmto představám, pak je splněn faktor souznění. Zároveň však „nestačí, aby událost byla kulturně významná a souzněla s předpoklady publika.“⁵⁰ Aby se událost stala zprávou, často musí být překvapivá. Čím méně očekávaná zpráva je, tím pravděpodobnější je její průchod branami. Hypotéza kontinuity jako faktoru při výběru zpráv stanoví, že „co jednou bylo definováno jako „zpráva“, bude nadále definováno jako zpráva.“⁵¹ Události navazující na jiné události, jež byly médiu pokryty, pravděpodobně budou opět médiu pokryty.

Faktor variací připomíná faktory sil u jednotlivých bran v případě přílišného pokrytí jedné události: vzhledem ke snaze o vyvážené zpravodajství, které přináší informace o všech důležitých tématech, je pravděpodobné, že je-li připravené zpravodajství

⁴⁷ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 66.

⁴⁸ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 66.

⁴⁹ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 67.

⁵⁰ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 67.

⁵¹ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 67.

vychýlené jedním směrem, ať geopoliticky či tematicky, zprávy z méně pokrytých oblastí budou mít větší pravděpodobnost přijetí, než zprávy z oblastí, které jsou již ve zpravodajství pokryty.⁵²

Vztah k elitním národům jako faktor upomíná na přímou úměru mezi elitností národa a pravděpodobností, že informace o něm budou považovány za důležité. Podobně platí přímá úměra mezi informacemi o elitních osobách a věnovaným prostorem. Personalizace je faktor lepší identifikace čtenáře s textem. Je-li možné zprávu podat prostřednictvím příběhu jednoho člověka, je vyšší pravděpodobnost, že tak bude zpracována. Negativita má také přímou úměru ke zpravodajství – „čím negativnější událost, tím spíše se stane zprávou.“⁵³ Tento faktor je vysvětlen čtyřmi možnými způsoby:

„1. Negativní události lépe odpovídají frekvenčnímu kritériu než události pozitivní, které zpravidla potřebují ke svému vzniku mnohem více času.

2. Negativní události jsou jednoznačné, což znamená, že při označení dané zprávy za negativní existuje větší shoda.

3. Negativní události jsou konsonantní, což znamená, že u mnoha lidí odpovídají jejich obrazu světa.

4. Negativní události se na rozdíl od pozitivních objevují nečekaně a náhle.“⁵⁴

Galtung a Rugeová k těmto faktorům také uvedli „dvě hypotézy o vzájemném vztahu faktorů podmiňujících vznik zprávy. Aditivní hypotéza praví: čím více faktorů se u jedné události sejde, tím vyšší je pravděpodobnost, že se tato událost stane zprávou. Hypotéza komplementarity uvádí: Pokud událost jeden nebo více uvedených faktorů nemá, musí být ostatní faktory zastoupeny ve větší míře, aby se událost zprávou mohla stát.“⁵⁵

⁵² GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cjii/doi/10.1177/002234336500200104>. Str. 67.

⁵³ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-718-4134-X. Str. 122.

⁵⁴ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-718-4134-X. Str. 123.

⁵⁵ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-718-4134-X. Str. 122.

Trampota zdůrazňuje, že „na všech úrovních výběru navíc musejí novináři zohledňovat naplňování celé řady dobově a sociálně podmíněných požadavků – např. normativních (jako je v liberálnědemokratických společnostech etický imperativ objektivitu a vyváženosti), dále estetických požadavků kladených na „dobrý novinářský příběh“ (jako je jasná dějová linka bez matoucích narativních odboček) a také představ o předpokládaném publiku, které sdílí s kolegy či s vydavatelem nebo vysílatelem.“⁵⁶

2.1.2 Příklad gatekeepingu v zahraniční redakci z agentury Mediafax v první polovině roku 2009

V zahraniční redakci agentury Mediafax, která na českém trhu působila mezi lety 2008 a 2012, probíhal gatekeeping na několika úrovních⁵⁷. Redakci vedla šéfredaktorka, jež na ranní poradě šéfredaktorů prezentovala témata či události, jejichž vývoj bude redakce sledovat. Následný výběr spočíval na editorech a redaktorech, kteří sledovali dostupné zdroje. Zpracování zprávy pro agenturní servis schvaloval editor či přímo šéfredaktorka a po prvotním schválení byla zpráva zpracována a po úpravách zařazena do servisu. Brána tak byla dvojitá: pokud by vedení agentury neschválilo sledování tématu, zprávy by byly odmítnuty (ale vzhledem ke kontinuitě zpravodajství se tak nedělo), a druhou branou byl výběr prováděný redaktory a následná domluva.

Na brány působily pozitivní síly v případě již zpracovaných událostí – agentura měla zájem na kontinuitním zpravodajství, které pokrylo změny či vývoj událostí. Zároveň působily pozitivní síly vzhledem ke zprávám z méně pokrývaných zemí; redakce měla k dispozici servis agentury Reuters a zpravodajské servery, a vybočení z obvyklého zpravodajského pokrytí bylo vítáno.

V rámci redakce byl kladen velký důraz na fakt, že i v nadnárodní agentuře, jíž Reuters byla, probíhá gatekeeping a zpravodajství je vychýlené. Snaha o vyvážené zpravodajství se projevovala například tím, že Reuters nesloužila jako jediný podklad pro tematické rozvrstvení zpravodajského servisu a byla snaha o rovnoměrné geopolitické zastoupení zemí ve zpravodajství.

⁵⁶ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 8073670968. Str. 25.

⁵⁷ Informace pochází z vlastní zkušenosti autorky, jež byla v agentuře zaměstnána od dubna 2008 do září 2009.

2.2 Nastolování agendy

Teorie agenda-settingu, či česky nastolování agendy, „vychází ze dvou základních předpokladů: Za prvé, že zpravodajská média nejsou pouhým zrcadlem reality, ale realitu filtrují a tvarují. Za druhé, že důraz médií na relativně málo témat v určitém momentě vede veřejnost k vnímání těchto témat jako důležitějších než ostatní.“⁵⁸

Tohoto výzkumu se agenda-setting týká jen okrajově, neboť primárním cílem je popsat přejímání témat a geopolitického zaměření zpráv. Agenda-setting se zabývá účinkem tohoto výběru, a výzkumy se v minulosti zaměřily na to, zda a jakým způsobem výběr zpráv ovlivňuje společnost.

Agenda může být nastavena trojí: veřejná agenda je obvyklá měřena výzkumy veřejného mínění a měří se, jak jsou jednotlivá témata vnímána širokou veřejností. Mediální agenda je měřena obsahovou analýzou, jež popisuje, jak jsou jednotlivá témata v médiích zastoupena. Politická agenda se měří pomocí sledování politického jednání a jeho odrazu v médiích.⁵⁹

Právě politická agenda se stala tématem prvních výzkumů, které se zaměřily na agenda-setting. V roce 1972 byla publikována studie Donalda Shawa a Maxwella McCombse, která shrnovala výsledky dvou výzkumů: Chapel Hill Study z roku 1968 a Charlotte Study z roku 1972. U obou výzkumů vědci měřili, jak souvisí tematický obsah médií s představami voličů o důležitosti témat v období před prezidentskými volbami ve Spojených státech amerických. Na tyto výzkumy navázal Gallupův ústav s výzkumy, v nichž se respondentů ptal, co považují za největší problém v současné době. Tyto výzkumy následně byly srovnávány s tím, jak popsany problém prezentují média.⁶⁰

Tento výzkum nadále probíhá a přispívá značnou měrou k výzkumu agenda-settingu.

Agenda-setting vychází z premisy, že „lidé přemýšlejí o tom, co je jim řečeno, ale na žádné úrovni si nemyslí to, co jim bylo řečeno.“⁶¹ To znamená, že média mají sílu v nastavování toho, o čem lidé přemýšlí, ale neovlivňují, jak to tom totéž publikum

⁵⁸ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-736-7096-8. Str. 113.

⁵⁹ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-736-7096-8. Str. 114.

⁶⁰ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 389.

⁶¹ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 389.

smýšlí. Tato teorie tak jde přímo proti prvním teoriím o účincích médií, v nichž se předpokládá účinek podkožní jehly – že média nastaví agendu i názor a publikum je pouze přijme.⁶²

⁶² MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 55.

3 Metodika výzkumu

3.1 Výběr metody

Pro zpracování a interpretaci dat obsahové analýzy existuje mnoho metod, primárně se dělí do dvou kategorií: kvalitativní a kvantitativní obsahová analýza. Oba přístupy vychází ze sociologických metod a pro potřeby mediálních studií nabízí metodický rámec pro sběr, zpracování a interpretaci dat.

Kvantitativní analýza je prováděna na velkém vzorku souborů, o nichž jsou shromážděna data podle předem daných parametrů. Tyto parametry je pak možné srovnávat za pomoci sociologických a matematických metod, platí, že větší výskyt fenoménu vypovídá o důležitosti fenoménu. Kvantitativní obsahová analýza je objektivizovatelná a subjektivní pochopení struktur neovlivňuje výsledky.⁶³

Kvalitativní analýza se zabývá menším množstvím jednotek, jedná se o hloubkovou analýzu fenoménů. „V obsahové analýze dochází ke zkoumání textů (obrazů) s ohledem na několik vybraných znaků, jejichž výskyt je zachycován.“⁶⁴ Často se pracuje se sémiotickou analýzou, analýzou použitých jazykových prostředků a výsledná data se o frekvenci neopírají. Výsledkem kvalitativní analýzy je často odhalení struktury či postupů, které se v textech objevují. Charakter této metody je subjektivní a výsledky se nedají extrapolovat na jiné vzorky s podobnými parametry.

3.2 Postup výzkumu

Pro tuto práci byla vybrána kvantitativní obsahová analýza, neboť při určování důležitosti tématu je v médiích možno měřit věnovaný prostor, v němž platí přímá úměra mezi věnovaným prostorem a referenční důležitostí tématu.

Postup kvantitativní obsahové analýzy, již popsal například Berelson v roce 1952⁶⁵ je: „1) zvolit vzorek obsahu; 2) vytvořit relevantní rámec kategorií vnějších referentů (jako je soubor politických stran nebo zemí, o kterých se může v obsahu hovořit); 3) zvolit

⁶³ SCHULZ, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 149 s. ISBN 9788024619804. Str. 74.

⁶⁴ DVOŘÁKOVÁ, Irena. *Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza*. *AntropoWebzin*[online]. Plzeň: AntropoWeb při Katedře antropologie FF ZČU v Plzni, 2010, č. 2 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://antropologie.zcu.cz/obsahova-analyza-formalni-obsahova-analyza-quantitativni-obsahova-analyza>

⁶⁵ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 308.

„jednotku analýzy“ obsahu (může to být slovo, věta, oddíl, celý článek, obraz, sekvence, atd.); 4) pomocí počítání frekvence zvolených jednotek obsahu zmiňujících se o relevantních tématech umístit obsah do připraveného rámce; 5) vyjádřit výsledky jako celkovou skladbu vybraného vzorku obsahu podle frekvence výskytu hledaných referencí.⁶⁶ Tato výzkumná metoda má nutná omezení, mezi něž se primárně řadí fakt, že výzkumník zavádí nový referenční systém pro čtení obsahu, a tento systém je odlišný od jakéhokoli přirozeného čtení zkoumaných textů. Kvůli potřebě jednotlivé texty kódovat podle zavedených parametrů dochází k deformaci textů, a tak jsou výsledky obvykle subjektivní i přes snahu o přesnost a velikost vzorku.⁶⁷ Tomuto se dá předcházet velmi opatrnou prací s proměnnými a jejich přesným definováním.

Vzhledem k zaměření práce se obsahem rozumí veškerá textová produkce zahraničních redakcí ČTK, Lidových novin, Mladé fronty Dnes, Hospodářských novin a Práva. Za vzorek obsahu byly vybrány dva měsíční úseky produkce: březen 2012 a interval mezi 20. říjnem a 20. listopadem 2012. Tato období byla vybrána s ohledem na očekávané světové události, aby bylo možné srovnat redakční práci se zdroji a jestli se mění, pokud nastává plánovaná a očekávaná událost, jíž v případě tohoto výzkumu byly prezidentské volby Spojených států amerických.

Agenturní zpravodajská produkce byla čerpána z infobanky ČTK. Materiál z deníků byl získán z portálu Newton Media, který se zabývá indexací a archivací veškerého materiálu, jenž byl vydán v tuzemských médiích. K získání těchto materiálů byla využita licence FSV UK.

Za základní kódovací jednotku byl určen jeden článek, výzkum byl zaměřen pouze na ucelenou textovou produkci. Jedním článkem se rozumí ucelený textový soubor, opatřený tiulkem, v plné formě, v jaké byl vydán. Texty u fotografií nebyly do výzkumu zahrnuty.

V infobance ČTK byl použit filtr produkce zahraniční redakce a kategorické zařazení do zahraničního zpravodajství. Ve službě Newton Media byl jako vyhledávací filtr použit název zahraniční rubriky v tisku. V rámci sledovaného období bylo nakonec zpracováno 8 546 článků, z toho 6 104 jednotek bylo z produkce ČTK, 392 z Hospodářských novin,

⁶⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 308.

⁶⁷ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383. Str. 309.

595 z Lidových novin, Mladá fronta Dnes ve sledovaném období vydala 484 články a Právo 970 textů.

Základní hypotézy pro zpracování dat byly následující:

1. Deníky přebírají zprávy ČTK i s důležitostí, kterou jim ČTK přiřkne.
2. Deníky v období října a listopadu 2012 budou mít změněnou práci se zdroji, budou více zastoupeny jiné zdroje, než ČTK a zvýší se podíl vlastních redakčních zpráv.
3. Témata i geopolitické zastoupení se budou z větší části shodovat.

V závěru práce jsou tyto hypotézy vyhodnoceny.

3.3 *Kódování*

Na základě práce v předmětu Základy obsahové analýzy, v němž bylo pilotně okódováno 139 článků, byly určeny následující proměnné:

Titulek

Verze

Priorita

Médium

Datum

1. téma

2. téma

3. téma

1. stát

2. stát

3. stát

Vyšlo z materiálu ČTK

Zdroj v tisku

Umístění v tisku

Rozsah

Kódování proběhlo dvojí kvůli odlišné povaze zkoumaných médií. U materiálů z ČTK byly kódovány následující proměnné:

titulek, priorita, verze, médium, datum, téma 1 - 3, stát 1 - 3, rozsah

U materiálů z tištěných médií však nelze určit prioritu či verzi, a proto byly kódovány jiné proměnné:

titulek, médium, datum, téma 1 - 3, stát 1 - 3, vychází z materiálu ČTK, autor, umístění v novinách, zdroj, rozsah

Proměnná titulek byla zpracována pomocí stringu⁶⁸, tj. titulek byl okopírován v plné formě. Proměnné verze a priorita byly kódovány podle údajů z headeru zprávy ČTK, verze jako verze jako string a priorita pouze číselně, kde kód 1 odpovídá prioritě 1, kód 2 odpovídá prioritě dva, a tak dále.

Médium je v tomto výzkumu kódováno podle číselného určení v kódovací knize:

1 – ČTK

2 – Mladá fronta Dnes

3 – Lidové noviny

4 – Hospodářské noviny

5 – Právo

⁶⁸ „string“ je označení proměnné, jež se nekóduje číselně, ale vypisuje se v plném či zkráceném znění.

Datum bylo kódováno ve formátu DD.MM.RRRR. Nebylo zapotřebí kódovat v číselné formě, neboť aplikace Microsoft Excel, v níž byla data kódována, má možnost nastavení formátu buněk na datum a dále umí s buňkami v tomto formátu pracovat.

Proměnná Téma označuje téma, kterému je ve článku věnována největší pozornost. Protože však články nebyly monotematické a snaha o zařazení komplexního zpravodajského materiálu do jednoho kódu z 57 možných by vyústila v deformaci výsledků, byly zavedeny tři tematické kódy. Všechny měly stejnou sadu proměnných a byly zavedeny tři pro lepší postižení variabilnosti tématu. Tematické kódy byly rozepsány při pilotním kódování a v průběhu práce doplňovány a zpětně zpracovávány. Vzhledem k tomu, že byla kódována tři témata, bylo možné zavést témata pro upřesnění zaměření textu, pro příklad téma obětí lze nalézt v textech týkajících se válek, dopravy, katastrof i počasí a jejich společným kódováním dochází k citlivějšímu rozlišení zaměření textů.

Témata byla následující:

Architektura	Evropské záležitosti	Lidská práva
Armáda	Extremismus	Média
Bezpečí	Historie	Mezinárodní
Demonstrace	Humanitní pomoc	Monitor
Diplomacie	Jaderná	Náboženství
Doprava	Katastrofy	Nehody
Drogy	Konflikty	Oběti
Ekonomika	Korupce	Organizace
Energie	Kriminalita	Osobnosti
Erotika	Kultura	Počasí
Etika	Kuriozity	Politika

Potraviný	Školství	Volby
Požáry	Terorismus	Zákony
Práce	Turismus	Zbraně
Ropa	Válka	Zdraví
Různé	Věda	Zemědělství
Soudy	Vesmír	Zvířata
Společnost	Vězení	Životní prostředí
Sport	Vláda	Životní styl

V kategorii Stát bylo potřeba zohlednit podobný problém, totiž že většina zpravodajského materiálu pojednává o více státech. Snaha kódovat jediný stát, jakkoli by výrazně usnadnila následné zpracování, by opět vedla k výrazné deformaci dat a výsledků. Kódovány byly proto tři státy, přičemž významnost se usuzovala z věnovaného prostoru. Pro případ, kdy se pojednává o více státech, byl určen kód Více států. Seznam států byl převzat z internetové stránky <http://www.listofcountriesoftheworld.com/> a doplněn o územní celky či mezinárodní organizace. Zde uvádíme pouze, které kódy byly doplněny k seznamu, celý seznam o délce 272 kódů je možno nahlédnout v přílohách.

Doplněné územní celky:

Černá hora

Jižní Súdán

Kosovo

Palestina

Vatikán

Doplněné organizace:

Africká unie

Červený kříž

Evropská unie

Liga arabských států

MAAE

NATO

OBSE

OSN

V proměnné Vyšlo z materiálu ČTK? je vyhodnoceno, zda je ČTK zmíněna mezi zdroji, či nikoli. Vzhledem k rozsahu výzkumu, jak byl určen tezemi, zde došlo k odklonu od tezí, neboť při množství textů, které byly zpracovány, nebylo možné postihnout nuance textů převzatých bez uvedení zdroje či shodnost textu. Jsou tak zkoumány pouze zdroje tzv. „přiznané“.

Zdroj v tisku je další string proměnná, v níž jsou vypsáni autoři či zdroje tak, jak byly vydány s textem. Je podkladem pro vyhodnocení předchozí proměnné. Kódování umístění v tisku je podkladem pro srovnání důležitosti, kterou jednotlivá média zprávám přiřazují. Byla srovnávána s prioritou od ČTK.

3.4 Zpracování dat

Primárním zájmem tohoto výzkumu byly frekvence jednotlivých témat a frekvence výskytu jednotlivých zemí ve zpravodajství. Původní záměr, jak byl formulován v tezích, nebylo možné kvůli rozsahu výzkumu naplnit. Soustředila jsem se proto na kvantifikovatelné proměnné a jejich zpracování.

Z frekvencí výskytu zemí i témat bylo možno extrapolovat důležitost, kterou média jednotlivým událostem či zemím připisují. Následně byly vytvořeny křížové tabulky, z nichž bylo patrné, o jakých státech se mluví nejčastěji v souvislosti s jakým tématem. Toto však bylo zkomplikováno volbou kódovat tři témata a tři státy, neboť byla nejdříve potřeba správně vyhodnotit celkový počet výskytů jednotlivých kódů.

Počet znaků byl použit pro vyhodnocení prostoru, který média tématům a jednotlivým zemím věnovala. Bylo srovnáváno, kolika znaky se týmž tématům věnuje ČTK, a kolik prostoru jim

přiřazují média. Protože je ale zřejmé, že ČTK má neomezený prostor, zatímco tištěné noviny jsou omezeny svými stranami, byl spíše propočítáván poměr celkové produkce textů a věnovaného prostoru.

Okódování zdrojů posloužilo pro představu, kolik materiálů si redakce připravují samy, a kolik je přejímáno z jiných zdrojů. Hlavním zájmem této práce bylo zjistit, kolik textů bylo přejato přímo ze servisu ČTK.

4 Zkoumaná média

4.1 Česká tisková kancelář

4.1.1 Zařazení České tiskové kanceláře

Česká tisková kancelář (dále jen ČTK) se řadí mezi komplexní, čili univerzální zpravodajské agentury. Poskytuje všeobecné zpravodajství a není tematicky či geograficky zaměřena⁶⁹. Z hlediska působnosti se jedná o agenturu národní. Působí primárně v mateřské zemi, domácí zpravodajství je dominantní pro zpravodajství i export, zatímco zahraniční zpravodajství je převážně bráno ze servisů jiných zpravodajských agentur a dalších zdrojů, jakými jsou například jiné národní či mezinárodní agentury, obvykle agentury sousedních států. Má minimální zpravodajskou síť.⁷⁰

Z hlediska vlastnictví hovoříme o ČTK jako o agentuře veřejnoprávní. Je ustavena zvláštním zákonem a může hospodařit s podporou státního rozpočtu⁷¹. ČTK hospodaří nezávisle od roku 1996 a od roku 1992 není zpravodajským orgánem státu.

4.1.2 Předmět činnosti ČTK

ČTK byla založena 28. 10. 1918 „z rozhodnutí předsednictva Národního výboru československého“⁷².

Historicky byla ČTK povinna ze zákona vydávat „oficiální texty a prohlášení vlády a ústředních orgánů,“⁷³ tato povinnost byla zrušena zákonem 310/1991 Sb., který definuje předmět činnosti ČTK následovně: „(1) Posláním tiskové kanceláře je poskytovat objektivní a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů. (2) Tisková kancelář poskytuje službu veřejnosti šířením slovního a obrazového zpravodajství z České republiky a ze zahraničí.“⁷⁴ Dále zákon zdůrazňuje, že se tak děje za úplatu.

⁶⁹ TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 109 s. ISBN 80-718-4459-4. Str. 22.

⁷⁰ TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 109 s. ISBN 80-718-4459-4. Str. 33.

⁷¹ TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 109 s. ISBN 80-718-4459-4. Str. 43.

⁷² RICHTER, Jaroslav. ČTK včera, dnes a zítra. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, 43 s. Str. 1.

⁷³ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009, 205 s. ISBN 9788024616612. Str. 130.

⁷⁴ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009, 205 s. ISBN 9788024616612. Str. 130.

4.1.3 Současné postavení ČTK na mediálním trhu

Jako jediná plnoformátová celostátní agentura na trhu má ČTK monopolní postavení. Na mediálním trhu v současné době figuruje ještě Česká informační agentura, jež se zaměřuje na ekonomické zpravodajství⁷⁵ a mezi lety 2008 a 2012 existovala též česká sesterská společnost rumunské agentury Mediafax. Od začátku roku 2012 byla členem skupiny CET21⁷⁶ a v době psaní této práce nebylo možné ji dohledat ve veřejném rejstříku právních subjektů na stránkách www.justice.cz.

4.2 Mladá fronta Dnes

Celostátní deník Mladá fronta Dnes vychází ve vydavatelství Mafra, a. s. od roku 1990, kdy byl ve spontánní privatizaci oddělen od Socialistického svazu mládeže⁷⁷.

V roce 2012 vycházela Mladá fronta Dnes s periodicitou šestkrát týdně od pondělí do soboty po celém území České republiky s patnácti mutacemi, jež odpovídaly územnímu rozdělení podle krajů. List má formát 317 x 474 mm a vychází v délce 32 stran. Cena za výtisk byla dvojnásobná: v úterý, pátek a sobotu stálo číslo 16,- Kč; v pondělí, středu a čtvrtek mělo cenu 19,- Kč⁷⁸.

Šéfredaktorem byl v roce 2012 Robert Čásenský. Mladá fronta Dnes vycházela se třemi přílohami: v pondělí s magazínem Ona Dnes, ve čtvrtek s magazínem Dnes + TV a v sobotu vycházel magazín Víkend Dnes⁷⁹.

Mladá fronta Dnes vycházela v roce 2012 s nákladem 206 098, který se ale zdvojnásobil ve čtvrtek, kdy vycházel suplement Dnes + TV s nákladem 412 259⁸⁰. Náklad v roce 2012 byl o 7,3 % nižší, než v předešlém roce. Pokračovala tak klesající tendence nákladu, kterou lze

⁷⁵ O nás. *CIAnews.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.cianews.cz/o-nas/>

⁷⁶ O nás. *Mediafax* [online]. 2012 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://mediafaxbiz.cz/about.aspx>

⁷⁷ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 9788073676988. Str. 258.

⁷⁸ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 57.

⁷⁹ MF DNES. *Periodik* [online]. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=3650>

⁸⁰ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 81.

v ročence Unie vydavatelů pozorovat od roku 2008⁸¹. V roce 1990 měl deník průměrný náklad 342 043⁸².

Z výzkumu Media projekt společností Median a GfK Czech vyplývá čtenost Mladé fronty Dnes v roce 2012 804 000 s meziročním poklesem 1,3 %⁸³; u přílohy magazín Dnes + TV byla v roce 2012 čtenost 1 086 000 s poklesem 6 %⁸⁴.

4.3 Lidové noviny

Deník Lidové noviny začal vycházet v Brně roku 1893 a navázal tak na krátkou činnost Moravských listů, jež vedl Adolf Stránský, zakladatel Lidových novin⁸⁵. V roce 1952 bylo vydávání deníku zastaveno; obnoveno bylo ilegálně v roce 1987, legálně v roce 1990. Od 2. dubna 1990 vychází Lidové noviny jako pravidelný deník⁸⁶.

V roce 2012 vycházely Lidové noviny ve vydavatelství Mafra, a. s. s šestidenní periodicitou od pondělí do soboty. Vycházely celostátně se čtyřmi mutacemi - Praha, Čechy, Morava a Slezsko a Brno a Jižní Morava. Šéfredaktorem byl Dalibor Balšínek. Noviny měly formát 297 x 420 mm⁸⁷, což odpovídá dřívějšímu evropskému formátu⁸⁸ a vycházely v rozsahu 24 stran. V pátek vycházel suplement s eponymním názvem Pátek, podle něhož se též měnila cena: od pondělí do čtvrtka stály Lidové noviny 16,- Kč, v pátek a v sobotu vycházely s cenou 19,- Kč⁸⁹.

⁸¹ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelství servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 82.

⁸² KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 9788073676988. Str. 265.

⁸³ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelství servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 103.

⁸⁴ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelství servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 112.

⁸⁵ PERNES, Jiří a Jiří RUMML. *Svět Lidových novin 1893-1993: stoletá kapitola z dějin české žurnalistiky, kultury a politiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1993, 143 s. ISBN 8071060569. Str. 12.

⁸⁶ PERNES, Jiří a Jiří RUMML. *Svět Lidových novin 1893-1993: stoletá kapitola z dějin české žurnalistiky, kultury a politiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1993, 143 s. ISBN 8071060569. Str. 136.

⁸⁷ Lidové noviny. *Periodik* [online]. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=3651>

⁸⁸ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007, 263 s. ISBN 9788072772667. Str. 75.

⁸⁹ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelství servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 57.

Lidové noviny měly v roce 2012 náklad 41 346 s poklesem o 4,2 % oproti roku 2011⁹⁰. Odhad čtenosti byl podle Media projektu 209 000 s meziročním poklesem 9,5 %⁹¹.

4.4 Právo

Deník Právo navázal na socialistické noviny Rudé právo, vycházející od roku 1920, a po spontánní privatizaci byl v roce 1995 přejmenován na dosavadní název⁹².

V roce 2012 vycházelo Právo celostátně ve vydavatelství Borgis, a. s. od pondělí do soboty ve formátu 297 x 420 mm, což odpovídá dřívějšímu evropskému formátu. Vyjma pondělí vycházelo každý den s přílohou; v úterý Styl, ve středu Dům a bydlení, ve čtvrtek Café, Salon a Literární týdeník, v pátek Víkend a v sobotu TV magazín. Cena za vydání se odvíjela ode dne vydání, v pondělí, čtvrtek a pátek stál list 15,- Kč, v úterý a ve středu 16,- Kč a v sobotu 17,- Kč. Šéfredaktorem byl Zdeněk Porybný⁹³.

V roce 2012 dosahoval průměrný náklad 111 636 čísel s poklesem o 7,3 % ve srovnání s rokem 2011⁹⁴, náklad se ale pro vydání magazínu Právo +TV více než ztrojnásobil: list vycházel v nákladu 389 650⁹⁵. Čtenost se pohybovala kolem 377 000 s meziročním poklesem o 9,6 %⁹⁶.

4.5 Hospodářské noviny

Jako deník se Hospodářské noviny etablovaly v roce 1990, plnobarevně vychází od roku 1997⁹⁷.

⁹⁰ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 81.

⁹¹ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 103.

⁹² KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 9788073676988. Str. 258.

⁹³ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 41.

⁹⁴ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 81.

⁹⁵ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 82.

⁹⁶ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 103.

⁹⁷ O společnosti. *Economia a.s.* [online]. 2000 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

V roce 2012 vycházel list celostátně pětikrát týdně od pondělí do pátku. Formát novin byl 313 x 466 mm, rozsah byl variabilní mezi 24 a 32 stránkami. Pravidelné suplementy vycházely ve středu, magazín IN, a v pátek, magazín Víkend. Přes rozdílný rozsah i přítomnost suplementu zůstávala cena stejná, 25,- Kč za výtisk⁹⁸.

Šéfredaktorem byl v roce 2012 Petr Šabata. Deník vycházel v nákladu 39 458 s poklesem o 5,9 % ve srovnání s rokem 2011⁹⁹. S přílohou Víkend HN se zvyšoval náklad na 59 775¹⁰⁰. Čtenost dosahovala 193 000 s meziročním poklesem o 0,5 %¹⁰¹.

5 Vymezení sledovaných období

Jak bylo řečeno v kapitole o metodice, pro praktickou část této práce byly vybrány dva měsíce zahraničního zpravodajství, březen a listopad 2012. Rozhodnutí o obou měsících byla učiněna s ohledem na množství očekávaných událostí a pro možnost srovnání tzv. obvyklého měsíce s měsícem, v němž došlo k očekávané události velkého významu. V březnu 2012 nebyly plánovány žádné politické události velkého rozsahu a naopak v listopadu 2012 se odehrály americké prezidentské volby, o nichž se dalo předpokládat, že budou médii pokryta obšírně.

5.1 Březen 2012

Období mezi 1. a 31. březnem 2012 bylo pro tuto práci vybráno na základě předpokladu, že v tomto období nebyla předem plánovaná událost většího sociopolitického významu. Toto mi dalo příležitost zkoumat redakční práci se zdroji za obvyklých situací či nenadálých kalamit.

Zde je stručný souhrn událostí z průběhu března 2012.

V Bělorusku byli popraveni dva muži zadrženi v souvislosti s atentátem v běloruském metru v dubnu 2011, při němž zemřelo 15 lidí.¹⁰²

Na jihu Švýcarska došlo 13. 3. 2012 k nehodě autobusu, který vezl belgické děti a jejich doprovod domů po lyžařském kurzu. „Zemřelo 28 lidí, z toho 22 dětí ve věku deset a

⁹⁸ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 48.

⁹⁹ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 81.

¹⁰⁰ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 82.

¹⁰¹ *Ročenka Unie vydavatelů 2013*. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka. Str. 103.

¹⁰² Bělorusko popravilo oba muže odsouzené za loňský atentát v metru. ČTK. 2012, 18. 3. 2012

12 let.¹⁰³ V reakci na tuto tragédii vyhlásila Belgie 16. 3. 2012 státní smutek a děti, které přežily, se vracely domů ještě několik dní v závislosti na rozsahu jejich zranění.

Ve Francii zastřelil 11. 3. 2012 islamistický terorista Mohamed Merah vojenského výsadkáře, 15. 3. 2012 ve městě Montauban na jihu Francie zastřelil dva vojáky a třetího zranil a 19. 3. 2012 zaútočil před židovskou školou v Toulouse a zabil tři děti a jednoho dospělého. Od časných ranních hodin 21. 3. 2012 obléhala útočníkův byt policie a po 30 hodinách vyjednávání, při němž se vyjednavacům přiznal, na něj zaútočila protiteroristická jednotka. Merah byl při přestřelce zabit.¹⁰⁴

V průběhu března probíhala prezidentská předvolební kampaň před prvním kolem voleb, které se konaly 22. 3. 2012. Z voleb vyšel vítězně Francois Hollande.

V Německu zemřel 17. 3. 2012 válečný zločinec John Demjanjuk¹⁰⁵. Demjanjuk byl v roce 2011 „nepravomocně odsouzen za napomáhání k vraždám více než 28.000 Židů ve vyhlazovacím táboře Sobibor“¹⁰⁶, který byl na území Polska. Proti rozsudku se odvolal a zemřel v pečovatelském domově poblíž Rosenheimu.¹⁰⁷

Maďarský prezident Pál Schmitt přišel 29. 3. 2012 o doktorský titul ze Semmelweisovy univerzity kvůli plagiátorství: „Schmittova disertace o ekonomických aspektech olympijských her je identická s dřívějším textem bulharského experta na sport Nikolaje Georgieva. Prezident, který vystudoval ekonomii a tělesnou výchovu, obvinění z plagiátorství odmítl.“¹⁰⁸

U italských břehů zůstávala loď Costa Concordia, která se potopila v lednu 2012; v průběhu března 2012 začalo soudní řízení kvůli této havárii, při níž zemřelo 32 lidí z celkových 4 200 lidí na palubě¹⁰⁹. Koncem února 2012 došlo k další havárii loď od stejného provozovatele, italské společnosti Costa Crociere, na níž trávilo dovolenou 627 lidí. Dne 27. 2. 2012 „vypukl v její strojovně požár, a i když se oheň podařilo rychle uhasit, poškodil generátory.“¹¹⁰ Loď pak tři dny plula bez energie k největšímu seychellskému ostrovu Mahé, převážně za pomoci francouzské rybářské lodi Trévignon.¹¹¹

¹⁰³ Při nehodě belgického autobusu ve Švýcarsku zemřelo 28 lidí. ČTK. 2012, 14. 3. 2012.

¹⁰⁴ Policie na jihu Francie zasáhla proti podezřelému ze série vražd. ČTK. 2012, 21. 3. 2012.

¹⁰⁵ Zemřel nacistický válečný zločinec Demjanjuk, bylo mu 91 let. ČTK. 2012, 17. 3. 2012.

¹⁰⁶ Zemřel nacistický válečný zločinec Demjanjuk, bylo mu 91 let. ČTK. 2012, 17. 3. 2012.

¹⁰⁷ Zemřel nacistický válečný zločinec Demjanjuk, bylo mu 91 let. ČTK. 2012, 17. 3. 2012.

¹⁰⁸ Maďarský prezident Schmitt kvůli plagiátorství odstoupit nehodlá. ČTK. 2012, 30. 3. 2012.

¹⁰⁹ Havarovaná loď Costa Concordia podle ekologů kontaminovala vodu. ČTK. 2012, 9. 3. 2012.

¹¹⁰ Třetina pasažérů z výletní lodi Costa Allegra je ze Seychel doma. ČTK. 2012, 1.3. 2012.

¹¹¹ Třetina pasažérů z výletní lodi Costa Allegra je ze Seychel doma. ČTK. 2012, 1.3. 2012.

V březnu 2012 uplynul rok od katastrofy japonské jaderné elektrárny Fukušima, již v březnu 2011 zasáhlo „zemětřesení o síle devíti stupňů Richterovy stupnice a následné vlny cunami poškodily i jadernou elektrárnu“¹¹². V roce 2012 stále nebylo možné se vrátit do evakuovaných oblastí, které se nacházely v pásmu širokém několik desítek kilometrů. Zpravodajství pokrývalo jak demonstrace proti jaderné energetice, které výročí vyvolalo, tak životní podmínky lidí, kteří museli opustit svoje domovy.¹¹³

Na jihu Polska zemřelo 3. 3. 2012 při srážce vlaků 16 lidí. „Srazily se při ní dva vlaky jedoucí po stejné koleji. Souprava směřující z Varšavy do Krakova se střetla ve 20:57 SEČ s vlakem, který jel z Přemyšlu do Varšavy.“¹¹⁴ Jednalo se o největší železniční neštěstí za 22 let.

V Rusku byl 4. 3. 2012 zvolen do funkce ruského prezidenta Vladimír Putin. „Ve sporném hlasování získal 64 procent hlasů a do funkce [nastoupil] i přes protesty opozice.“¹¹⁵

Pokračovala kauza členek punkové skupiny Pussy Riot, jejíž členky 21. 2. 2012 zazpívaly v ruském chrámu Krista Spasitele píseň „Bohorodičko, vyžeň Putina“, byly vyvelečeny z chrámu a tři členky zatčeny.¹¹⁶

Na Slovensku se 10. 3. 2012 konaly předčasné volby, které vyhrála strana Směr-SD Roberta Fica.¹¹⁷ Ten byl následně 15. 3. 2012 pověřen sestavením vlády.¹¹⁸

V Sýrii uplynul rok od prvních protivládních protestů a dle bilancí ČTK zemřelo na 8 500 lidí.¹¹⁹ Evropská unie také přikročila k omezování prezidenta Bašára Asáda: „Asma Asadová, manželka syrského prezidenta Bašára Asada, jeho matka, sestra a švagrová (...) dostaly zákaz vstupu do Evropské unie.“¹²⁰

Nepokoje v Sýrii nadále pokračovaly, koncem března se odhadoval počet obětí na 9 000.¹²¹

V Afghánistánu postřílel 11. 3. 2012 americký voják Robert Bales 16 civilistů, mezi nimi i tři ženy a devět dětí. Voják byl následně odvezen ze země a předán americkému soudu.¹²²

¹¹² Výročí katastrofy ve Fukušimě doprovodily demonstrace proti jádru. ČTK. 2012, 11. 3. 2012.

¹¹³ Zemětřesení, cunami a jaderná krize ochromily před rokem Japonsko. ČTK. 2012, 8. 3. 2012.

¹¹⁴ Při největší polské železniční tragédii za 22 let zemřelo 16 lidí. ČTK. 2012, 4. 3. 2012.

¹¹⁵ Putin vyhlásil na dobu své inaugurace čtyři dny volna. ČTK. 2012, 15. 3. 2012.

¹¹⁶ Pussy Riot, pějíci v chrámu proti Putinovi, zůstanou za mřížemi. ČTK. 2012, 14. 3. 2012.

¹¹⁷ Opoziční Směr-SD získal v slovenských volbách parlamentní většinu. ČTK. 2012, 11. 3. 2012.

¹¹⁸ Slovenský prezident pověřil šéfa Směru-SD Fica sestavením vlády. ČTK. 2012, 15. 3. 2012.

¹¹⁹ Rok protivládních protestů v Sýrii: na 8500 mrtvých. ČTK. 2012, 12. 3. 2012.

¹²⁰ EU zakázala manželce syrského prezidenta vstup na své území. ČTK. 2012, 23. 3. 2012.

¹²¹ Syrská opozice žádá o zbraně, vláda je nehodlá složit. ČTK. 2012, 31. 3. 2012.

¹²² Voják USA, který zavraždil afghánské civilisty, opustil zemi. ČTK. 2012, 14. 3. 2012.

Ve Spojených státech probíhaly v březnu primárky, v nichž byli voleni jednotliví kandidáti stran pro listopadové prezidentské volby. Dne 2. 3. 2012 se „přehnala jihem a středozápadem Spojených států, usmrtila (...) 34 lidí a prakticky zničila městečka v Indianě.“¹²³

¹²³ Tornáda v USA usmrtila aspoň 34 lidí a zničila městečka v Indianě. ČTK. 2012, 3. 3. 2012.

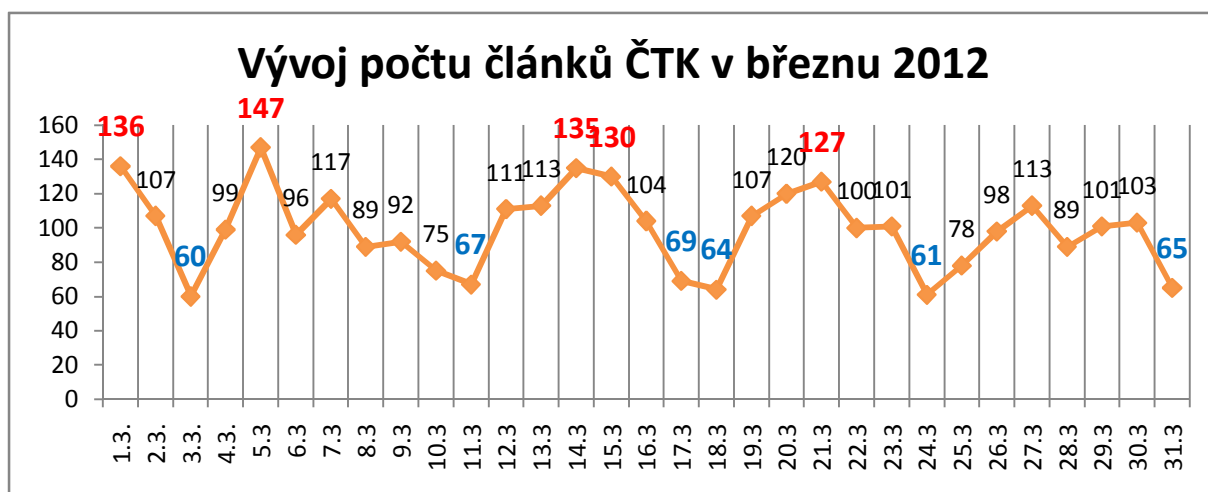
6 Analýza zpravodajství z března 2012

V této kapitole je detailně popsáno zpravodajství a provedeno srovnání mezi prostorem věnovaným jednotlivým tématům v různých novinách. Zvláštní pozornost se zaměřuje na ČTK, neboť agenturní servis se od novinového zpravodajství výrazně odlišuje a také proto, že servis ČTK je podklad, který měly všechny sledované redakce k dispozici; jedním z cílů této práce je analýza použití agenturních materiálů.

6.1 Česká tisková kancelář

6.1.1 Průběh zpravodajství v jednotlivých dnech

Jak bylo řečeno výše, v březnu vydala zahraniční redakce ČTK 3 074 zkoumaných textů, to činí 99 textů denně. Počet článků kolísal mezi 60 a 147 vydanými texty za den.

Graf 1: Vývoj počtu článků

Jak je zřejmé z grafu 1, nejvíce článků bylo vydáno v pondělí 5. 3., vysokých čísel dosahovaly i následující dny: čtvrtek 1. března, středa a čtvrtek 14. a 15. března, středa 21. března a středa 27. března.

Naopak nízkých hodnot bylo dosaženo v sobotu 3. března, v neděli 11. března, v sobotu a v neděli 17. a 18. března, v sobotu 24. března a v sobotu 31. březnu. Je tedy zřejmé, že o víkendu není vydáváno takové množství materiálů, jako je tomu v pracovních dnech.

popisována. Následuje Česká republika se 48 články o kriminalitě, což tvoří 28,5 procent všech březnových článků o České republice. Ačkoli tato práce analyzuje zahraniční zpravodajství, ČR byla kódována s ohledem na to, že často byly informace dávány do kontextu událostí v zemi, či byli představitelé země aktéry popisované události.

Třetím nejčastějším tématem byly volby, o nichž vyšlo 348 textů. Jednalo se o volby trojí: 3. a 4. března proběhly ruské prezidentské volby, z nichž vyšel vítězně Vladimir Putin. V průběhu celého měsíce probíhaly americké primárky, a na Slovensku se 10. března konaly předčasné parlamentní volby, z nichž vyšel vítězně Robert Fico a strana Smer-SD.

Témata oběti a armáda mají úzkou vzájemnou návaznost vzhledem k probíhajícímu konfliktu v Sýrii. V březnu bylo mnoho článků bilančních o dosavadních počtech obětí či pohybech armády a opozičních sil.

Téma válka také zahrnuje především konflikt v Sýrii, s tématem válka vyšlo v březnu 2012 celkem 436 textů.

Vysoký počet článků s tématem vláda souvisí s volbami a jmenováním Roberta Fica slovenským premiérem s pověřením sestavit vládu.

Mezi nejméně pokrývaná témata patří např. etika, bezpečí, zemědělství, architektura či požáry. Tato témata nejsou v grafu naznačena, protože nepřekonalala hranici 1 %.

6.1.3 Geopolitické zaměření servisu ČTK v březnu 2012

Podobně jako u rozdělení témat v celé měsíční produkci zahraniční redakce ČTK, ani zastoupení států ve zpravodajství není rovnoměrné. Z 272 kódovaných států či nadstátních organizací jich je zastoupena ve zpravodajství necelá polovina - 110 států je zmíněno alespoň jednou. Z těchto 110 států se však nadpoloviční většina materiálů týkala alespoň jednoho z pouhých devíti států, jak je zřejmé z grafu 57.

Graf 3: Počet textů o jednotlivých zemích, ČTK, březen 2012

Nadpoloviční většina textů se týká alespoň jednoho z následujících států: Spojené státy, Sýrie, Ruska, Francie, České republiky, Afgánistánu, Spojeného království nebo Slovenska. O Spojených státech vyšlo v březnu 575 materiálů, o Rusku 306 zpráv. Ani mezi těmito devíti státy není rovnoměrně rozprostřen počet textů, Spojené státy jich mají téměř dvojnásobné množství než Rusko, které je druhé v pořadí. Konkrétní podíly jsou znázorněny v grafu 4.

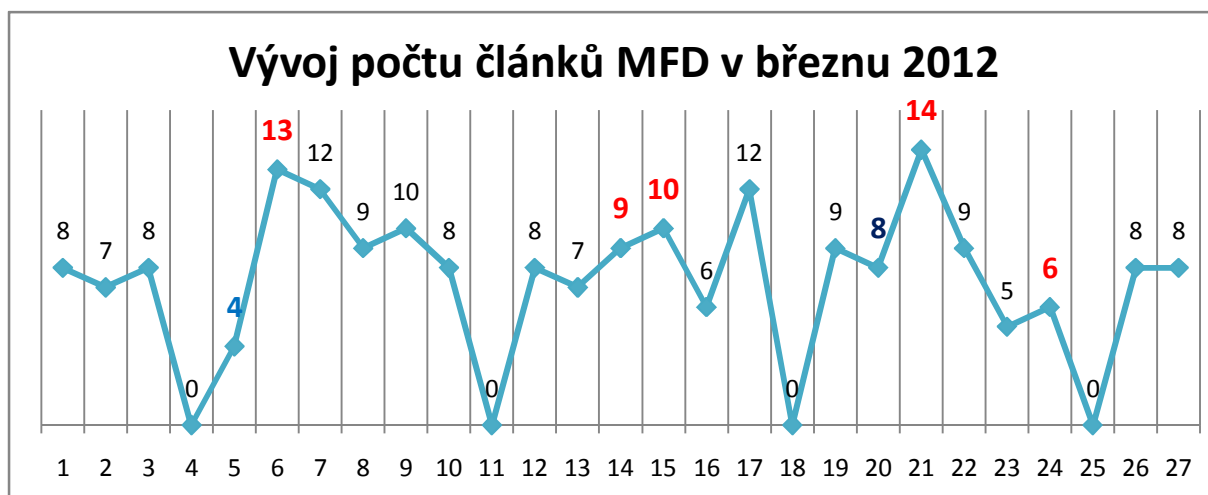
Graf 4: Podíl článků u devíti nejčastějších zemí, ČTK, březen 2012

Z osmi zemí jsou nejčastěji zmiňované první tři, zbylých šest zemí se dělí o 1307 zpráv, které tvoří polovinu všech březnových zpráv.

6.2 Mladá fronta Dnes

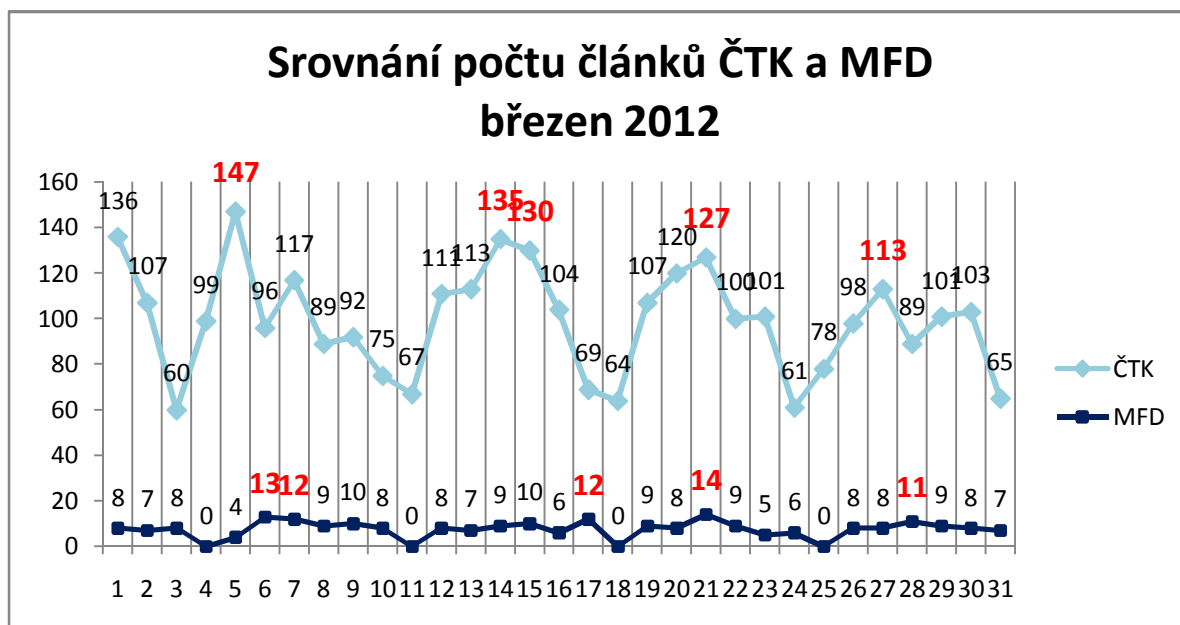
Jak bylo napsáno výše, deník Mladá fronta Dnes vychází šestkrát týdně, tj. každý den kromě neděle. V březnu 2012 vyšlo v MFD 233 článků, to je v průměru téměř 9 článků denně. Nejvíce článků vyšlo ve středu 21. 3. 2012 - 14 textů ze zahraniční redakce. Další nadprůměrné dny nastaly v úterý a ve středu 6. 3. 2012 a 7. 3. 2012, kdy vyšlo 13 a 12 článků, v sobotu 17. 3. 2012 (12 textů) a ve čtvrtek 28. 3. 2012 (11 textů).

Nejméně článků vyšlo v pondělí 5. 3. 2012, kdy redakce vydala pouhé 4 texty. Dále byl podprůměrný pátek 16. 3. 2012, kdy vyšlo jen 6 článků, a pátek a sobota 23. a 24. 3. 2012, kdy bylo otištěno 5 a 6 textů, jak je vidět v grafu 5.

Graf 5: Vývoj počtu článků MFD v březnu 2012

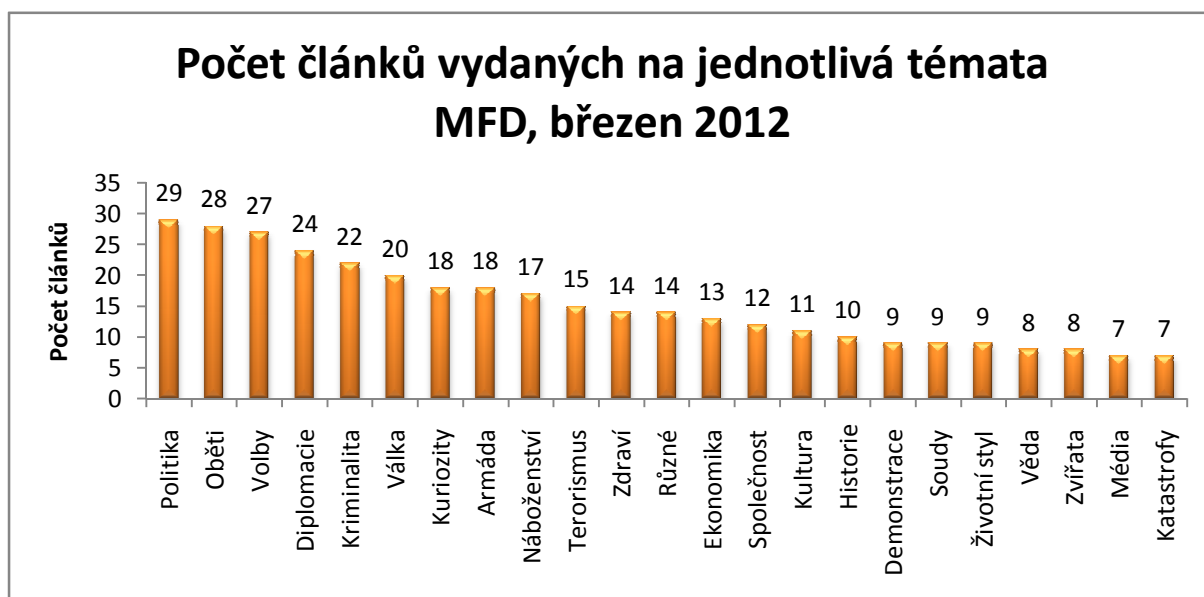
Srovnáme-li vývoj počtu článků za březen 2012 MFD s počty článků, které vydala ČTK, výkyvy jsou téměř všechny ve stejných dnech - MFD i ČTK se soustředily na podobné události podobnou měrou. Jediným rozdílem je sobota 17. 3. 2012, kdy ČTK vydala 69 článků, tedy podprůměrný počet, zatímco v MFD vyšlo 12 textů, což je velmi nadprůměrné číslo. Toto srovnání lze pozorovat v grafu 6.

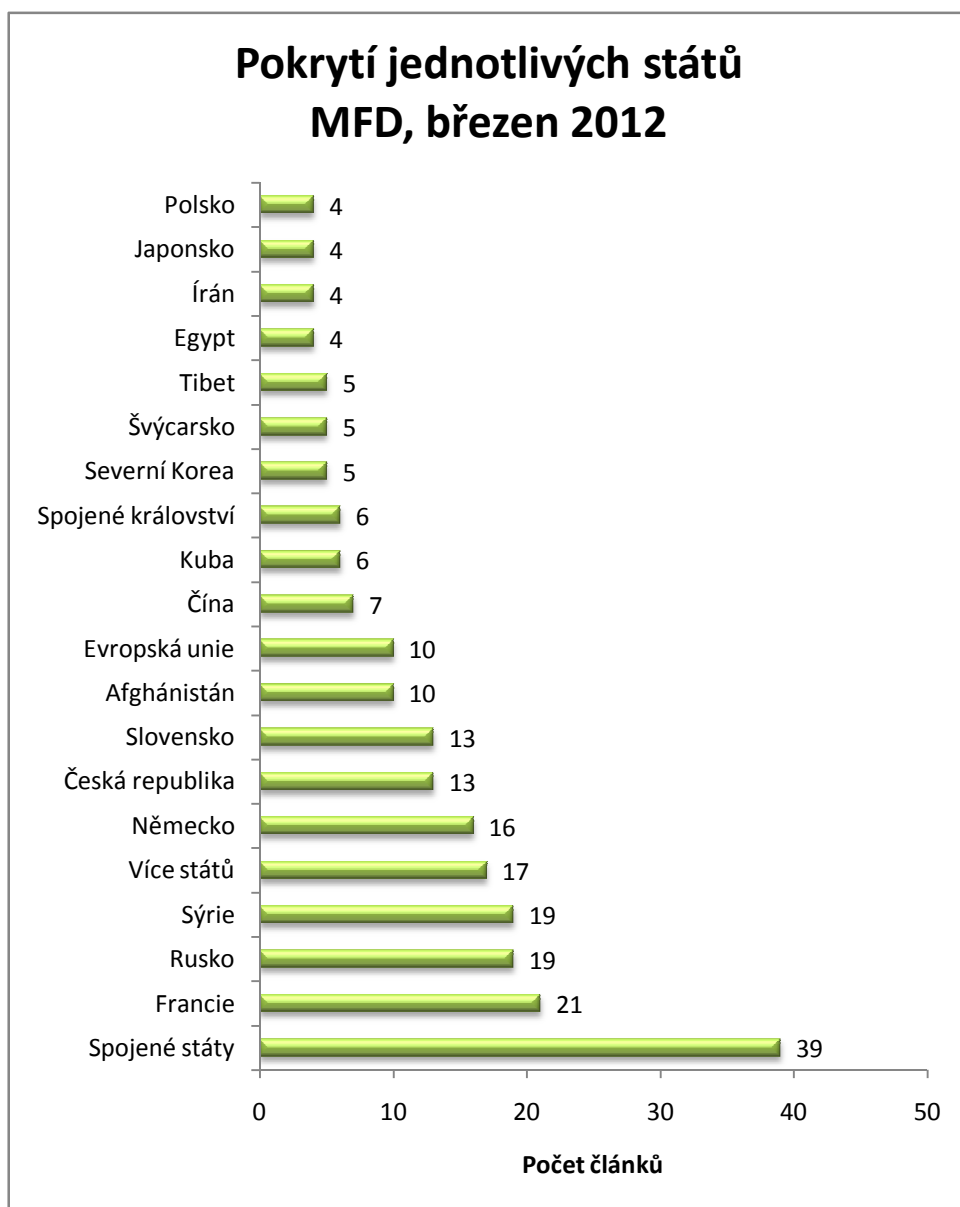
Graf 6: Srovnání počtu článků ČTK a MFD - březen 2012

6.2.1 Tematické a geopolitické zaměření Mladé fronty Dnes v březnu 2012

Srovnáme-li deset nejčastěji zpracovaných témat za měsíc březen u ČTK a v Mladé frontě Dnes, zjistíme, že v sedmi z deseti nejčastějších témat se shodují, ČTK neměla pouze kuriozity a náboženství zařazené v deseti nejčastěji zpracovaných tématech. MFD neměla v březnu zpravodajství vychýlené, nejvíce zpráv vyšlo o politice, obětech a volbách.

Nejvíce článků bylo v Mladé frontě Dnes v březnu napsáno o Spojených státech, celkem 39 článků, tj. téměř 17 % všech zkoumaných textů. Na druhém místě nejčastěji popisovaných zemí jsou s velmi podobnými hodnotami Francie, Rusko a Sýrie, s 21 textem o Francii a 19 články k Rusku i Sýrii, tj. 9 % všech článků se týkalo Francie, 8 % pojednávalo o Rusku nebo Sýrii. O Německu bylo vydáno 16 textů, o České republice a Slovensku bylo napsáno 13 článků.

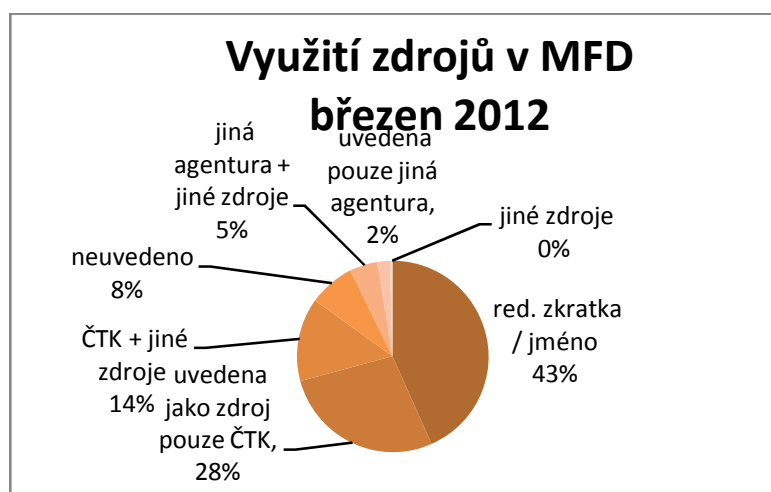
Graf 7: Pokrytí jednotlivých států, MFD březen 2012

Při srovnání s poměry pokrytí jednotlivých zemí ve zpravodajském servisu ČTK z března 2012 je vidět, že z prvních osmi popisovaných zemí se jich sedm shoduje s Mladou

frontou Dnes. Deník tedy považuje za důležité zpravodajství ze stejných zemí, jako zahraniční redakce ČTK.

6.2.2 Analýza zdrojů

Z 233 zkoumaných textů, které Mladá fronta Dnes vydala ve své zahraniční rubrice v březnu 2012, jich 101 byl signován redakční zkratkou či plným jménem. U 64 článků byla uvedena ČTK jako jediný zdroj, 33 texty byly zdrojovány ČTK v kombinaci s jiným zdrojem. U 18 článků nebyl uveden zdroj, 11 článků bylo vzato ze servisu jiné agentury v kombinaci s dalšími zdroji. Pět textů mělo uvedenu jako zdroj pouze jinou agenturu (než je ČTK) a jeden článek měl jiný zdroj. Procentuální znázornění lze vidět v grafu 8.

Graf 8: Využití zdrojů v MFD, březen 2012

Z celkového množství článků jich 136 podle signovaných zdrojů nevyšlo z materiálů ČTK, 97 textů mělo servis České tiskové kanceláře uveden alespoň jako jeden ze zdrojů.

Graf 9: Vyšel text z materiálu ČTK? - březen 2012

6.3 Lidové noviny

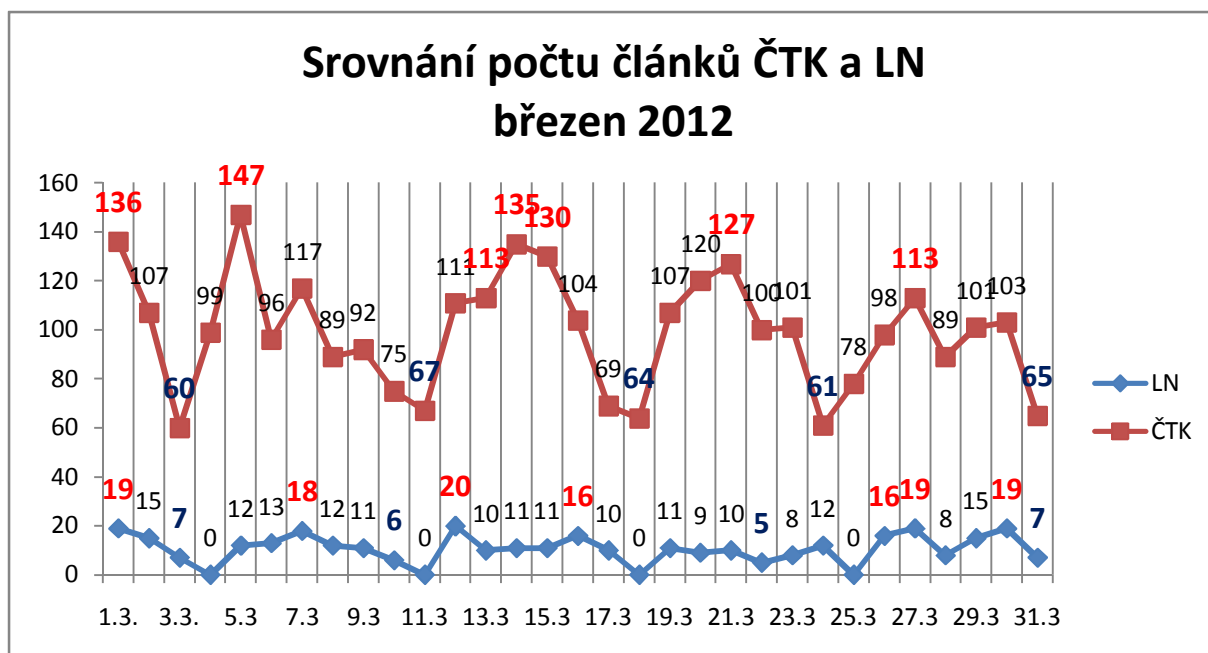
Na stránkách deníku Lidové noviny vyšlo v březnu 2012 v zahraniční rubrice 330 článků, tj. průměrně 12,2 článku na den. Z toho 49 textů vyšlo pod titulkem Zprávy dne. Toto je typ článku vydávaný Lidovými novinami, který čerpá ze servisu ČTK a v jednodstavcových textech informuje o dění, které nebylo zpracováno v samostatných člancích. Ve zpracování dat byly tyto články vynechány, neboť vychází jako jeden článek s mnoha tématy i o mnoha zemích a není tak možno je kódovat.

Nejvíce článků vyšlo v pondělí 12. 3. 2012, v listu vyšlo 20 zkoumaných článků. Mezi další nadprůměrné dny patří čtvrtek 1. 3. 2012, středa 7. 3. 2012, pondělí 12. 3. 2012, pátek 16. 3. 2012, pondělí a úterý 26. 3. 2012 a 27. 3. 2012 a pátek 30. 3. 2012, jak je zřejmé z grafu 10.

Graf 10: Vývoj počtu článků v Lidových novinách, březen 2012

Lidové noviny v neděli nevychází, proto nebyly nuly na grafu započítány do podprůměrných dnů. Podprůměrnými dny, v nichž Lidové noviny vyšly, jsou sobota 3. 3. 2012, sobota 10. 3. 2012, čtvrtek 22. 3. 2012, středa 28. 3. 2012 a sobota 31. 3. 2012.

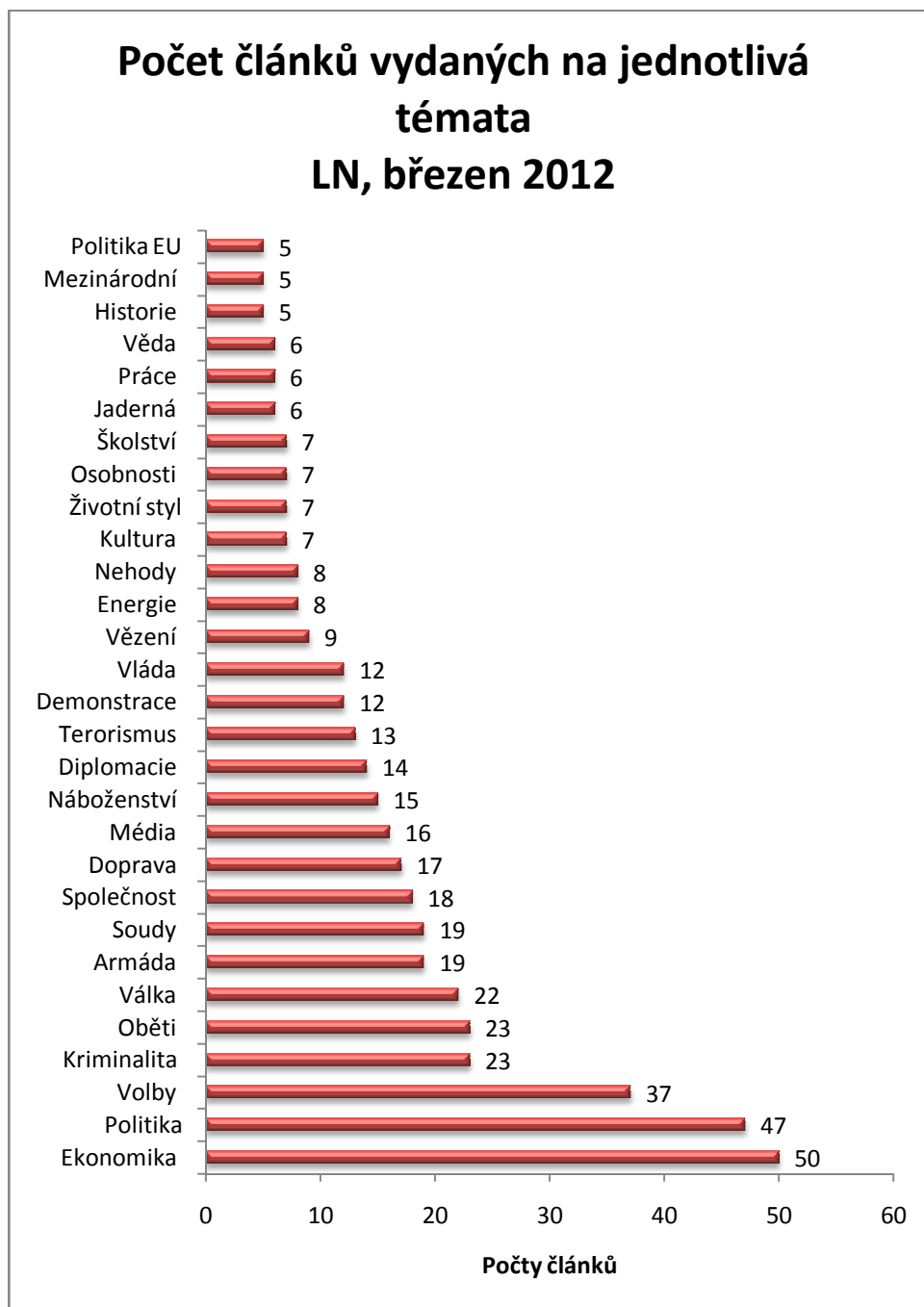

Graf 11: Srovnání počtu článků ČTK a LN, březen 2012

Při srovnání počtů zpráv, jak je vydávala ČTK a Lidové noviny je vidět jedno- až dvoudenní posun, který noviny s jednou uzávěrkou denně oproti agentuře nutně mají.

6.3.1 Popisovaná témata

V březnu 2012 vyšlo v zahraniční rubrice nejvíce článků na téma ekonomika, za celý měsíc vydala zahraniční redakce 50 textů na toto téma. Jen o tři texty méně vyšlo na téma politika, 47. O volbách bylo napsáno 37 textů, o kriminalitě a k tématu obětí vyšlo shodně 23 textů. Válka jako téma byla popisována ve 22 textech, armáda a soudy byly tématy 19 článků. Doprava tematicky převažovala v 17 člancích a médiím se věnovalo 16 textů.

Graf 12: Počet článků na jednotlivá témata, LN březen 2012

6.3.2 Geopolitické zaměření novin

Nejvíce článků bylo v březnu 2012 v Lidových novinách napsáno o událostech, které se týkaly České republiky, celkem 45 textů. Druhý nejvyšší počet textů, 35, byl věnován událostem ve Spojených státech, a 30 textů bylo napsáno o Rusku. Slovenské události se

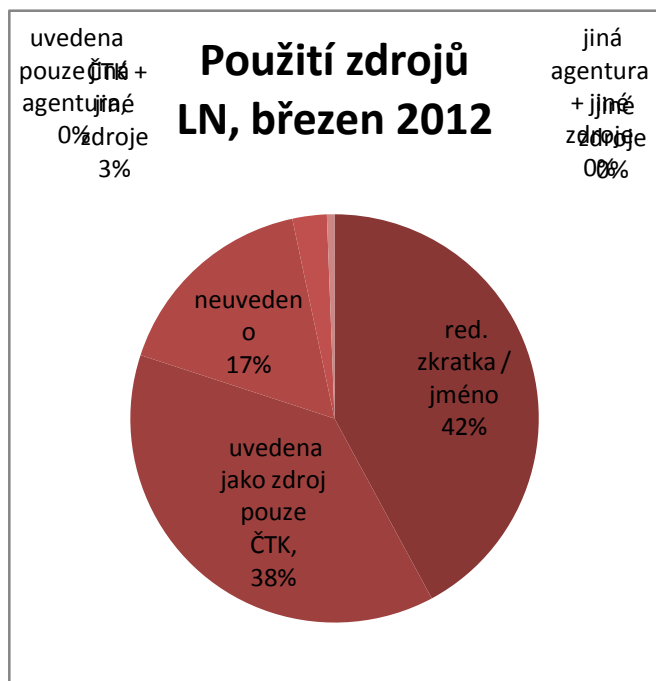
promítly do 26 textů, události v Německu byly popsány ve 20 textech. Sýrie a Evropská unie měly shodně 16 textů a o Francii napsaly Lidové noviny 14 textů.

Graf 13: Dvacet nejpopsovanějších zemí podle počtu článků, LN březen 2012

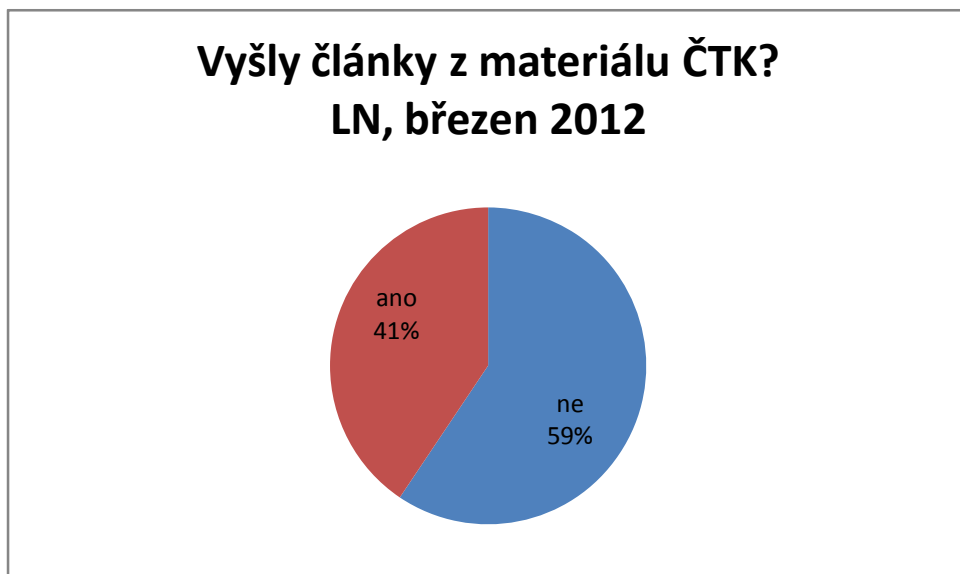
6.3.3 Využití zdroje

Při psaní textů pro zahraniční rubriku Lidových novin bylo v březnu 2012 nejvíce využíváno redakční práce, 139 textů bylo podepsáno jménem či redakční zkratkou. U 125 článků byla však uvedena ČTK jako jediný zdroj, 55 textů nemělo zdroj uveden. Ze 330 textů celkem jich 9 mělo jako zdroj uvedenu ČTK a další zdroj, u 2 článků byla jako zdroj uvedena pouze jiná agentura.

Graf 14: Použití zdrojů, LN březen 2012

Podobně jako u Mladé fronty Dnes, ani u Lidových novin materiály ČTK nepřevládají; nadpoloviční většina textů nemá signaturu ČTK uvedenu u vydaného textu, jak je zřejmé z grafu 15.

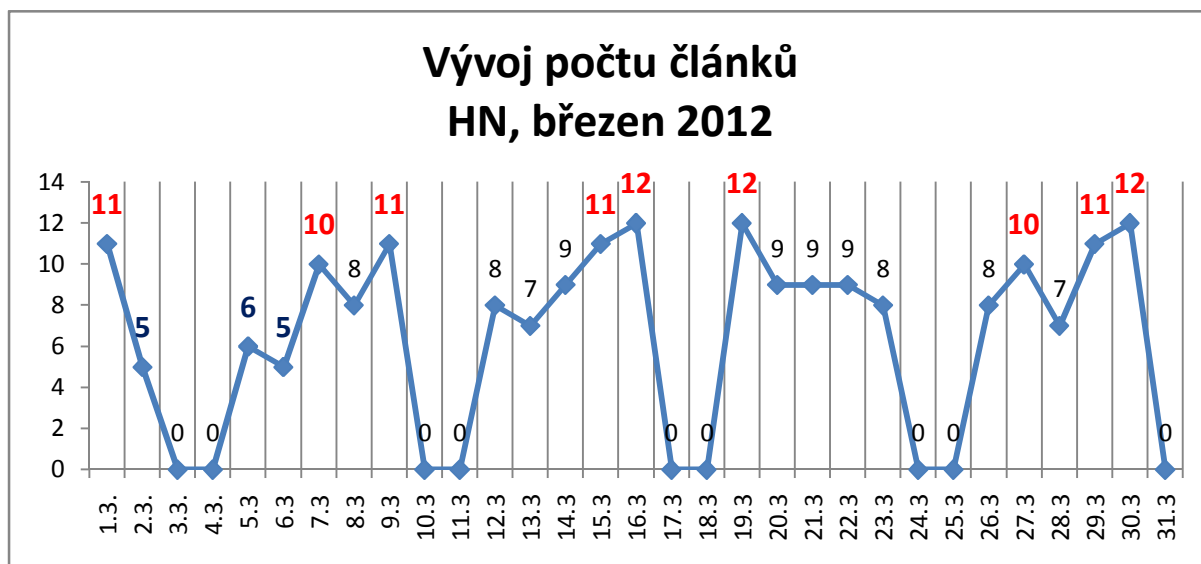
Graf 15: Vyšly články z materiálu ČTK? LN, březen 2012

6.4 Hospodářské noviny

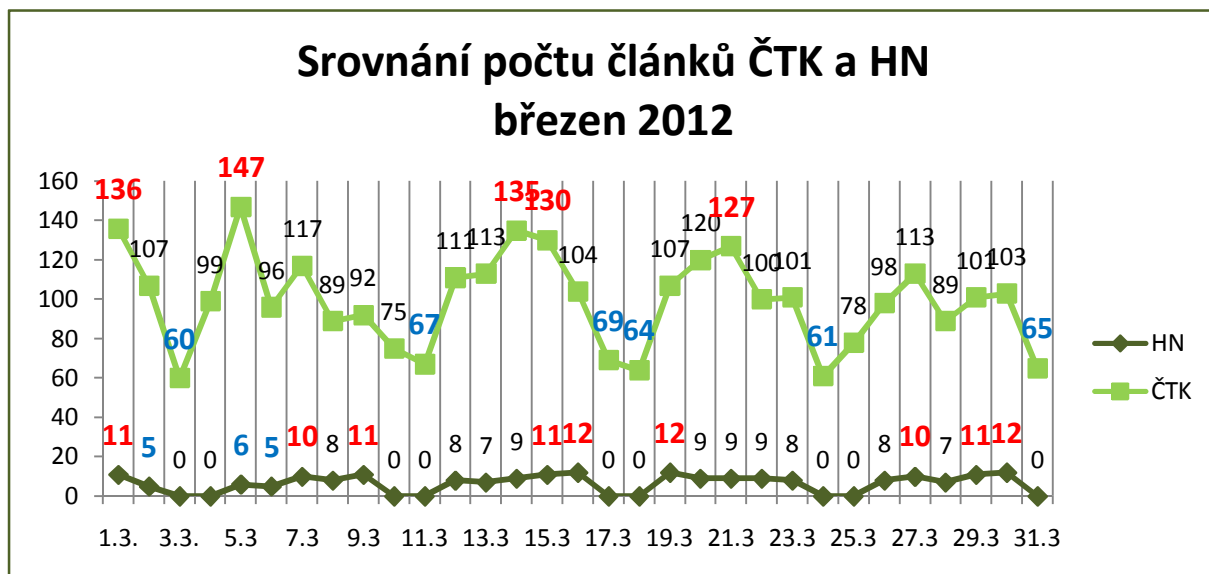
Hospodářské noviny v březnu 2012 vycházely pětkrát týdně, o víkendu nevycházely. Za celý měsíc vyšlo v zahraniční redakci 198 článků, tj. průměrně devět článků v jednom vydání. Počty článků se pohybovaly v rozmezí 5 až 12 článků.

Nadprůměrně mnoho článků vyšlo v následujících dnech: ve čtvrtek 1. 3. 2012, ve středu 7. 3. 2012, v pátek 9. 3. 2012, ve čtvrtek 15. 3. 2012, v pátek 16. 3. 2012, v pondělí 19. 3. 2012, v úterý 27. 3. 2012, ve čtvrtek 29. 3. 2012 a v pátek 30. 3. 2012.

Podprůměrné množství textů bylo v zahraniční rubrice vydáno v pátek 2. 3. 2012, v pondělí 5. 3. 2012 a v úterý 6. 3. 2012.

Graf 16: Vývoj počtu článků, HN březen 2012

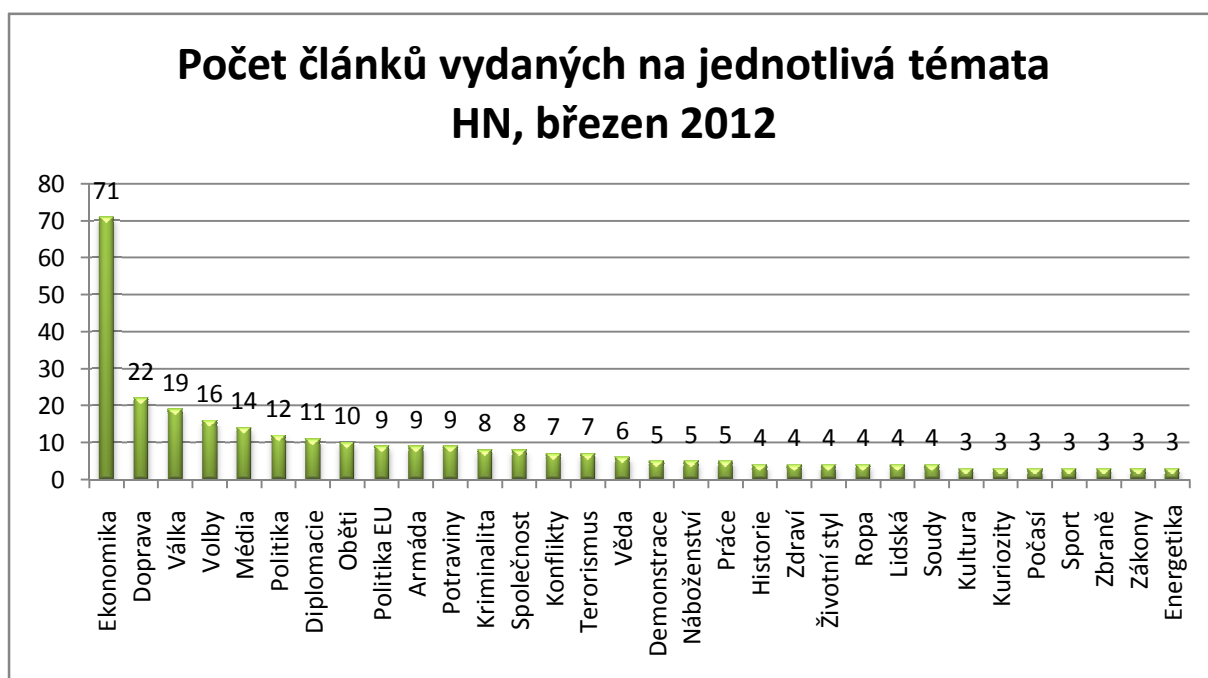

Graf 17: Srovnání počtu článků ČTK a HN, březen 2012

Podobně jako u Lidových novin, i při srovnání vývoje počtu článků v Hospodářských novinách a ČTK je zřejmý posun novin oproti agentuře.

6.4.1 Tematické zaměření

Jak vyplývá z analýzy nadprůměrného počtu zpráv v zahraniční rubrice Hospodářských novin i z grafu 18, nejčastějším tématem byla ekonomika. Vyšel o ní 71 článek. Druhým nejčastějším tématem byla doprava, již však bylo věnováno výrazně méně článků - 22 textů za celý měsíc. U dalších témat v pořadí již rozdíly nejsou tak velké jako v prvním případě, o válce vyšlo 19 textů, o volbách 16, o médiích 14 textů. V grafu lze pozorovat prvních 33 témat, nebyla do něj zařazena témata s výskytem menším než 2.

Graf 18: Počet článků vydaných na jednotlivá témata, HN březen 2012

6.4.2 Geopolitické zaměření zpravodajství Hospodářských novin v březnu 2012

I u počtu článků k jednotlivým zemím je prvenství značné, jakkoli rozdíl mezi nejpopisovanějším státem a následujícími hodnotami již není tak markantní. Nejvíce článků

vyšlo v zahraniční rubrice Hospodářských novin v březnu 2012 k událostem ve Spojených státech, 29 textů. O Evropské unii bylo napsáno 16 článků, o Německu a Sýrii shodně 14 textů. Francie i Spojené království byly popisovány ve 12 textech, o Rusku bylo napsáno 11 textů.

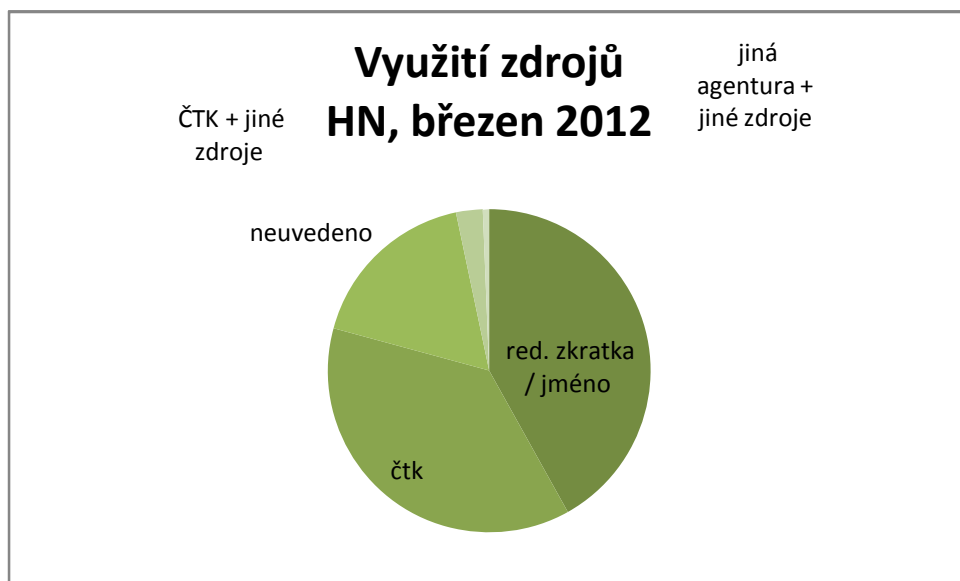

Graf 19: Počet článků vydaných k jednotlivým zemím, HN, březen 2012

Ačkoli jsou mezi jednotlivými hodnotami rozdíly, stalo se jen šestkrát, aby byly v jednom vydání více než dva texty o jedné zemi. Toto se týkalo se to pouze dvou zemí: Spojených států a Sýrie.

6.4.3 Využití zdrojů

Hospodářské noviny v březnu 2012 měly velmi podobný poměr textů z redakční produkce a od ČTK – 42 procent zpráv bylo signováno redakční zkratkou, zatímco ČTK byla uvedena u 38 procent zpráv.

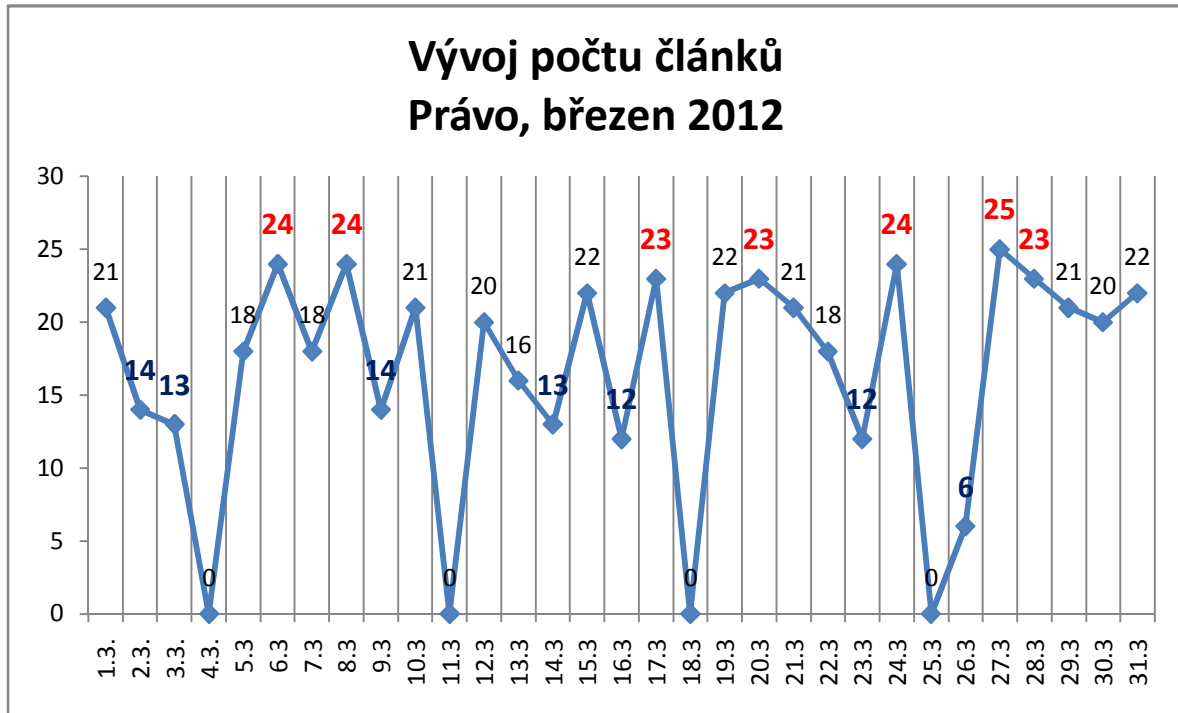
Graf 20: Využití zdrojů, HN, březen 2012

Podobně jako u ostatních novin, i u Hospodářských novin převládaly jiné zdroje, než ČTK, která byla signována jako dílčí či jediný zdroj u 133 zpráv. Jiné zdroje, či neuvedené zdroje, byly zaznamenány u 199 zpráv.

6.5 Právo

V deníku Právo vyšel za březen 2012 celkem 531 článků, v průměru tedy téměř 20 textů denně. Nadprůměrných dnů bylo sedm, úterý 6. 3. 2012, čtvrtek 8. 3. 2012, sobota 17. 3. 2012, úterý 20. 3. 2012, sobota 24. 3. 2012, úterý 27. 3. 2012 a středa 28. 3. 2012.

Graf 21: Vývoj počtu článků, Právo, březen 2012

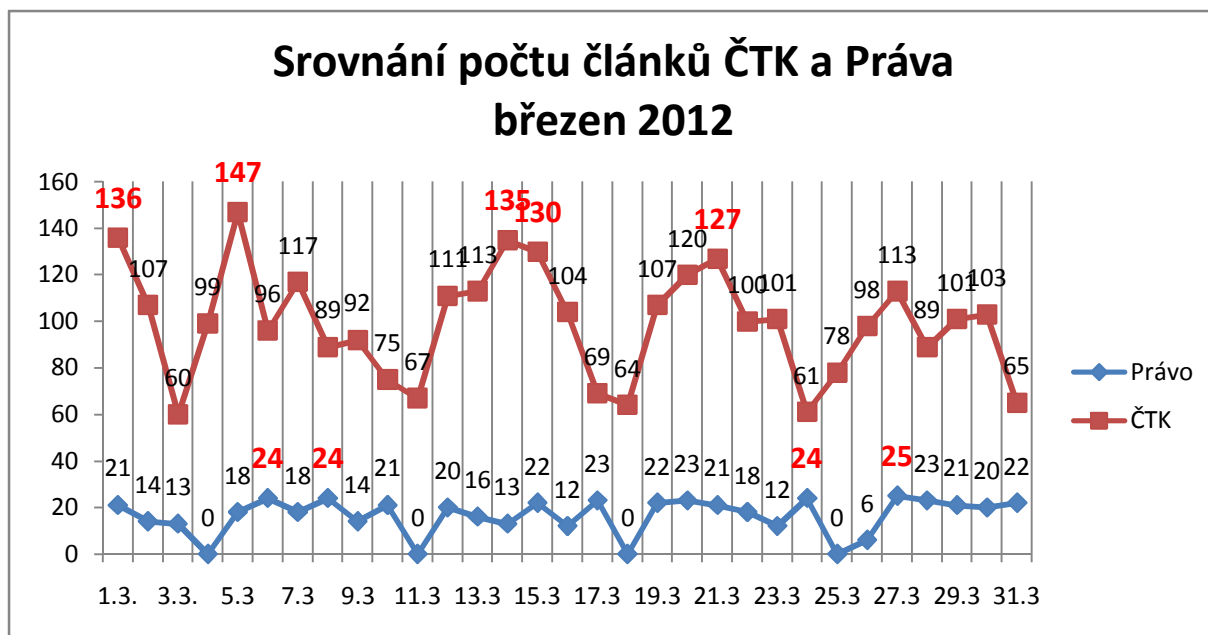
Při srovnání s výkyvy, jaké měly ostatní zkoumané deníky ve stejném období je zřejmé, že ačkoli má Právo více textů, výchyly probíhaly velmi podobně. Všechny deníky začaly měsíc březen 2012 s vysokým počtem článků, který velmi výrazně poklesl s příchodem víkendu. Žádný z deníků nevycházel v neděli, Hospodářské noviny ani v sobotu.

V pondělí 5. 3. 2012 nebo v úterý 6. 3. 2012 měly všechny deníky velkou výchytku, která následně výrazně poklesla. U všech deníků vyjma Lidové noviny nastal 8. 3. 2012 nebo 9. 3. 2012 další nárůst počtu textů. Mezi pondělím 12. 3. 2012 a úterým 13. 3. 2012 nastal u všech deníků velký pokles.

Zajímavé jsou počty článků 16. 3. 2012. O tři dny dříve, 13. 3. 2012, se stala nehoda belgických dětí ve Švýcarsku, 15. 3. 2012 vyhlásila Belgie na 16. 3. 2012 státní smutek. Zároveň byl 15. 3. 2012 odvezen z Afghánistánu Robert Bales, voják, který v amoku postřelil 16 civilistů. Jak je zřejmé z grafu, všechny deníky měly 15. 3. 2012 nebo o den později výraznou výchytku - deníky Právo a Mladá fronta Dnes ji měli již 15. 3. 2012, Lidové noviny

a Hospodářské noviny až o den později. Právo a Mladá fronta Dnes měly 17. 3. 2012 následně velmi podobnou výchylku.

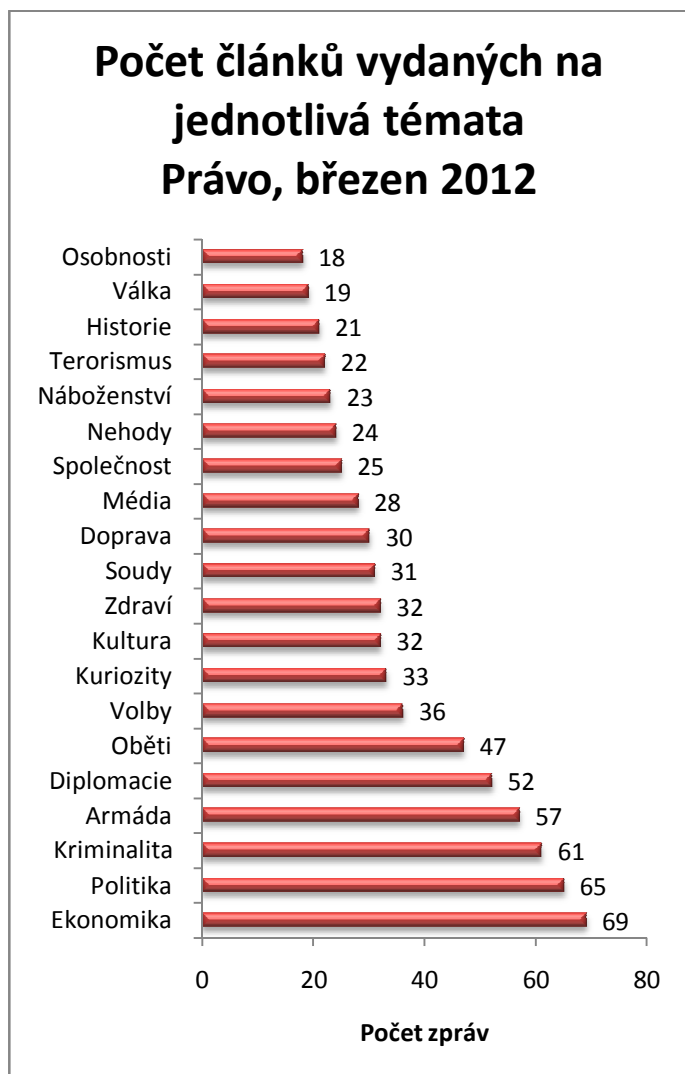
Všechny deníky měly též podobné poklesy článků mezi 21. 3. 2012 a 23. 3. 2012. Koncem měsíce byl průběh také velmi podobný, 29. 3. 2012 měly všechny noviny vysoké počty textů, které o den později výrazně klesly.

Graf 22: Srovnání počtu článků ČTK a Práva, březen 2012

6.5.1 Tematické zaměření Práva v březnu 2012

Z 531 zprávy, které deník Právo v březnu 2012 publikoval, se nejvíce textů věnovalo ekonomice, 69 zpráv. Celkem 65 zpráv vyšlo o politických tématech, jen o čtyři zprávy méně, 61 zpráva, byly kódovány jako zprávy týkající se kriminality. Armáda byla v Právu důležitým tématem, vyskytovala se v 57 zprávách.

Graf 23: Počet článků vydaných na jednotlivá témata, Právo, březen 2012

6.5.2 Státy, jimž se zpravodajství věnovalo

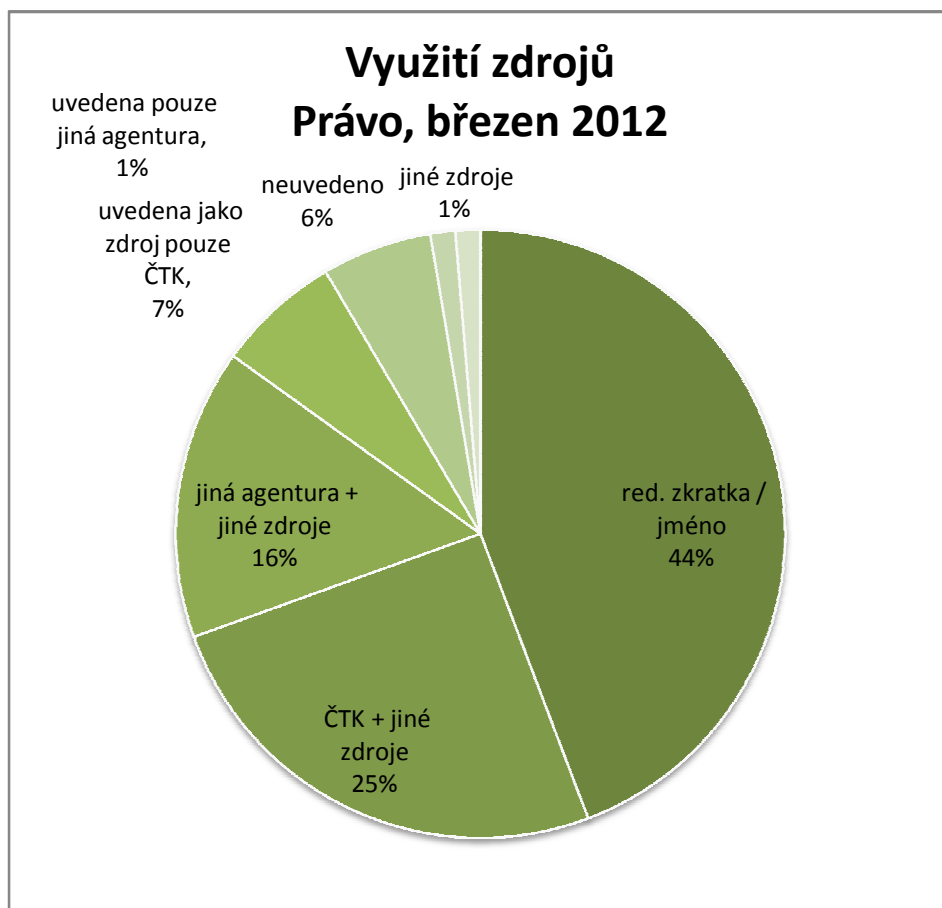
Vůbec nejvyšší počet textů byl za celý březen vydán o událostech týkajících se Spojených států, 113 textů. O Velké Británii bylo vydáno 45 textů, Slovensko bylo popisováno ve 40 textech, Francie ve 39, Česká republika ve 37 textech. Zatímco v ostatních denících byl často kladen důraz na dění v Sýrii, v Právu o této zemi vyšlo jen 18 textů. O Spojených státech se nepsalo jen v souvislosti se střelbou vojáka v Afghánistánu, neboť o Afghánistánu bylo vydáno jen 14 textů.

Graf 24: Počty článků o jednotlivých státech, Právo, březen 2012

6.5.3 Využití zdrojů v Právu v březnu 2012

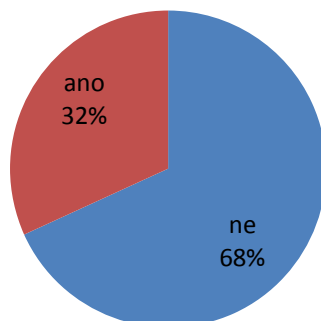
Z 531 článku, které v březnu 2012 vydal deník Právo, jich bylo 235 signováno redakční zkratkou. U 134 článků byla ČTK uvedena jako zdroj spolu s jinými zdroji, u 82 byla signována jiná agentura a další zdroje. ČTK jako jediný zdroj byla uvedena u 35 textů, u 31 textu nebyl zdroj uveden vůbec. 14 textů mělo uvedeno jiné zdroje, 7 z toho jinou agenturu než ČTK, 7 nekódované zdroje.

Graf 25a: Využití zdrojů, Právo, březen 2012

Ze všech textů, které v zahraniční rubrice Právo v březnu 2012 vydalo, jich 362 podle signatur nevychází z materiálu ČTK, případně jen okrajově. Zbýlých 169 textů má v signatuře ČTK uvedenu, ať už jako hlavní či vedlejší zdroj.

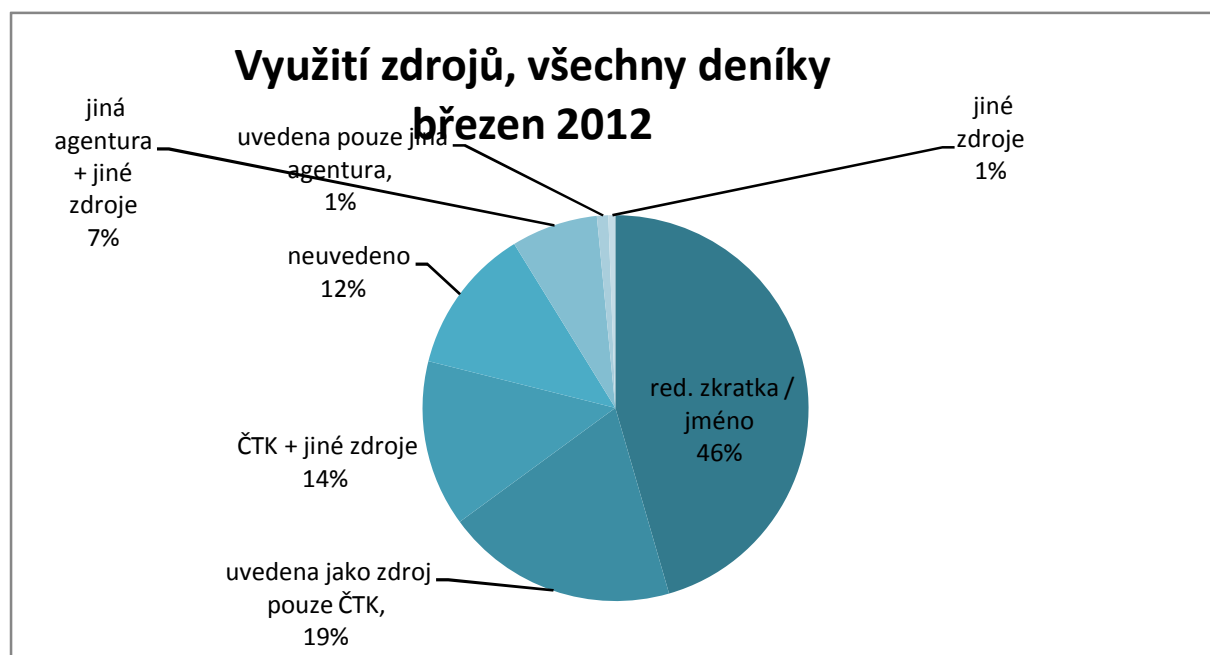
Vychází z materiálu ČTK? Právo, březen 2012

Graf 25b: Vychází z materiálu ČTK? Právo, březen 2012

6.6 Využití zdrojů v denících v březnu 2012

Nejčastěji byly všemi médii publikovány původní redakční příspěvky, u 593 případů ze 1303. ČTK byla jako zdroj využita v pětině případů, u 254 textů. 181 textů mělo uvedeno jako zdroj ČTK a jiné zdroje. U 95 textů byla použita jiná agentura spolu s jinými zdroji, jen 12 textů využilo pouze servis jiné agentury. U 8 textů byly evidovány jiné zdroje a 160 textů nemělo zdroj uveden vůbec.

Celkově tedy z 1 303 textů, které v zahraničních rubrikách českých médií v březnu 2012 vyšly, jich 435 vycházelo z materiálů ČTK, a 868 nevycházelo.

Graf 26: Vyšlo z materiálu ČTK, všechny noviny, březen 2012

Redakce tedy v nadpoloviční většině případů spíše používají jiné zdroje, nebo zdroje neuvádí.

7 Analýza zpravodajství v říjnu a listopadu 2012

Období 20. 10. 2012 až 20. 11. 2012 bylo vybráno s ohledem na americké prezidentské volby, které se v listopadu měly konat. Prezidentské volby se konají v několika stupních, začínají primárkami, o nichž média referovala v březnu, kdy se zvolí jednotliví kandidáti za strany, a poté probíhá lidové hlasování. To se koná vždy „v úterý následující po prvním listopadovém pondělku“¹²⁴, které v roce 2012 připadlo na den 6. 11. 2012.

Bylo proto vybráno měsíční období tak, aby datum lidového hlasování spadalo do středu sledovaného období.

Zatímco v analýze dat z března 2012 byla sledována primárně práce s tématy, v analýze října a listopadu 2012 byl kladen důraz na to, jak se změnil poměr témat, zda byly Spojené státy a volby upřednostňovány a zda se zmenšil poměr textů přebíraných z ČTK, či zůstal stejný.

¹²⁴ Volby 2012. *Americké Centrum* [online]. 2012 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/volby2012>

To mělo naznačit, zda redakce při zpracování události velkého sociopolitického významu zajišťují zpravodajství z jiných zdrojů, či zda jim stačí zpravodajství ČTK. Pro tuto práci bylo též důležité, že volby prezidenta Spojených států jsou událostí, jejíž význam i čas jsou známy dlouho dopředu. Bylo tak možno sledovat, jestli se u takovéto události změnila práce redakce.

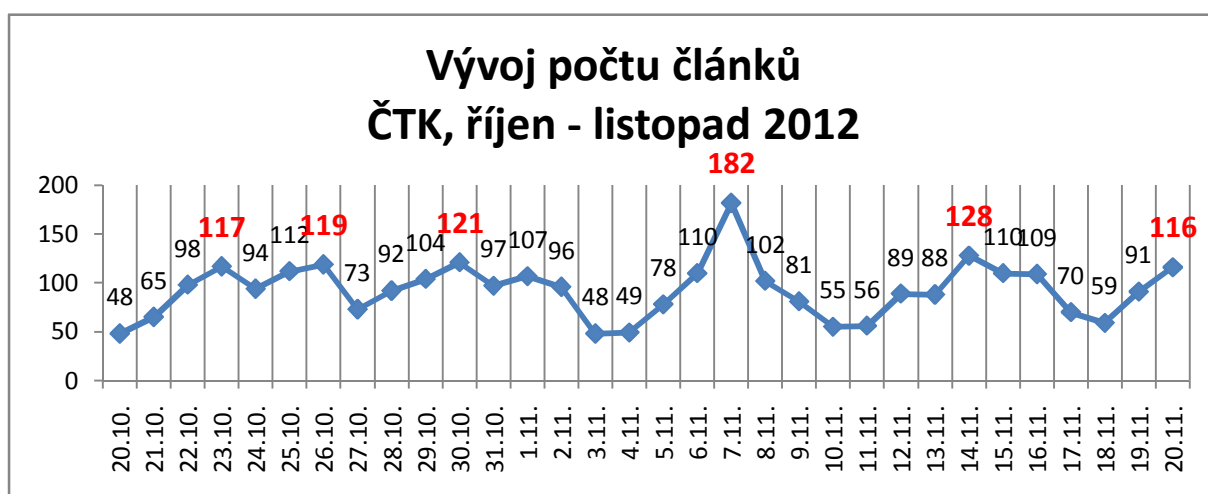
7.1 ČTK

7.1.1 Popis servisu ČTK ve sledovaném období

Zahraniční redakce České tiskové kanceláře ve sledovaném období října a listopadu 2012 vydala 2 964 zpráv, to je o 110 zpráv méně, než za březen 2012.

V průměru tedy vycházelo téměř 93 textů za den, jak je ale zřejmé z grafu 27, výkyvy byly výraznější než v případě března. Největší výchylku měl servis ve středu 7. 11. 2012, kdy vyšel dvojnásobek průměrného počtu textů - 182. Zbylé dny s nadprůměrným počtem textů měly podobné hodnoty jako nadprůměrné dny v březnu 2012.

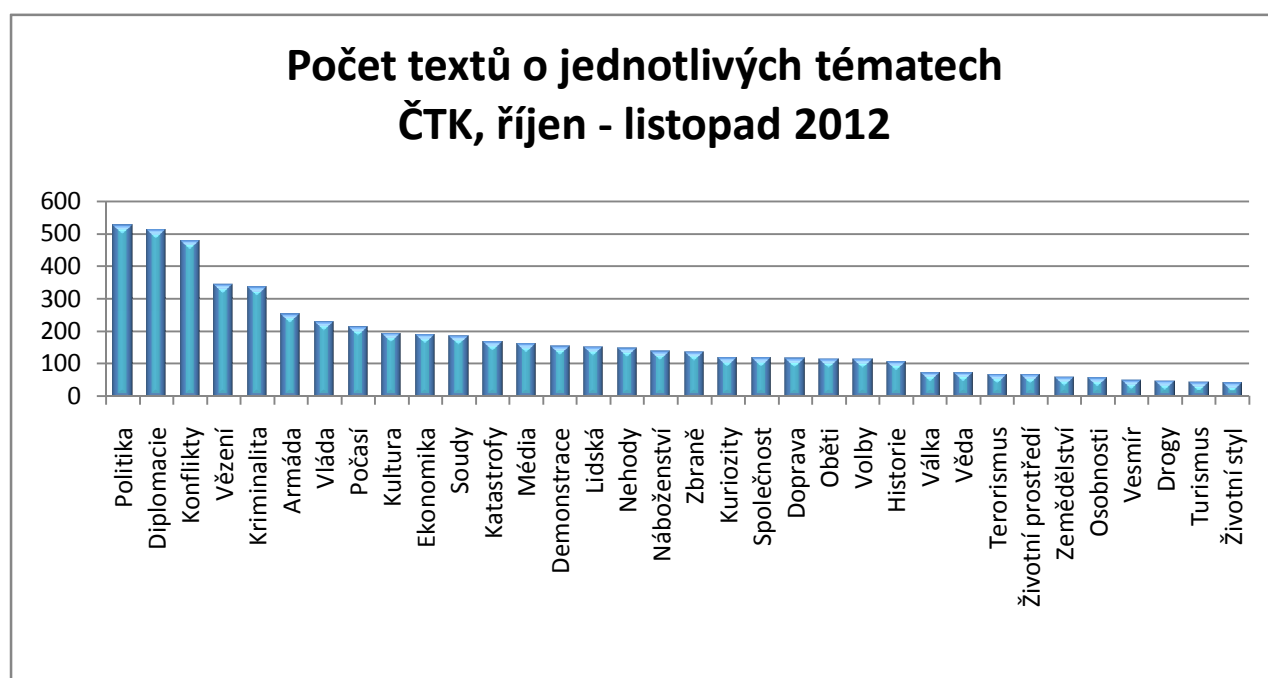
V říjnu a listopadu 2012 vydala zahraniční redakce ČTK servis s nadprůměrným počtem textů v následujících dnech: v úterý 23. 10. 2012 vyšlo 117 textů, o tři dny později, ve čtvrtek 26. 10. 2012 vyšlo v servisu 119 článků týkajících se zahraničního zpravodajství, v úterý 30. 10. 2012 vyšel 121 text. Ve středu 7. 11. 2012 vyšlo nejvíce textů za celé zkoumané období, 182. O týden později, ve středu 14. 11. 2012, vyšlo 128 článků. Na úplném konci sledovaného období vyšel též nadprůměrný počet textů, 116.

Graf 27: Vývoj počtu článků, ČTK, říjen - listopad 2012

Ačkoli by se dala očekávat výrazná převaha textů o volbách, rozbor témat pokrytých za sledované období října a listopadu 2012 zahraniční redakcí ČTK naznačuje, že se ČTK věnovala ostatním tématům poctivě. Volby jsou počtem článků až na 23. místě. Je zde však potřeba poznamenat, že se mnoho zpravodajských příspěvků voleb týkalo, případně vyšly kvůli blížícím se volbám, ale tematicky se týkaly spíše politiky, a proto byly kódovány pouze jako politika, bez zpřesnění tématem voleb. Vidíme tak počet textů, které se skutečně volbám věnovaly jako hlavnímu tématu.

Nejvíce textů vyšlo na téma politiky, 516 článků. Následovalo téma diplomacie s 502 texty a téma konfliktů mělo za sledované období 470 článků.

Graf 28: Počet textů o jednotlivých tématech, ČTK, říjen - listopad 2012

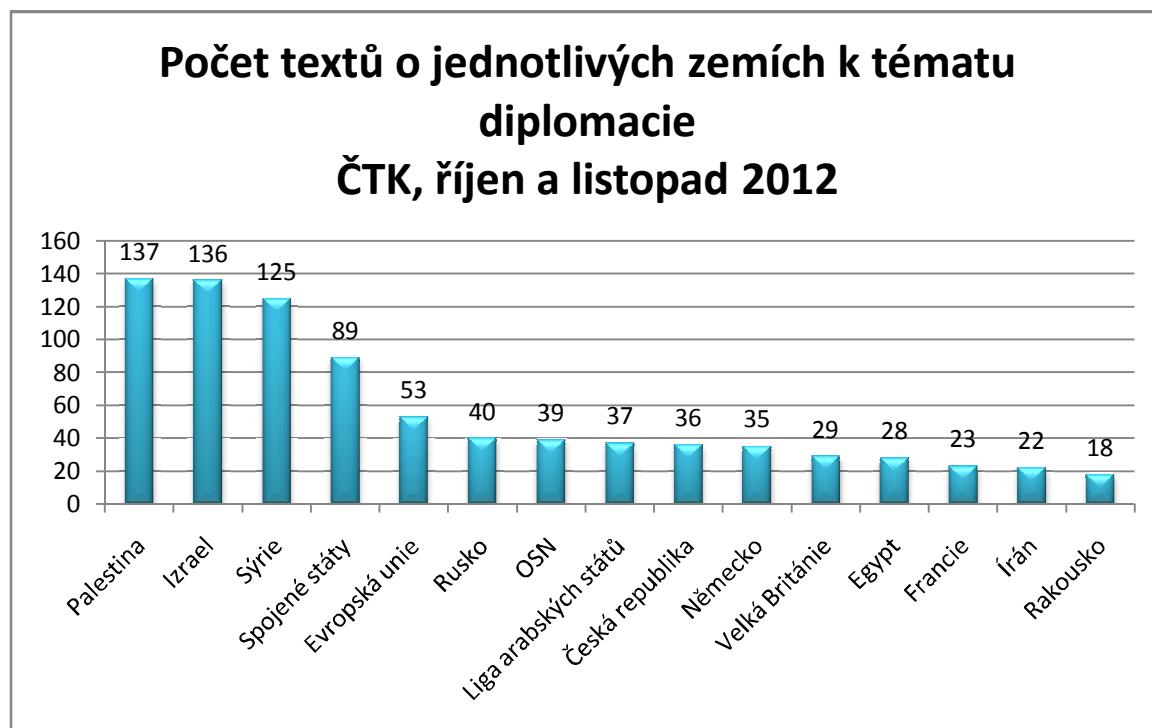
Z křížových tabulek vyplývá, že téměř polovina všech textů o politice se týkala Spojených států, celkem 214 textů z 516 bylo kódováno k této zemi. Je to výrazně nejvyšší počet politických příspěvků týkajících se jednoho státu, následuje Čína a Rusko s 50 texty a Sýrie se 40 články.

Graf 29: Počet textů o jednotlivých zemích k tématu politiky, ČTK, říjen a listopad 2012

Samozřejmě, rozdělení zemí, jichž se texty týkaly, je výrazně jiné u druhého nejčastějšího tématu ČTK v říjnu a listopadu 2012 - diplomacie. Nejvíce textů se týká Palestiny¹²⁵ a Izraele, kde je rozdíl jediného článku - 137 textů o Palestině, 136 textů o Izraeli. Jen o málo méně textů o diplomacii, 125, se týkalo Sýrie. Následující stát již zaznamenal v počtu textů propad - o Spojených státech se v souvislosti s diplomacií napsalo v říjnu a listopadu 2012 celkem 89 textů. O Evropské unii bylo napsáno ještě méně, 53 článků.

¹²⁵ Jak již bylo vysvětleno výše, do zpracovávaných zemí byly zařazeny i nestátoprávní útvary a nadnárodní organizace, aby nedocházelo ke zkreslování dat při kódování či interpretaci.

Graf 30: Počet textů o jednotlivých zemích k tématu diplomacie, ČTK, říjen a listopad 2012

Při srovnání grafů lze vidět, jak úzce spolu ve zpravodajství ČTK souvisí konflikt a diplomacie. První tři nejčastěji popisované státy zůstávají u obou témat stejné

Graf 31: Počet textů o jednotlivých zemích k tématu konfliktů, ČTK, říjen a listopad 2012

U Sýrie se v případě konfliktu jedná o 81 % všech textů, jež o ní byly vydány. Diplomacie je kódována u 61 % článků¹²⁶.

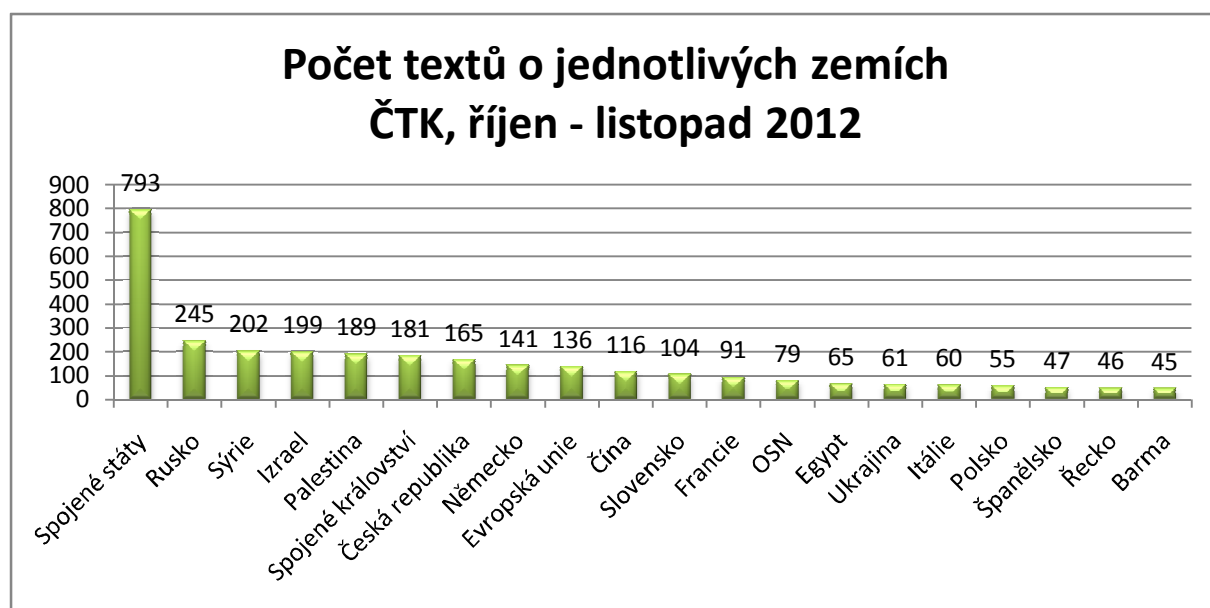
¹²⁶ Vzhledem k tomu, že byla kódována tři témata, nemůžeme u těchto výpočtů hovořit o celku rovnajícím se 100 procentům; celek zde má 300 %.

Graf 32: Počty textů na jednotlivá témata o Sýrii, ČTK, říjen - listopad 2012

7.1.2 O kterých zemích se v servisu ČTK psalo

Jak napověděl graf 29, o Spojených státech bylo v říjnu a listopadu 2012 napsáno mnoho textů. Z celkového počtu 2 964, jež ČTK ve sledovaném období v zahraniční redakci vydala, jich 793 bylo o Spojených státech, tzn. téměř 27 procent všech textů ve sledovaném období pojednávalo o událostech ve Spojených státech.

Z grafu 33 je zřejmý velký propad mezi počty článků na prvních místech. O Rusku pojednávalo „jen“ 8 procent všech textů, o Sýrii téměř 7 procent.

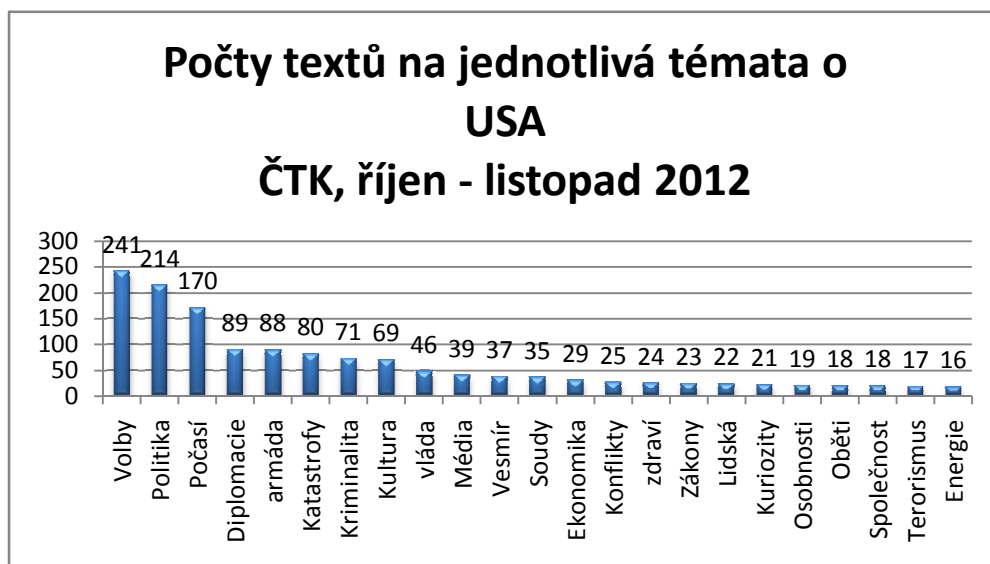

Graf 33: Počet textů o jednotlivých zemích, ČTK, říjen - listopad 2012

Ačkoli tedy tematicky nebyly volby upřednostňovány, zpravodajství spojené se Spojenými státy bylo v ČTK ve sledovaném období října a listopadu 2012 výrazně upřednostňováno.

Srovnáme-li poměr jednotlivých zemí s poměry z března 2012 v grafu 2 v kapitole 6.1.2, vidíme, že i zde bylo zpravodajství ze Spojených států považováno za důležité. Rozdíly však nejsou tak výrazné, Spojené státy byly jedním ze států u 18 procent všech textů z března 2012, o Rusku bylo napsáno téměř 10 procent všech textů, Sýrie a Francie měly každá 9procentní podíl.

U Spojených států nejvíce převažovalo téma voleb, o tomto tématu vyšlo ve sledovaném období 30 procent všech textů o Spojených státech. Následuje téma politiky, 26 procent všech textů o USA. Třetí kód, počasí, souvisí se šestým tématem katastrof - těsně před americkými prezidentskými volbami se zemí přehnal hurikán Sandy.

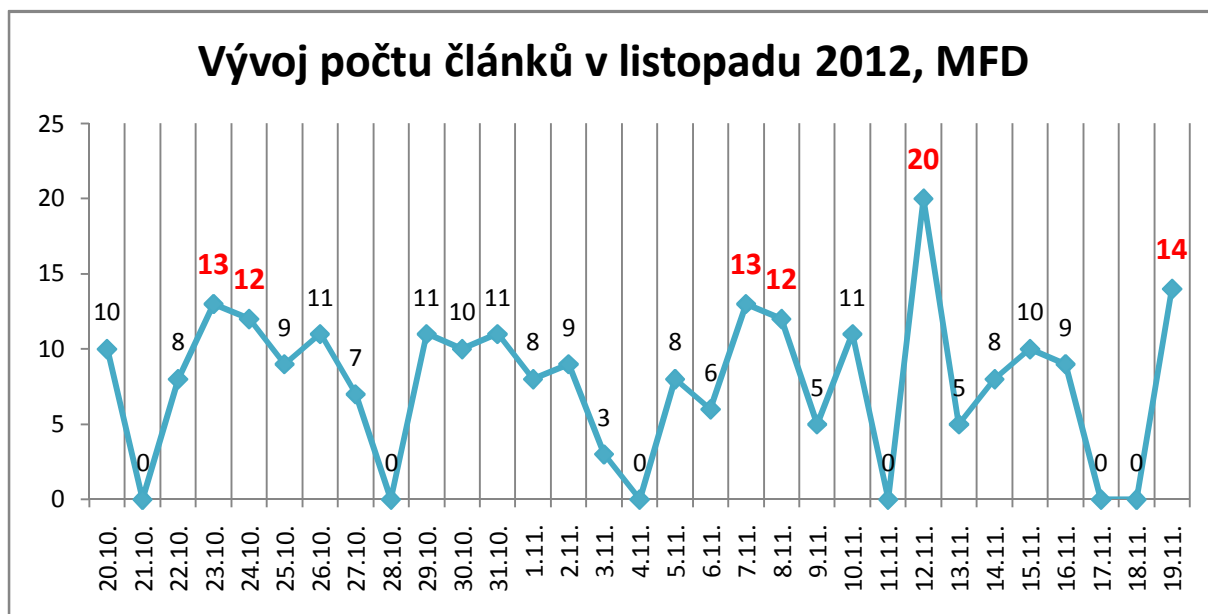
Graf 34: Počty textů na jednotlivá témata o USA, ČTK, říjen - listopad 2012

7.2 Mladá fronta Dnes

V Mladé frontě Dnes vyšlo za sledované období od 20. 10. 2012 do 20. 11. 2012 celkem 251 článek.

Noviny vycházely v roce 2012 šestkrát v týdnu, nevycházely v neděli. Nevyšly také v sobotu 17. 11. 2012, za sledované období tak vyšel list 26 krát. Průměrně vyšlo v zahraniční rubrice v každém vydání necelých deset článků.

Nadprůměrné dny byly určeny jako dny, kdy v zahraniční rubrice vyšlo více než 12 textů. Stalo se tak v pondělí 23. 10. 2012, vyšlo 13 článků, v úterý 24. 10. 2012, 12 textů, ve středu 7. 11. 2012 a ve čtvrtek 8. 11. 2012, kdy vyšlo 13 a 12 textů; v pondělí 12. 11. 2012 vyšel největší počet textů za celé sledované období, 20 textů. Ve středu 19. 11. 2012 vydala zahraniční redakce 14 textů-

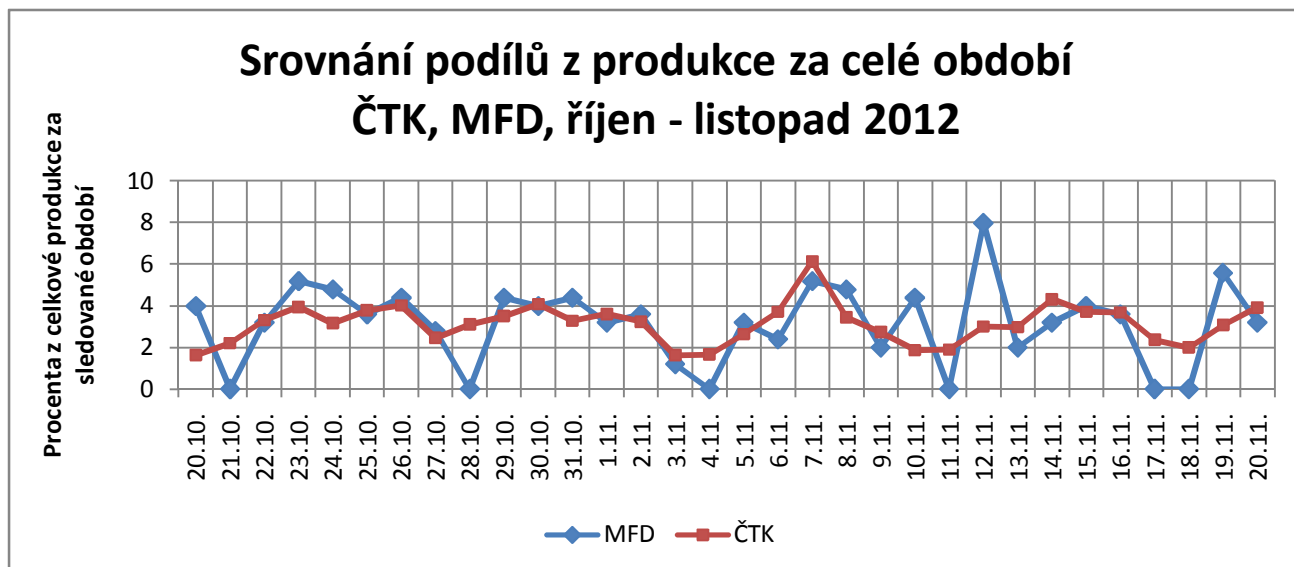

Graf 35: Vývoj počtu článků v listopadu 2012, MFD

Při srovnání s vývojem počtu článků v ČTK ve stejném období vidíme, že vývoj počtu článků je ve většině případů velmi podobný, dochází ke zvyšování počtu vydaných textů ze začátku sledovaného období, 24. 10. 2012 je první vrchol s nadprůměrným počtem textů, po němž množství materiálu opět klesá, 26. 10. 2012 obě média opět vydala vyšší počet textů a následně počty klesly. Začátkem listopadu počty vydaných textů klesaly a 3. a 4. 11. 2012 dosahovaly minim, u Mladé fronty Dnes dokonce nulových hodnot, ty jsou však, jak již bylo poznamenáno výše, způsobeny tím, že v neděli list nevycházel. Prudké stoupání množství vydaných materiálů dosáhlo vrcholu v obou případech ve středu 7. 11. 2012, kdy Mladá fronta Dnes vydala 13 textů a ČTK vydala své maximum za obě sledovaná období - 182 články. Ve Spojených státech se 7. 11. 2012 konaly prezidentské volby, je tedy zřejmé, že se noviny pokusily nahradit obvyklé jednodenní zpoždění a reflektovat volby v týž den.

Ve dnech 10. 11. 2012 a 12. 11. 2012 došlo k výraznému rozkolísání dosud podobného průběhu počtu textů - Mladá fronta vydala oba dny výrazně nadprůměrné počty textů, zatímco

u ČTK se jednalo o podprůměrné dny. V pondělí 12. 11. 2012 vydala Mladá fronta Dnes své maximum textů - 20. Následný průběh je opět podobný, koncem sledovaného období počty textů u obou médií klesaly, a 19. 11. 2012 opět stouply.

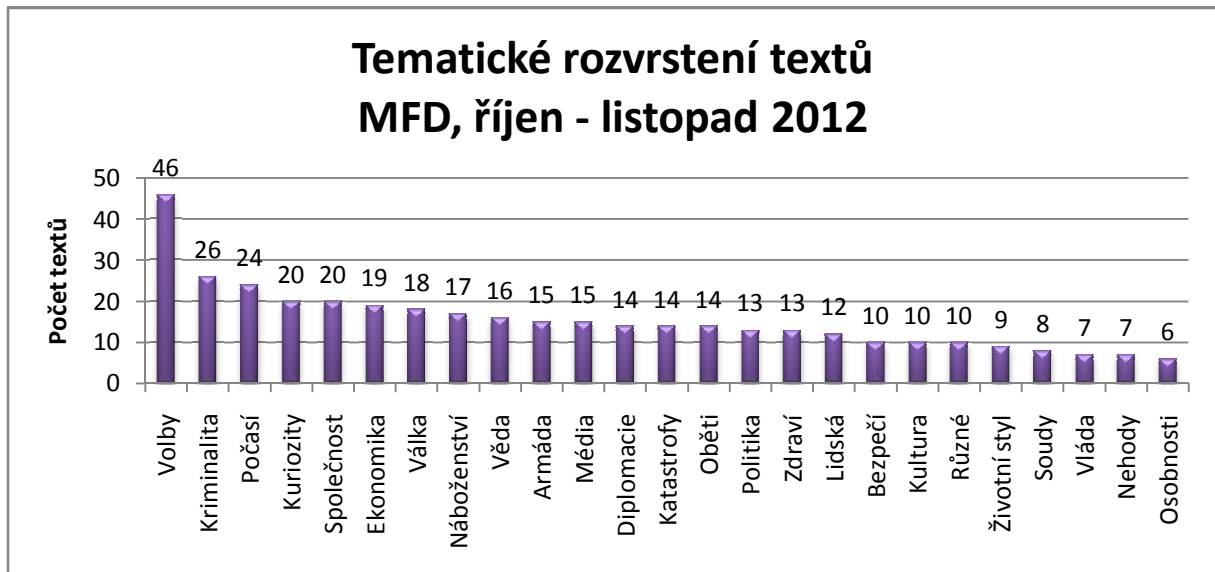
Graf 36: Srovnání podílů z produkce za celé období, ČTK, MFD, říjen - listopad 2012 ¹²⁷

7.2.1 Tematické zaměření zpravodajství Mladé fronty Dnes v říjnu a listopadu 2012

Na rozdíl od ČTK, u Mladé fronty Dnes je zřejmé tematické zaměření na proběhnuvší volby, k tomuto tématu vyšlo ve sledovaném období října a listopadu 2012 celkem 46 textů, tzn. 18 procent všech textů, které Mladá fronta Dnes ve sledovaném období vydala, mělo téma voleb.

Následuje kriminalita, o níž vyšlo 26 textů, tj. 10 procent veškeré produkce zahraniční redakce MFD. Téměř stejný počet textů, 24, bylo přiřazeno k tématu počasí. Témata kuriozit a společnosti měly shodně 8 procent veškeré sledované produkce, o ekonomice bylo vydáno 19 textů, které tvoří 7,5 procenta.

¹²⁷Graf 36: Srovnání podílů z produkce za celé období, ČTK, MFD, říjen - listopad 2012 ukazuje poměrné změny mezi jednotlivými dny, nikoli však v měřítku jednotlivých textů, neboť produkce ČTK je nepoměrně větší a jednotlivé výkyvy novinové produkce nejsou v měřítku produkce ČTK dobře vidět. Byla proto vzata v úvahu celá produkce ve sledovaném období a spočítána procenta z ní, jak každý den vyšla. Tím se dosáhlo stejného měřítko pro obě produkce.

Graf 37: Tematické rozvrstvení textů, MFD, říjen - listopad 2012

Z deseti témat, která se ve zpravodajské produkci Mladé fronty Dnes objevovala nejčastěji, se pouze čtyři shodují s tématy, jak je nejčastěji popisovala ČTK ve stejném období. Nejedná se ani u jednoho média o témata na prvních místech, jímž bylo v případě Mladé fronty Dnes téma voleb, zatímco u ČTK se jednalo o téma politiky, které se u MFD v nejčastějších deseti tématech vůbec nevyskytuje, a naopak. Mezi společná témata patří téma kriminality, které v MFD zahrnuje 10 procent produkce, zatímco u ČTK se jedná o 11 procent. Druhým společným tématem se stalo téma počasí, jež v Mladé frontě Dnes bylo ve sledovaném období kódováno u 9,5 procenta textů, u ČTK bylo tématem téměř 7 procent textů. Posledními dvěma tématy, jež byla pro obě média společná v rámci deseti nejčastějších témat, se stala ekonomika a armáda/ policie. Ekonomika byla tématem 7,5 procenta článků v Mladé frontě Dnes, ČTK o ekonomice ve sledovaném období vydala šest procent textů. Armáda/ policie byla u Mladé fronty Dnes kódována v necelých 6 procentech případů, u ČTK se jednalo o téma 8 procent textů.

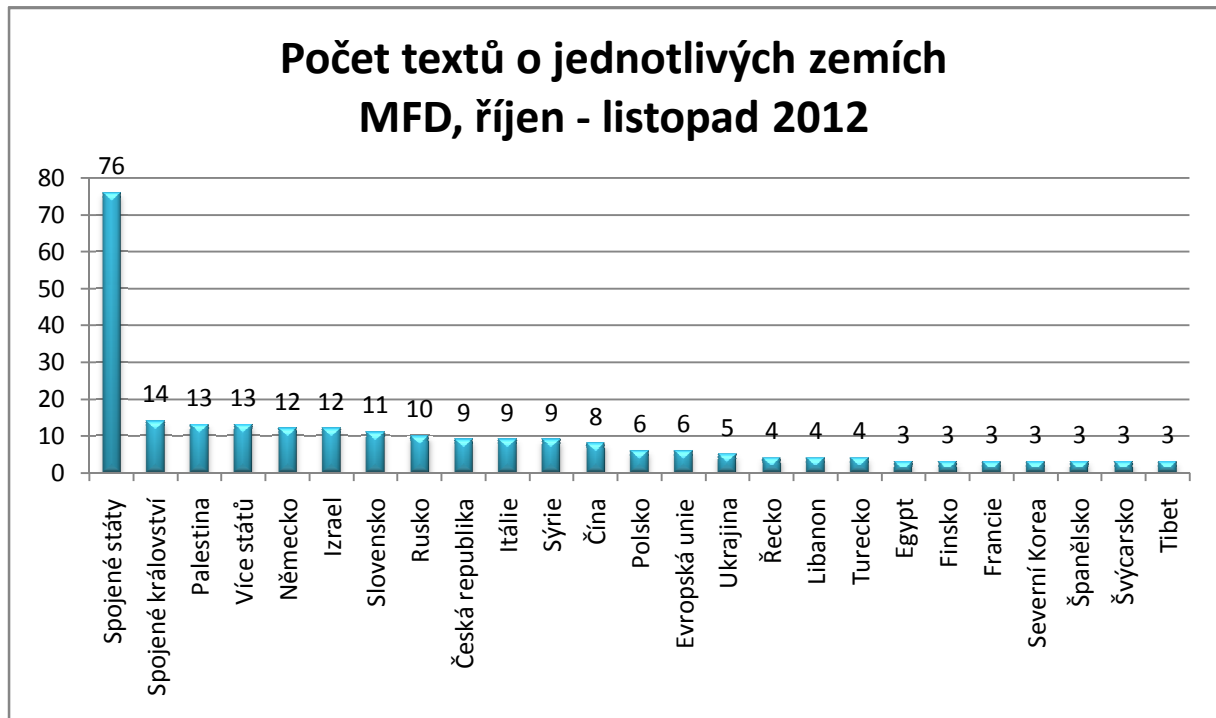
Tematicky se tedy Mladá fronta Dnes s ČTK příliš neshodovala.

Srovnání prvních deseti témat ČTK a MFD							
ČTK				MFD			
Pořadí	Téma	Počet	%	Pořadí	Téma	Počet	%
1	Politika	516	17,41	1	Volby	46	18,33
2	Diplomacie	502	16,94	2	Kriminalita	26	10,36
3	Konflikty	470	15,86	3	Počasí	24	9,56
4	Vězení	336	11,34	4	Kuriozity	20	7,97
5	Kriminalita	328	11,07	5	Společnost	20	7,97
6	Armáda	245	8,27	6	Ekonomika	19	7,57
7	Vláda	220	7,42	7	Válka	18	7,17
8	Počasí	204	6,88	8	Náboženství	17	6,77
9	Kultura	185	6,24	9	Věda	16	6,37
10	Ekonomika	181	6,11	10	Armáda	15	5,98

Tabulka 1: Srovnání prvních deseti témat ČTK a MFD

7.2.2 Geopolitické zaměření zpravodajství Mladé fronty Dnes v říjnu a listopadu 2012

Při pohledu na graf 38 je zřejmé, že geopoliticky bylo zpravodajství z října a listopadu 2012 výrazně nevyvážené; naprostou převahu měly texty o událostech ze Spojených států, o nichž vyšlo celkem 30 procent všech textů. Spojené státy byly také u ČTK výrazně nejčastěji popisovanou zemí, k dění o Spojených států vyšlo téměř 27 procent článků.

Graf 38: Počet textů o jednotlivých zemích, MFD, říjen - listopad 2012

Z deseti nejčastějších zemí, jež se ve zpravodajství objevovaly, se ČTK s Mladou frontou Dnes v sedmi shodla. I u ČTK byly v říjnu a listopadu 2012 země s největším počtem zpráv Spojené státy, u Mladé fronty Dnes o Spojených státech pojednávalo 30 procent textů, ČTK vydala o stejné zemi 26 procent materiálů. O Spojeném království, jež se v počtu textů umístilo druhé, vydala Mladá fronta Dnes 14 textů, které tvoří 5,5 procenta veškerých vydaných textů. ČTK o této zemi vydala 6 procent textů, tedy velmi podobný podíl. Další zemí, o níž psala obě média, se stala Palestina, o níž vydala Mladá fronta Dnes 5 procent textů, ČTK 6,3 procent. O Německu napsala Mladá fronta Dnes i ČTK 4,7 procenta textů. Děni v Izraeli se ČTK věnovala více než Mladá fronta Dnes, 6,7 procenta u ČTK, zatímco Mladá fronta Dnes Izraeli věnovala 4,7 procenta. Posledními dvěma zeměmi, které se obě objevily v deseti nejčastěji popisovaných zemích obou médií, se stalo Rusko a Česká republika. Rusku se Mladá fronta Dnes věnovala 3,9 procenta článků, v servisu ČTK měla tato země výraznější podíl - 8,2 procenta; Rusko bylo nejčastěji zmiňovanou zemí v pořadí za Spojenými státy. České republice byl věnován prostor 3,5 procenta u Mladé fronty Dnes, u ČTK 5,5 procenta.

Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a MFD					
říjen a listopad 2012					
ČTK			MFD		
Pořadí	Stát	%	Pořadí	Stát	%
1	Spojené státy	26,75	1	Spojené státy	30,28
2	Rusko	8,27	2	Spojené království	5,58
3	Sýrie	6,82	3	Palestina	5,18
4	Izrael	6,71	4	Více států	5,18
5	Palestina	6,38	5	Německo	4,78
6	Spojené království	6,11	6	Izrael	4,78
7	Česká republika	5,57	7	Slovensko	4,38
8	Německo	4,76	8	Rusko	3,98
9	Evropská unie	4,59	9	Česká republika	3,59
10	Čína	3,91	10	Itálie	3,59

Tabulka 2: Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a MFD, říjen a listopad 2012

Zatímco tematicky se obě média neshodují, u geopolitického zaměření je výrazná shoda.

7.3 Lidové noviny

V deníku Lidové noviny vyšlo za sledované období října a listopadu 2012 celkem 265 textů. V průměru vyšlo každý den, kdy byly noviny vydány, v zahraniční rubrice 10 textů. Noviny nevycházely pravidelně každou neděli, ve sledovaném období nevyšly ještě na státní svátek 17. 11. 2012.

Výrazně nadprůměrné množství textů vyšlo v Lidových novinách ve čtvrtek 25. 10. 2012, v pondělí 29. 10. 2012, ve středu 7. 11. 2012 a v pátek 16. 11. 2012.

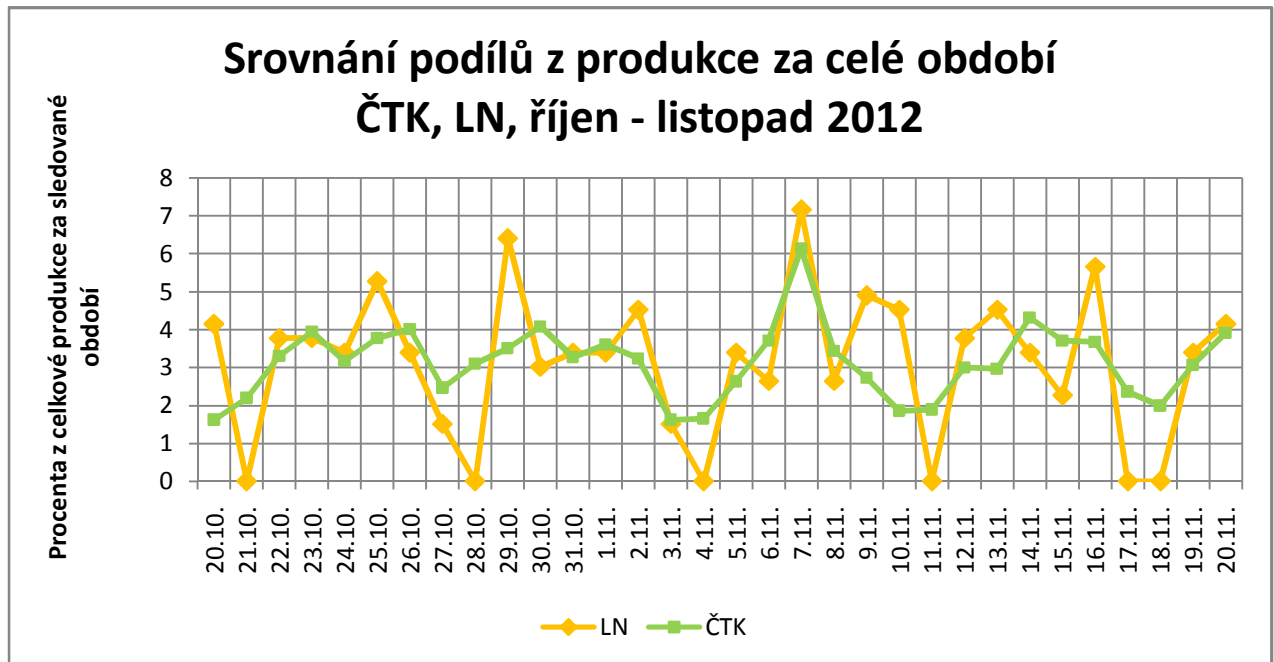

Graf 39: Vývoj počtu článků, LN, říjen - listopad 2012

Lidové noviny měly ve srovnání s ČTK i Mladou frontou Dnes výraznější výkyvy v počtech textů. Zatímco ze začátku sledovaného období, mezi 20. 10. 2012 a 5. 11. 2012, mělo zahraniční zpravodajství Lidových novin podobný průběh jako produkce ČTK ve stejných dnech. Ve středu 7. 11. 2012 dosáhla obě média vrcholu, v Lidových novinách vyšel vůbec nejvyšší počet textů, jaký v zahraniční rubrice za celé období vyšel, 19 článků, to je 7 procent celé měsíční produkce. ČTK ve stejný den vydala šestiprocentní podíl z celé produkce za sledované období, výkyv byl tedy v procentech velmi podobný.

Mezi 9. 11. 2012 a 13. 11. 2012 se výkyvy Lidových novin odlišovaly od produkce ČTK, ačkoli nevycházela naprůměrná množství textů.

Lidové noviny následně vydaly 15 textů, tj. výrazně nadprůměrný počet, v pátek 16. 11. 2012.

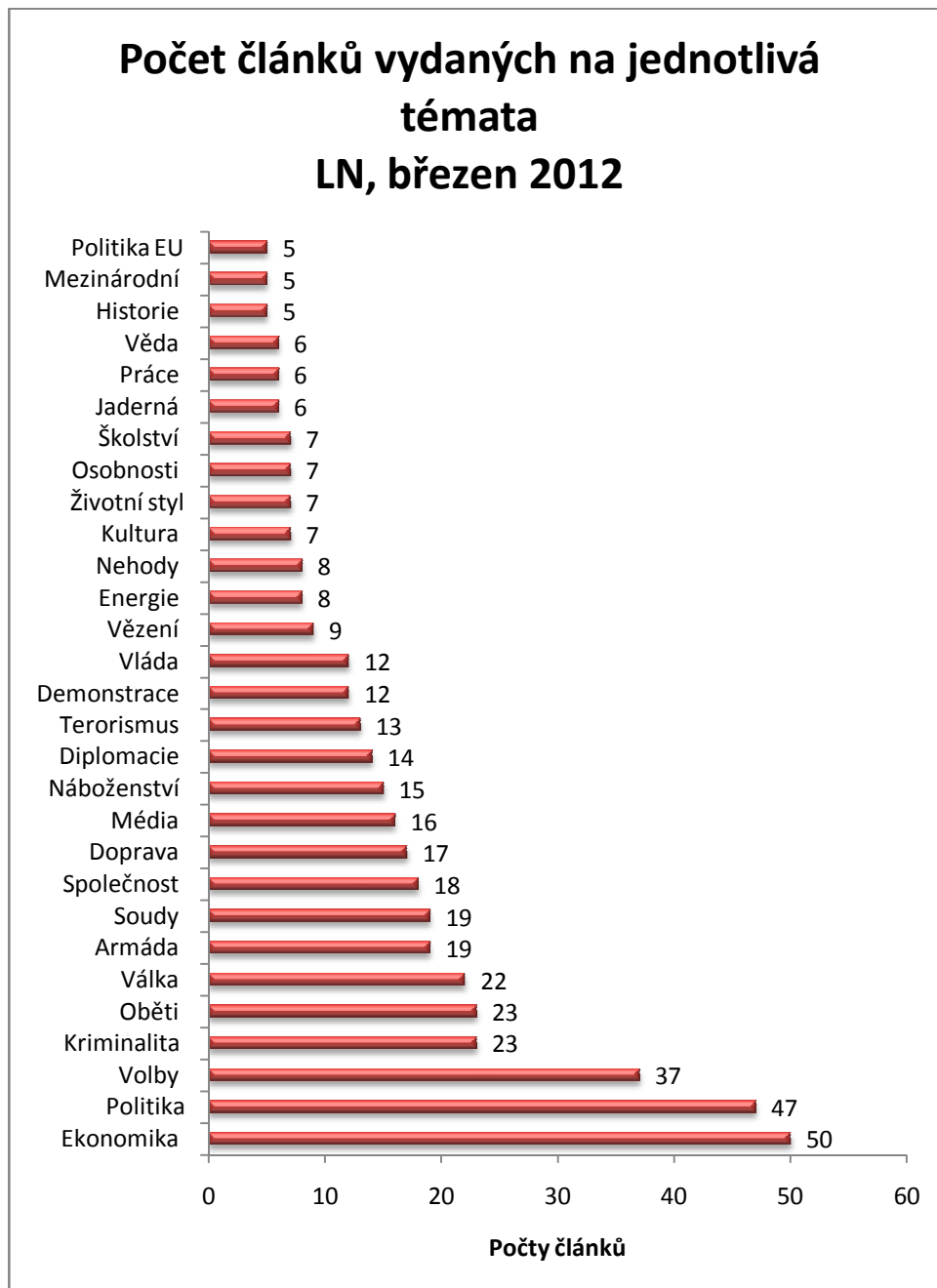

V pátek 16. 11. 2012 se noviny nejvíce věnovaly tématu války, která se rozhořela s novou silou v Izraeli, válce se věnovaly čtyři texty, Izraeli jako státu pět textů. Čtyři texty se týkaly Palestiny, dva Ruska a Spojených států a po jednom textu se věnovaly články Číně, České republice, Slovensku a Uruguayi.

7.3.1 Tematické zaměření Lidových novin v říjnu a listopadu 2012

Lidové noviny se v období října a listopadu 2012 nejvíce soustředily na téma ekonomiky, které má nade všemi výraznou převahu, k tomuto tématu vyšlo 57 textů. O volbách bylo vydáno 31 textů, tedy téměř polovina. Následovalo téma potravin, 24 texty, a médií, 23 texty. Kriminalitě byl věnován 21 článek.

Podobně jako Mladá fronta Dnes, ani Lidové noviny se tematicky s ČTK příliš neshodovaly, mezi nejčastějšími deseti tématy byla shodná témata tři: ekonomika, jež byla u Lidových novin, jak bylo napsáno výše, nejčastějším tématem za celé období, a u ČTK se jednalo o desáté nejčastější téma, které zabralo 4 procenta celkové produkce.

Graf 40: Počet článků vydaných na jednotlivá témata, LN, březen 2012

Druhým shodným tématem se stala kriminalita, jež se u obou srovnávaných médií umístila na pátém místě. Lidové noviny na téma kriminality vydaly 8 procent textů; v servisu ČTK bylo kriminalitě věnováno 11 procent všech materiálů. Také třetí společné téma bylo na shodném místě, počasí bylo u obou médií v seznamu deseti nejčastějších témat na osmém místě. Lidové noviny o počasí napsaly 13 textů, které tvoří 5 procent veškeré zkoumané produkce, ČTK počasí věnovala 204 texty, tj. 6 procent zpráv.

Srovnání prvních deseti témat ČTK a LN							
LN				ČTK			
	Téma	Počet	%		Téma	Počet	%
1	Ekonomika	57	22,27	1	Politika	516	17,41
2	Volby	31	12,11	2	Diplomacie	502	16,94
3	Potraviny	24	9,38	3	Konflikty	470	15,86
4	Média	23	8,98	4	Vězení	336	11,34
5	Kriminalita	21	8,20	5	Kriminalita	328	11,07
6	Společnost	16	6,25	6	Armáda	245	8,27
7	Demonstrace	15	5,86	7	Vláda	220	7,42
8	Počasí	13	5,08	8	Počasí	204	6,88
9	Soudy	13	5,08	9	Kultura	185	6,24
10	Válka	13	5,08	10	Ekonomika	181	6,11

Tabulka 3: Srovnání prvních deseti témat ČTK a LN

7.3.2 Geopolitické zaměření zahraničního zpravodajství Lidových novin v říjnu a listopadu 2012

Zatímco u Mladé fronty Dnes, stejně jako u ČTK, byly nejčastější zemí, na niž se zpravodajství zaměřovalo, Spojené státy, u Lidových novin se umístily až druhé - za Českou republikou. O ČR bylo v Lidových novinách v období října a listopadu 2012 napsáno 43 textů, o Spojených státech 42 zpráv. Následující Rusko již dostalo jen poloviční prostor, o událostech v Rusku byla napsána 21 zpráva.

Graf 41: Počet textů o jednotlivých zemích, LN, říjen - listopad 2012

Z výrazné převahy České republiky nad zpravodajstvím ze všech zemí vyjma jedné je zřejmé, že se Lidové noviny zaměřují na zpravodajství, které s Českou republikou souvisí, a vazba na domovskou zemi je v tomto listu zdůrazňována natolik, že se Česká republika stává kódovatelnou.

Z deseti nejčastějších zemí zpravodajství Lidových novin a ČTK se osm zemí shoduje, ač nejsou ve shodném pořadí. Jak bylo napsáno výše, u Lidových novin se na prvních místech objevují Česká republika a Spojené státy, zatímco u ČTK jsou na prvních dvou místech Spojené státy a Rusko. To se u Lidových novin umístilo na třetím místě, obě srovnávaná média této zemi ale věnovala stejný podíl ze svého zpravodajského servisu - 8,2 procenta. U zbylých zemí, jež byly pro obě média shodné, již docházelo k rozdílnému pokrytí; např. o Německu napsaly Lidové noviny 15 zpráv, tj. téměř 6 procent své produkce, ČTK Německu věnovala prostor téměř 5 procent.

Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a LN					
ČTK			LN		
	Stát	%		Stát	%
1	Spojené státy	26,75	1	Česká republika	16,80
2	Rusko	8,27	2	Spojené státy	16,41
3	Sýrie	6,82	3	Rusko	8,20
4	Izrael	6,71	4	Německo	5,86
5	Palestina	6,38	5	Evropská unie	4,69
6	Velká Británie	6,11	6	Ukrajina	4,30
7	Česká republika	5,57	7	Velká Británie	3,91
8	Německo	4,76	8	Řecko	3,52
9	Evropská unie	4,59	9	Izrael	3,52
10	Čína	3,91	10	Sýrie	3,52

Tabulka 4: Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a LN

Zatímco tematicky se zaměření Lidových novin od zaměření ČTK liší, geopoliticky se soustředí na stejné země - stejně, jako tomu je u Mladé fronty Dnes.

7.4 Hospodářské noviny

V Hospodářských novinách vyšly v říjnu a listopadu 2012 v zahraniční rubrice 194 zprávy, to je nejméně ze všech zkoumaných deníků. Hospodářské noviny nevyšly v sobotu ani v neděli, v průměru tedy v každém vydání vyšlo necelých 9 zpráv ze zahraničí.

Nejvýraznější výkyvy nastaly ve zkoumaném období tři; v úterý 30. 10. 2012, v pondělí 12. 11. 2012 a v úterý 20. 11. 2012.

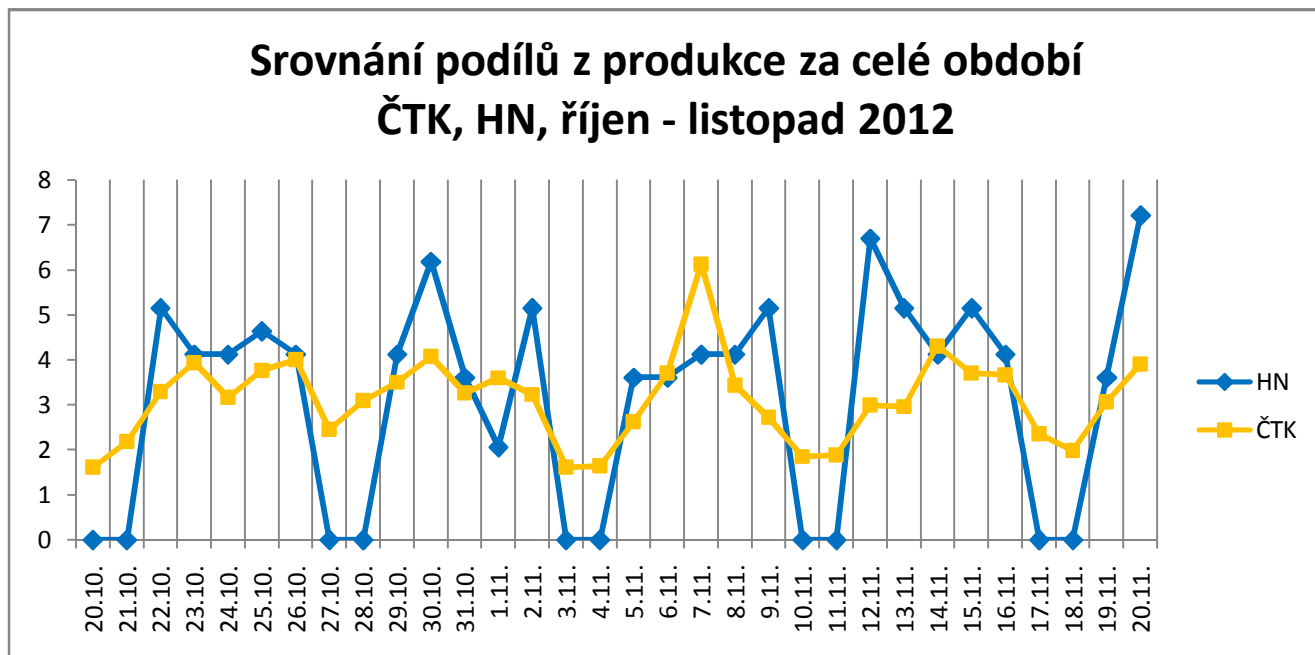
Největší počet zpráv, které deník vydal, dosahoval počtu 14 textů v úterý 20. 11. 2012, tedy na konci sledovaného období.

Graf 42: Vývoj počtu článků, HN, říjen - listopad 2012

Ve srovnání s ČTK byly v první polovině zkoumaného měsíce, tedy mezi 20. 10. 2012 a 2. 11. 2012 výkyvy velmi podobné, ač dosahovala obě média jiných hodnot. Úterý 30. 10. 2012 se řadí mezi dny s výkyvy, které kopírují vývoj počtu textů u ČTK. Naopak nedošlo ke zvýšenému počtu textů 7. 11. 2012, kdy nastal u ČTK výrazný výkyv. Hospodářské noviny vydaly více zpráv až o dva dny později, v pátek 9. 11. 2012, ale nejednalo se o nadprůměrně vysoký počet textů. Podobná situace nastala v pondělí 12. 11. 2012, kdy je na grafu zřetelný výkyv od ČTK, která vydala průměrný počet textů, zatímco Hospodářské noviny vydaly téměř nejvyšší počet textů.

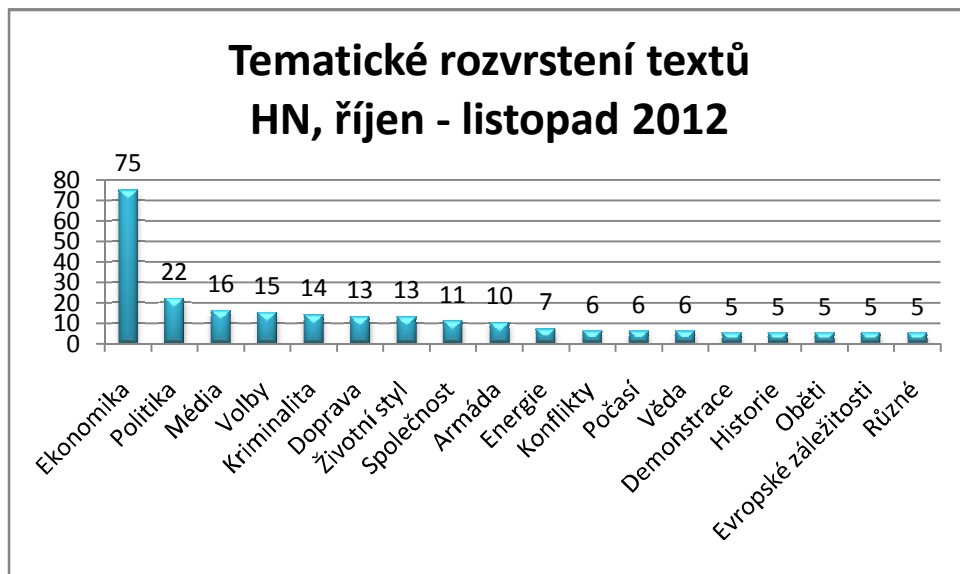
Na konci sledovaného období stoupla produkce Hospodářských novin na nejvyšší počet vydaných textů, zatímco ČTK vydala průměrný počet.

7.4.1 Tematické zaměření Hospodářských novin v říjnu a listopadu 2012

Hospodářské noviny se na českém trhu profilují jako ekonomický deník, není proto divu, že ekonomika bylo jako téma výrazně nejčastěji se objevujícím tématem za celé období. Na téma ekonomiky vydaly Hospodářské noviny 75 článků, to je téměř polovina všech vydaných zpráv.

Následující témata dostala prostor, který odpovídá méně než třetině počtu textů, jež byly vydány k ekonomickým tématům; o politice byly vydány 22 zprávy, o médiích 16 zpráv, o volbách 15 textů.

Graf 43: Tematické rozvrstění textů, HN, říjen - listopad 2012

Ani Hospodářské noviny se v říjnu a listopadu 2012 nedržely tematické agendy, jak ji nastavovala ČTK, v deseti nejčastěji popisovaných tématech je shoda ve čtyřech případech. Na stejném místě je pouze kriminalita, kterou mají obě média shodně na pátém místě. ČTK kriminálním tématům věnovala 11 procent své produkce; Hospodářské noviny o ní psaly ve 14 případech, tj. věnovaly kriminalitě 7 procent své celkové textové produkce za sledované období.

Srovnání prvních deseti témat ČTK a HN							
ČTK				HN			
	Téma	Počet	%		Téma	Počet	%
1	Politika	516	17,41	1	Ekonomika	75	37,88
2	Diplomacie	502	16,94	2	Politika	22	11,11
3	Konflikty	470	15,86	3	Média	16	8,08
4	Vězení	336	11,34	4	Volby	15	7,58
5	Kriminalita	328	11,07	5	Kriminalita	14	7,07
6	Armáda	245	8,27	6	Doprava	13	6,57
7	Vláda	220	7,42	7	Životní styl	13	6,57
8	Počasi	204	6,88	8	Společnost	11	5,56
9	Kultura	185	6,24	9	Armáda	10	5,05
10	Ekonomika	181	6,11	10	Energetika	7	3,54

Tabulka 5: Srovnání prvních deseti témat ČTK a HN

7.4.2 Geopolitické zaměření zpravodajství Hospodářských novin v říjnu a listopadu 2012

Hospodářské noviny měly ve sledovaném období také výrazně nevyvážené zpravodajství ve prospěch zpráv ze Spojených států, o nichž vyšly v zahraniční rubrice 43 články, tedy čtvrtina všech vydaných textů. Následující Německo a Rusko byly zastoupeny v 16 textech každé, Česká republika a Velká Británie v 11 zprávách.

Na rozdíl od Lidových novin tedy není v Hospodářských zprávách kladen důraz na souvislost s Českou republikou, všechny noviny mají společný důraz na zpravodajství ze Spojených států.

Graf 44: Počet textů o jednotlivých zemích HN, říjen - listopad 2012

Z deseti zemí, o nichž se nejčastěji v deníku Hospodářské noviny psalo, bylo sedm zemí shodných s pořadím ČTK za stejné období. Dvě země se umístily na stejných místech, Spojené státy jako první země a Evropská unie jako devátá. Obě média věnovala velmi podobný relativní prostor České republice - 5,6 procenta veškeré produkce.

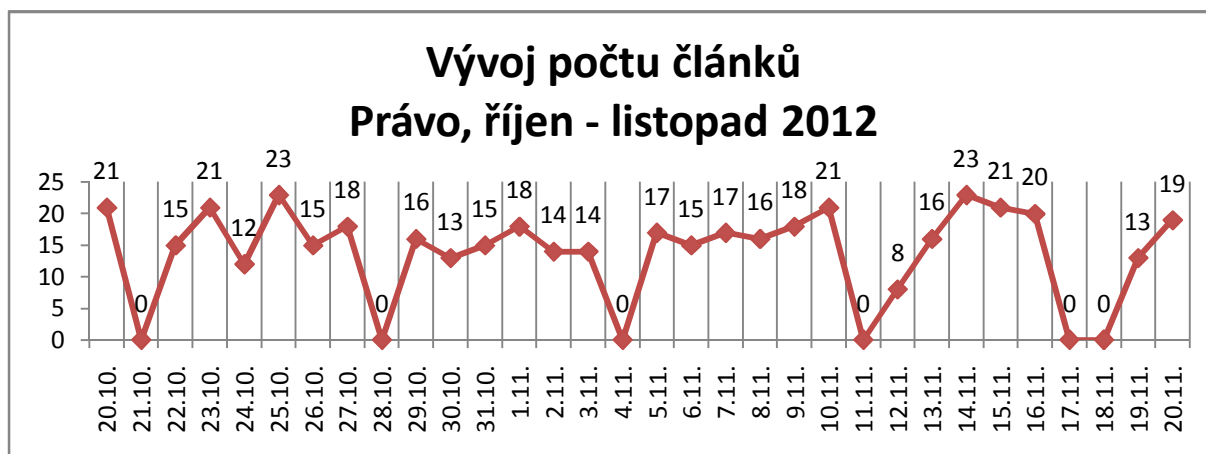
Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a HN					
ČTK			HN		
	Stát	%		Stát	%
1	Spojené státy	26,75	1	Spojené státy	21,72
2	Rusko	8,27	2	Německo	8,08
3	Sýrie	6,82	3	Rusko	8,08
4	Izrael	6,71	4	Česká republika	5,56
5	Palestina	6,38	5	Velká Británie	5,56
6	Velká Británie	6,11	6	Čína	4,55
7	Česká republika	5,57	7	Francie	4,04
8	Německo	4,76	8	Itálie	3,54
9	Evropská unie	4,59	9	Evropská unie	3,54
10	Čína	3,91	10	Více států	3,03

Tabulka 6: Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a HN

7.5 Právo

Zahraniční redakce Práva vydala v říjnu a listopadu 2012 v zahraniční rubrice 439 zpráv. Noviny vycházely pravidelně šestkrát týdně, v neděli nevycházely. Výjimku tvořila sobota 17. 11. 2012, kdy též nevyšly, stejně jako všechny zbylé zkoumané deníky. V průměru vyšlo v zahraniční rubrice Práva téměř 17 textů.

Počty zpráv se v jednotlivých vydáních lišily, nejméně vyšlo v pondělí 12. 11. 2012 - 8 zpráv. Nejvyšších počtů dosáhal redakce ve sledovaném období dvakrát; 23 zpráv vyšlo ve čtvrtek 25. 10. 2012 a ve středu 14. 11. 2012.

Graf 45: Vývoj počtu článků, Právo, říjen - listopad 2012

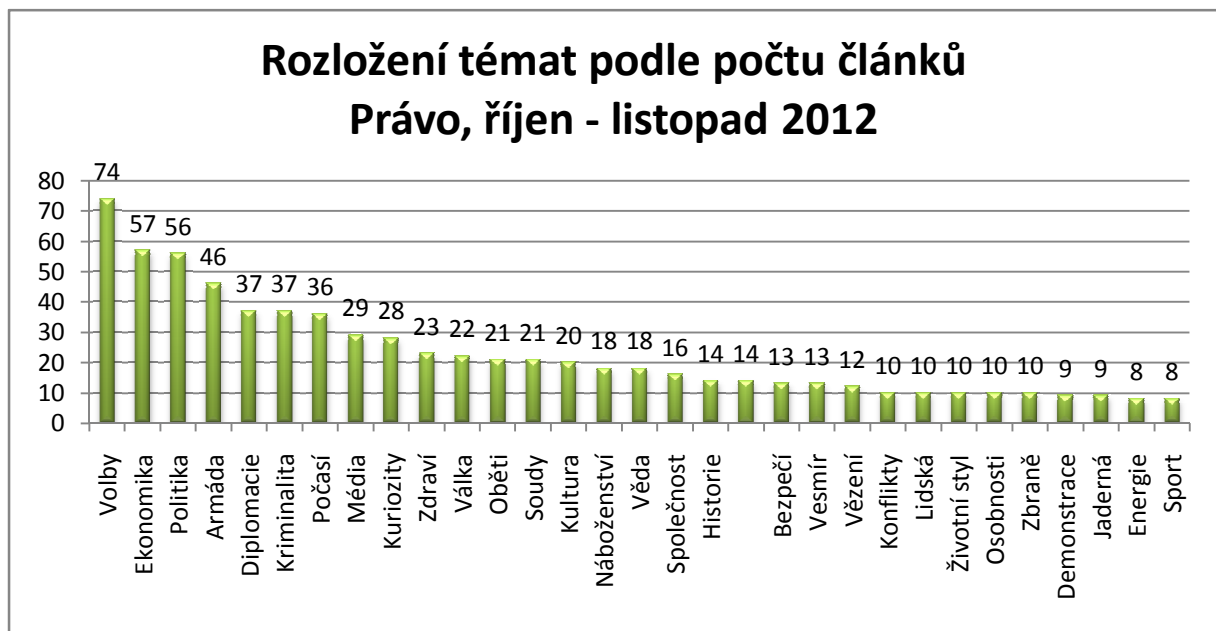
Ve srovnání s produkcí ČTK má Právo nejpodobnější výkyvy ze všech čtyř sledovaných deníků. Změna nastala ve středu 7. 11. 2012, podobně jako u Hospodářských novin, kdy ani v Právu nevyšel výrazně vyšší počet zpráv, zatímco ČTK vydala nadprůměrné množství zpráv. Jediné vychýlení nastalo v sobotu 10. 11. 2012, kdy ČTK vydala podprůměrné množství textů, a v Právu vyšel 21 text, tedy nadprůměrné množství.

Graf 46: Srovnání podílů z produkce za celé období ČTK, Právo, říjen - listopad 2012

7.5.1 Tematické zaměření zpravodajství Práva v říjnu a listopadu 2012

Nejvíce textů bylo v říjnu a listopadu 2012 napsáno k tématu voleb a ekonomiky, o volbách vyšly 74 zprávy, k ekonomice bylo vydáno 57 příspěvků. Téměř stejný podíl měla na zpravodajství ekonomika, o níž vydala zahraniční redakce Práva 56 zpráv. Následovalo témat armády / policie, k němuž bylo přiřazeno 46 textů. Shodný počet zpráv byl vydán k tématu diplomacie a počasí, 37 textů.

Graf 47: Rozložení témat podle počtu článků, Právo, říjen - listopad 2012

Z deseti nejčastějších témat, jimž se deník Právo ve sledovaném období věnoval, se šest témat shoduje s ČTK; u Práva je tedy vyšší shoda než u kteréhokoli jiného deníku.

Srovnání prvních deseti témat ČTK a Práva							
ČTK				Právo			
	Téma	Počet	%		Téma	Počet	%
1	Politika	516	17,41	1	Volby	74	16,86
2	Diplomacie	502	16,94	2	Ekonomika	57	12,98
3	Konflikty	470	15,86	3	Politika	56	12,76
4	Vězení	336	11,34	4	Armáda	46	10,48
5	Kriminalita	328	11,07	5	Diplomacie	37	8,43
6	Armáda	245	8,27	6	Kriminalita	37	8,43
7	Vláda	220	7,42	7	Počasi	36	8,20
8	Počasi	204	6,88	8	Média	29	6,61
9	Kultura	185	6,24	9	Kuriozity	28	6,38
10	Ekonomika	181	6,11	10	Zdraví	23	5,24

Tabulka 7: Srovnání prvních deseti témat ČTK a Práva

7.5.2 Geopolitické zaměření Práva

Také zahraniční redakce Práva byla ve sledovaném období října a listopadu 2012 výrazně zaměřena na dění ve Spojených státech, 70 procent všech zpráv se týkalo této země.

Druhá v pořadí byla Česká republika, o níž však bylo napsáno již pouze 32 zpráv, které činí 16 procent veškerých vydaných materiálů. Podobně se umístilo Slovensko, o němž vyšlo 30 textů, tj. 15 procent, a Velká Británie, k níž bylo napsáno 29 textů, tedy 14,6 procenta.

Graf 48: Počet textů o jednotlivých zemích Právo, říjen - listopad 2012

Právo se dění ve Spojených státech věnovalo více než ČTK, u obou médií se tato země umístila na prvním místě. Podobnou měrou 6 procent též obě média informovala o dění ve Velké Británii. Celkem se z prvních deseti nejčastěji popisovaných zemí osm objevilo u ČTK i u Práva; jednalo se o zmíněné Spojené státy a Velkou Británii, dále Rusko, Izrael, Českou republiku, Německo, Evropskou unii a Čínu.

Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a Práva					
ČTK			Právo		
	Stát	%		Stát	%
1	Spojené státy	26,75	1	Spojené státy	30,98
2	Rusko	8,27	2	Česká republika	7,29
3	Sýrie	6,82	3	Slovensko	6,83
4	Izrael	6,71	4	Velká Británie	6,61
5	Palestina	6,38	5	Rusko	6,15
6	Velká Británie	6,11	6	Evropská unie	5,24
7	Česká republika	5,57	7	Německo	5,01
8	Německo	4,76	8	Čína	4,56
9	Evropská unie	4,59	9	Francie	4,10
10	Čína	3,91	10	Izrael	3,87

Tabulka 8: Srovnání nejčastějších deseti zemí u ČTK a MFD

Stejně jako Mladá fronta Dnes, Lidové noviny a Hospodářské noviny, i Právo se s ČTK výrazně shoduje v geografickém zaměření svého zpravodajství.

7.6 Využití zdrojů

7.6.1 Jak redakce využívaly zdroje v říjnu a listopadu 2012

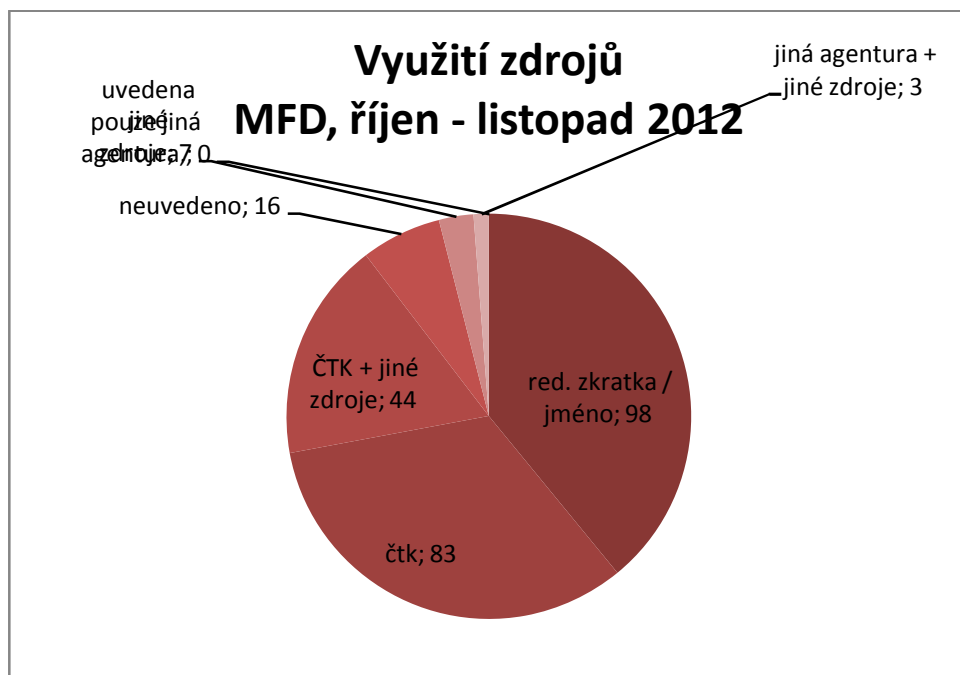
Všechny redakce mají největší množství článků z vlastních zdrojů, v obou sledovaných měsících to platí bez výjimky.

Mladá fronta Dnes a Lidové noviny využívají hned na druhém místě nejčastěji ČTK jako jediný zdroj pro text. Takto bylo v říjnu a listopadu 2012 Mladou frontou Dnes vydáno 83 textů, to tvoří 33 procent produkce tohoto období. V Lidových novinách byl poměr velmi podobný, se signaturou ČTK bylo vydáno 85 textů, tj. 32 procent všech zkoumaných článků ze října a listopadu 2012.

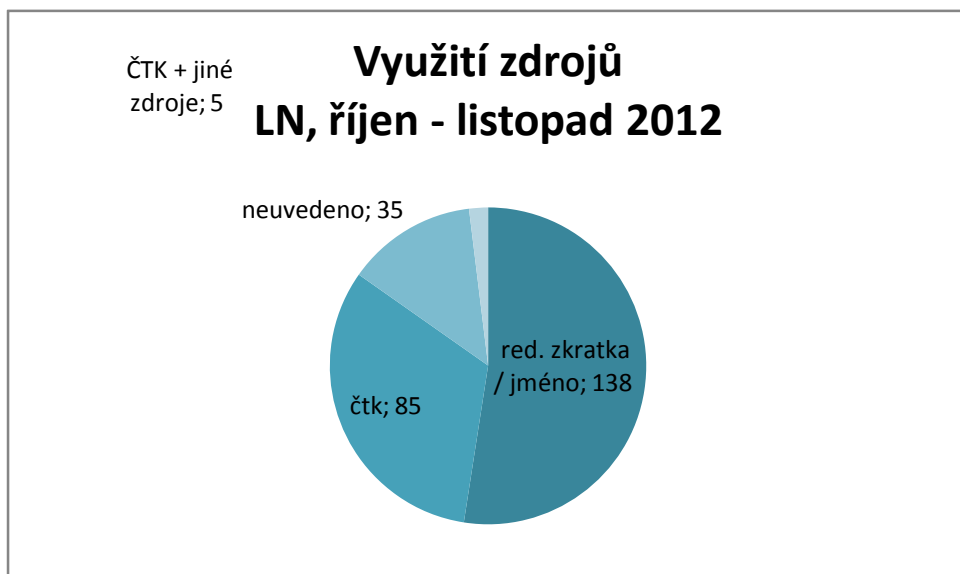
Hospodářské noviny mají velmi vysoký počet textů s neuvedenými zdroji, po redakčních zkratkách je nejčastěji zdroj neuveden. V říjnu a listopadu 2012 takto bylo vydáno 50 textů, tj. 25 procent celkové produkce zahraniční redakce. U Lidových novin bylo takto signováno 35 textů, tj. 13 procent všech zpráv nemá uvedeny zdroje.

Právo nejčastěji po vlastních zdrojích využívá ČTK v kombinaci s jinými zdroji, vydalo tak 125 textů, tj. 28 procent produkce.

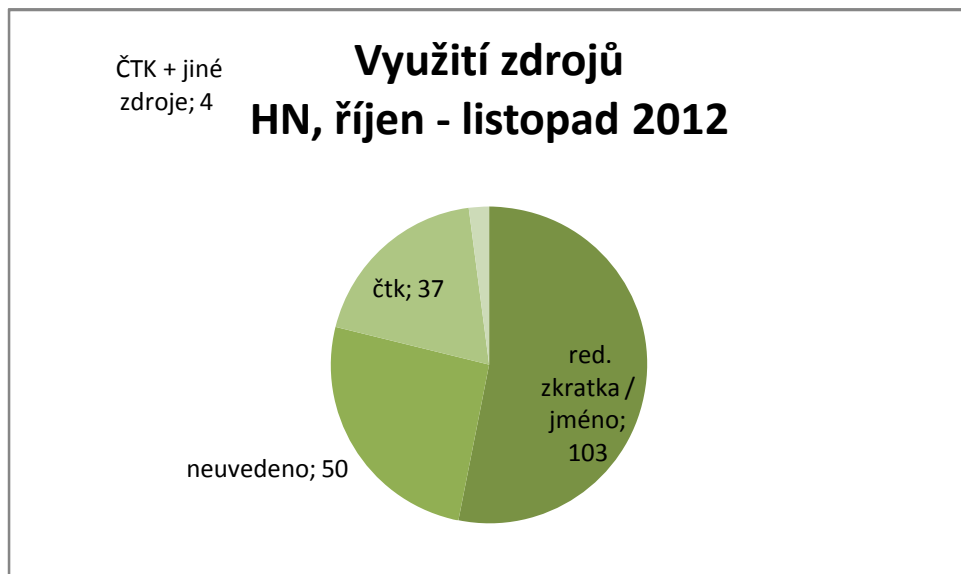
Servis ČTK v kombinaci s jinými zdroji využívá Mladá fronta Dnes jako třetí nejčastější metodu tvorby textu, signováno takto bylo 44 zpráv, tj. 17 procent. U Lidových novin se jednalo o 5 textů, to jsou necelá 2 procenta.

Graf 49: Využití zdrojů, MFD, říjen - listopad 2012

Graf 50: Využití zdrojů, LN, říjen - listopad 2012

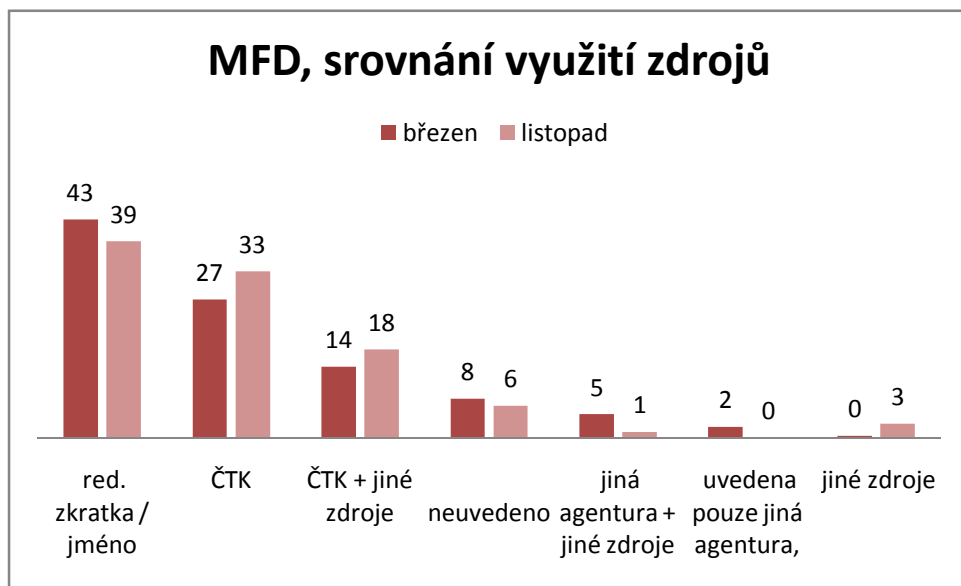
Graf 51: Využití zdrojů, HN, říjen - listopad 2012

Graf 52: Využití zdrojů, Právo, říjen - listopad 2012

8 Srovnání využití zdrojů v březnu a v říjnu a listopadu 2012

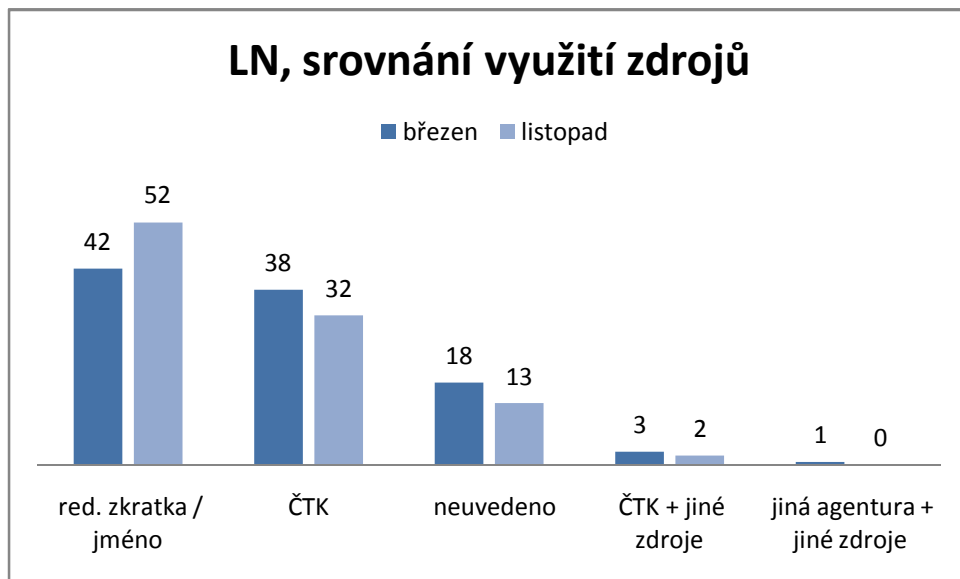
Mladá fronta Dnes v obou sledovaných měsících využívala nejvíce práce své redakce, servisu ČTK ale využívala též hojně. Využití zpravodajství v říjnu a listopadu 2012 oproti březnu 2012 stoupl, vydávány byly texty pouze se signaturou ČTK i texty, které byly zpracovávány s pomocí jiných zdrojů. U ostatních zdrojů se využití ve srovnání obou měsíců výrazně neměnilo.

Graf 53: MFD, srovnání využití zdrojů

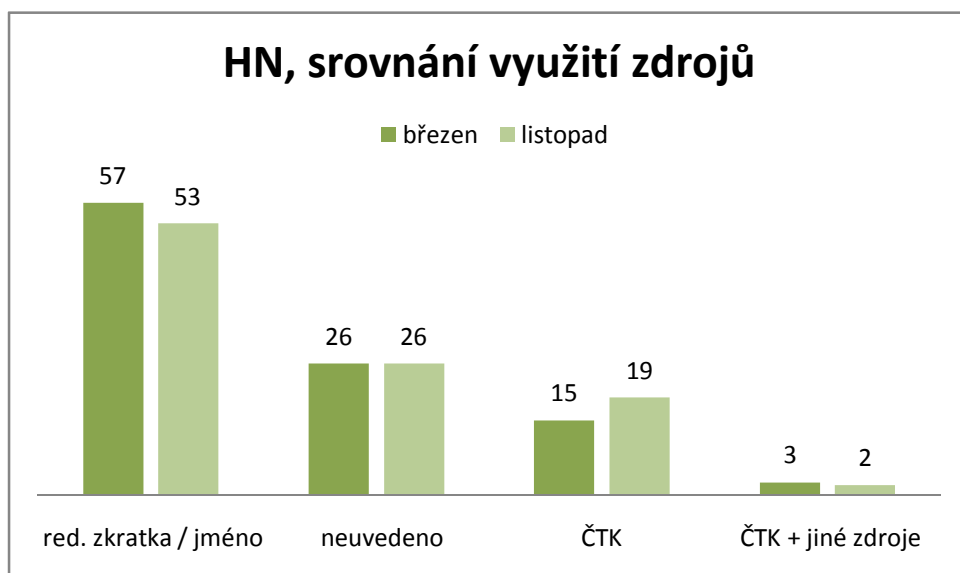
Lidové noviny naopak zvýšily v listopadu vlastní produkci a snížily počet převzatých zpráv z ČTK; redakční zkratkou bylo signováno 52 procent textů, zatímco v březnu 42 procent. Od ČTK bylo v březnu převzato 37 procent všech březnových textů, zatímco v říjnu se jednalo o 32 procent. V malé míře klesl i podíl textů, pod nimiž byla ČTK uvedena jako jeden ze zdrojů, v březnu bylo takto zdrojováno 9 zpráv, tj. 2,7 procenta; v listopadu se jednalo o 5 textů, tj. 1,9 procenta.

U Lidových novin tedy došlo ke zvýšení vlastní produkce v souvislosti s dopředu očekávanou událostí.

Graf 54: LN, srovnání využití zdrojů

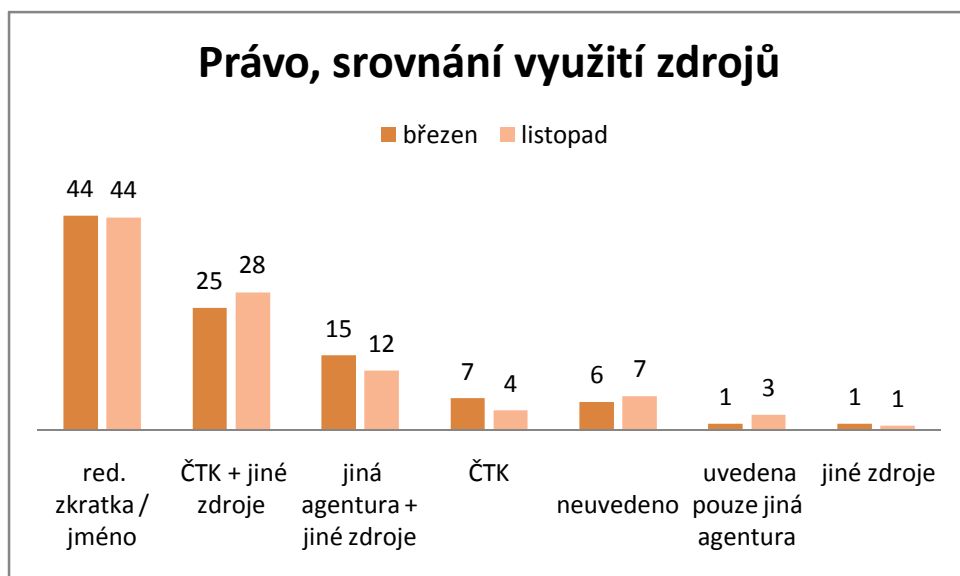
Hospodářské noviny, podobně jako Mladá fronta Dnes, v listopadovém období zvýšily využití servisu ČTK. Došlo také ke snížení podílu vlastních textů, v březnu bylo redakční zkratkou či jménem signováno 57 procent textů, v listopadu se jednalo o 53 procent. ČTK byla v březnu využita jako jediný zdroj u 15 procent březnových textů, v listopadu byla ČTK uvedena jako jediný zdroj u 19 procent textů.

Graf 55: HN, srovnání využití zdrojů

Také Právo využilo v říjnu a listopadu 2012 více servisu ČTK pro svoje vydané texty. V březnu i v listopadovém období bylo stále nejvíce textů signováno redakční zkratkou nebo jménem, oba podíly se pohybovaly kolem 44 procent produkce.

Právo jako jediné využívá ČTK výrazně jako vedlejší zdroj a kombinuje její servis s dalšími zdroji. Podíl článků signovaných kombinací zdrojů stoupl z březnových 25 procent na listopadových 28 procent.

Graf 56: Právo, srovnání využití zdrojů

Všechny sledované deníky vyjma Lidových novin měly v listopadu stejný postup - začalo se oproti březnu více využívat zpravodajství ČTK a klesla či zůstala stejná redakční produkce. Hospodářské noviny a Mladá fronta Dnes přešly větší podíl textů pouze ze servisu ČTK, Právo ČTK využívalo spíše jako jeden ze zdrojů.

U Lidových novin došlo ke změně práce redakce, zvýšil se počet vlastních textů a snížilo se využití servisu ČTK ve vydaných zprávách.

Závěr

V diplomové práci „Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku“ jsem si kladla za cíl zachytit, zda a do jaké míry přejímají české deníky tematické a geopolitické zaměření zahraničního servisu České tiskové kanceláře.

Vyšla jsem z teorie gatekeepingu a představ o výběru zpráv, vlastních zkušeností s výběrem zpráv v zahraniční redakci tiskové kanceláře Mediafax a pečlivého sběru a kódování dat.

V první části práce byla rozebrána teorie gatekeepingu včetně jejího vývoje, popsány zpravodajské hodnoty, jak s nimi nakládali Galtung a Rugeová a popsány základy teorie agenda-settingu. Gatekeeping i zpravodajské hodnoty byly pro tuto práci teoretickým východiskem, agenda-setting je spíše teorie týkající se účinků médií. Práce se především dotýká zkoumáním tematických preferencí médií, jež byla i v této diplomové práci zpracovávána.

V praktické části byl vybrán, popsán a uskutečněn kvantitativní výzkumný postup i jednotlivá média, z jejichž zahraničních rubrik výzkum vycházel.

Pro výzkum jsem zpracovala a okódovala 8 546 zpráv ze zahraničního servisu České tiskové kanceláře a zahraničních rubrik Mladé fronty Dnes, Lidových novin, Hospodářských novin a Práva. Zpracovávala jsem výhradně textovou produkci. Zároveň byly zkoumané zprávy vymezeny ještě požadavkem ucelenosti: zkoumány byly pouze takové texty, které se v servisu či následně v tisku objevily jako jednotlivé texty s titulkem. Z důvodů, které jsem popsala v úvodu, byly proto vynechány krátké zprávy, jež jsou v sazbě lomeny pod jeden titulek. Tato volba může vést ke zkreslení výsledku, neboť je pravděpodobné, že některé z textů byly převzaty ze servisu agentury.

Pro výzkum a srovnání byla vybrána dvě měsíční období: březen 2012 a říjen a listopad 2012. V březnu 2012 nebyly očekávány události politického rozsahu srovnatelného s volby prezidenta Spojených států, které nastaly 7. 11. 2012 a kvůli nimž bylo vybráno druhé období. Tato dvě období byla vybrána pro možnost srovnání tzv. běžného měsíce, v němž probíhala obvyklá redakční práce, a měsíce neobvyklého, v němž došlo k události velkého významu, o níž redakce věděla dopředu. Zkoumáno bylo přejímání témat i geopolitického zaměření a práce se zdroji.

První hypotéza (deníky přebírají zprávy ČTK i s důležitostí, kterou jim ČTK přiřkne) byla měřena především poměrným zastoupením témat a zemí v jednotlivých zpravodajských rubrikách ve srovnání se servisem ČTK a byla potvrzena. Deníky se v deseti nejčastějších tématech obvykle s ČTK shodly nejméně v polovině případů, případně se jednalo o témata blízka.

Druhou hypotézu (deníky v období října a listopadu 2012 budou mít změněnou práci se zdroji, budou více zastoupeny jiné zdroje, než ČTK a zvýší se podíl vlastních redakčních zpráv) výzkum vyvrátil u všech deníků vyjma Lidových novin. U Mladé fronty Dnes, Hospodářských novin a Práva naopak stouplо zastoupení ČTK mezi zdroji v období října a listopadu 2012, Lidové noviny měly více původních textů a kleslo využití ČTK jako zdroje. Deníky se tedy ve většině případů spolehly na servis ČTK, a přestože byla událost známa s velkým časovým předstihem, nadále využívaly a přejímaly zprávy ze servisu ČTK se stejnou intenzitou, jak tomu bylo v předchozím zkoumaném období.

Třetí hypotéza (témata i geopolitické zastoupení se budou z větší části shodovat) souvisela úzce s první hypotézou. Shoda nastala v obou případech, jak u tematického, tak u geopolitického zaměření; nebyla však stejná. Obvykle vyšla menší tematická shoda, ale výrazná geopolitická shoda. Tyto výsledky naznačují, že ačkoli deníky přejímaly přiřknutou důležitost zemí tak, jak ji nastavila ČTK, tematicky byly ve zpravodajství pokryty jiné události, případně s jiným zaměřením textu. Výzkum a kódování bylo nastaveno tak, aby bylo možné kódovat zaměření textu a tematické nuance, v nichž se nakonec deníky od ČTK lišily.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že ačkoli je k dispozici mnoho zdrojů a je dnes možné pracovat se zahraničními informačními zdroji, české deníky v případě zahraničního zpravodajství v téměř polovině případů preferují přejímat servis ČTK včetně geopolitického zaměření.

Summary

The focus of the diploma thesis „The Influence of Agency News from the Czech News Agency on the Content of Foreign News Sections in Periodicals“ is whether and to what extent do Czech dailies adopt the thematic and geopolitical focus of the foreign news service of the Czech News Agency.

The theoretical basis for this thesis lies in the theories of gatekeeping, news values and agenda setting.

Two month-long periods were chosen for the research and analysis: March 2012 and October and November 2012. In March 2012, there were expected events of importance comparable to the election of the president of the United States, which transpired on 7 November 2012 and which were the reason to choose the second period.

These two periods were chosen for the possibility of comparison between a so-called usual month with usual editor work, and an unusual month, when an event of big importance transpired which the newsroom had known of in advance. The adopting of topics and geopolitical focus were studied.

The data were researched according to the principles of a quantitative research, in all, almost 8,500 texts from the production of the Czech News Agency, Lidové noviny, Mladá fronta Dnes, Hospodářské noviny and Právo were processed.

Zdroje

Literatura

DVOŘÁKOVÁ, Irena. Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza. *AntropoWebzin* [online]. Plzeň: AntropoWeb při Katedře antropologie FF ZČU v Plzni, 2010, č. 2 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://antropologie.zcu.cz/obsahova-analyza-formalni-obsahova-analyza-kvantitativni-obsahova-analyza>

ELDRIDGE, John. *Glasgow media group reader*. 1st ed. London: Routledge, c1995, x, 399 s. ISBN 0415127300.

European Journal of Communication [online]. 1994, vol. 9, issue 1. ISSN 02673231.

GREATHOUSE, Julie. Kurt Lewin. In: *Psychology History* [online]. 1997. Dostupné z: <http://muskingum.edu/~psych/psycweb/history/lewin.htm>

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 9788073676988.

KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace* [online]. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 807184134x.

MANNING, Paul. *News and news sources: a critical introduction* [online]. 1st ed. London , Thousand Oaks , New Delhi: Sage Publications, 2001, xi., 251 s. ISBN 0761957979.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007, 263 s. ISBN 9788072772667.

PERNES, Jiří a Jiří RUMML. *Svět Lidových novin 1893-1993: stoletá kapitola z dějin české žurnalistiky, kultury a politiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1993, 143 s. ISBN 8071060569.

RICHTER, Jaroslav. *ČTK včera, dnes a zítra*. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, 43 s.

SHOEMAKER, Pamela J a Tim P VOS. *Gatekeeping theory*. London: Routledge, 2009, 173 s. ISBN 9780415981392.

SCHULZ, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 149 s. ISBN 9788024619804.

ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, 205 s. ISBN 9788024616612.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-736-7096-8.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 109 s. ISBN 80-718-4459-4.

WESTERSTAHL, Jorgen a Folke JOHANSSON. Foreign News: News Values and Ideologies. *European Journal of Communication* [online]. 1994, vol. 9, issue 1, s. 71-89 [cit. 2014-02-23]. DOI: 10.1177/0267323194009001004. Dostupné z: <http://ejc.sagepub.com.ezproxy.is.cuni.cz/content/9/1/71.full.pdf+html>

Studie

BASS, A. Z. Refining the "Gatekeeper" Concept: A UN Radio Case Study. *Journalism*. 1969-03-01, vol. 46, issue 1, s. 69-72. DOI: 10.1177/107769906904600110. Dostupné z: <http://jmq.sagepub.com/lookup/doi/10.1177/107769906904600110>

GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, vol. 2, issue 1, s. 64-90. DOI: 10.1177/002234336500200104.

GIEBER, Walter. Across the Desk: A Study of 16 Telegraph Editors. *Journalism Quarterly*. 1956-12-01, vol. 33, issue 4, s. 423-432. DOI: 10.1177/107769905603300401. Dostupné z: <http://www.aejmc.org/home/wp-content/uploads/2012/09/Journalism-Quarterly-1956-Gieber-423-32.pdf>

CHANG, T.-K. All Countries Not Created Equal to Be News: World System and International Communication. *Communication Research*. 1998-10-01, vol. 25, issue 5, s. 528-563. DOI: 10.1177/009365098025005004. Dostupné z: <http://crx.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/009365098025005004>

LEWIN, K. Frontiers in Group Dynamics: II. Channels of Group Life; Social Planning and Action Research. *Human Relations*. 1947-11-01, vol. 1, issue 2, s. 143-153. DOI: 10.1177/001872674700100201. Dostupné z:

<http://hum.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/001872674700100201>

MCNELLY, J. T. Intermediary Communicators in the International Flow of News. *Journalism*. 1959-03-01, vol. 36, issue 1, s. 23-26. DOI: 10.1177/107769905903600103. Dostupné z: <http://jmq.sagepub.com/lookup/doi/10.1177/107769905903600103>

VARGASOVÁ, Lucille a Lisa PAULINOVÁ. Rethinking 'Foreign News' from a Transnational Perspective. *From Pigeons to News Portals: Foreign Reporting and the Challenge of New Technology*. 2007.

WHITNEY, D. C. a L. B. BECKER. 'Keeping the Gates' for Gatekeepers: The Effects of Wire News. *Journalism*. 1982-03-01, vol. 59, issue 1, s. 60-65. DOI: 10.1177/107769908205900109. Dostupné z:

<http://jmq.sagepub.com/lookup/doi/10.1177/107769908205900109>

Tisk

Všechny materiály pocházely z období 1. 3. 2012 – 31. 3. 2012, 20. 10. 2012 – 20. 11. 2012

ČTK, zahraniční zpravodajský servis

Hospodářské noviny, rubrika Svět

Lidové noviny, rubrika Svět

Mladá fronta Dnes, rubrika Ze světa

Právo, rubrika Ze zahraničí

Ročenky, výroční zprávy

Ročenka Unie vydavatelů 2013. Praha: Unie vydavatelů, vydavatelský servis, 2013, roč. 2013, č. 17. Ročenka.

Výroční zpráva ČTK za rok 2012. Praha: ČTK. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Výroční zpráva ČTK za rok 2011. Praha: ČTK. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Internetové zdroje

List of countries of the world [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.listofcountriesoftheworld.com/>

Hospodářské noviny. *Periodik* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=100743>

Lidové noviny. *Periodik* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=3651>

MF DNES. *Periodik* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=3650>

O nás. *Mediafax* [online]. 2012. Dostupné z: <http://mediafaxbiz.cz/about.aspx>

O nás. *CIAnews.cz* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.cianews.cz/o-nas/>

O společnosti. *Economia a.s.* [online]. 2000. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

Právo. *Periodik* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=7101>

Služby. ČTK [online]. 2011. Dostupné z: <http://www.ctk.cz/sluzby/>

Volby 2012. *Americké Centrum* [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/volby2012>

Přílohy

Kódovací kniha

Vliv agenturního zpravodajství na obsah zahraničních rubrik vybraných českých deníků

Kateřina Vančurová

Hypotézy:

1. Deníky přebírají zprávy ČTK i s důležitostí, kterou jim ČTK přiřkne.
2. Deníky v období října a listopadu 2012 budou mít změněnou práci se zdroji, budou více zastoupeny jiné zdroje, než ČTK a zvýší se podíl vlastních redakčních zpráv.
3. Témata i geopolitické zastoupení se budou z větší části shodovat.

Média: ČTK, MF Dnes, Hospodářské noviny, Lidové noviny, Právo

Kódovací jednotka: všeobecná zahraniční zpráva, pouze tisk (bez ohledu na foto)

Období: březen 2012, 20. 10. 2012 – 20. 11. 2012

Proměnné

Titulek

Priorita

Médium

Datum

1. téma

2. téma

3. téma

1. stát

2. stát

3. stát

Měla ČTK

Zdroj v tisku

Umístění v tisku

Rozsah

Médium: 1 – ČTK, 2 – MF, 3 – LN, 4 – HN, 5 – Právo

Datum: MM.DD.YYYY

Titulek: String

1. téma

Architektura

Armáda

Bezpečí

Demonstrace

Diplomacie

Doprava

Drogy

Ekonomika

Energie

Erotika

Etika

Evropské záležitosti

Extremismus

Historie

Humanitní pomoc

Jaderná

Katastrofy

Konflikty

Korupce

Kriminalita

Kultura

Kuriozity

Lidská
Média
Mezinárodní
Monitor
Náboženství
Nehody
Oběti
Organizace
Osobnosti
Počasí
Politika
Potraviny
Požáry
Práce
Ropa
Různé
Soudy
Společnost
Sport
Školství
Terorismus
Turismus
Válka
Věda
Vesmír
Vězení
Vláda
Volby
Zákony
Zbraně
Zdraví
Zemědělství
Zvířata
Životní prostředí

Životní styl

2. téma

3. téma

1. stát, kterého se zpráva týká
(viz konec kódovací knihy)

2. stát, kterého se zpráva týká

3. stát, kterého se zpráva týká

Zdroj zprávy v tisku

- 1 uvedena jako zdroj pouze ČTK,
- 2 uvedena pouze jiná agentura,
- 3 ČTK + jiné zdroje
- 4 jiná agentura + jiné zdroje
- 5 red. zkratka / jméno
- 6 jiné zdroje
- 7 neuvedeno

Umístění zprávy v tisku:

- 1 - titulní strana
- 2 - 2. strana
- 3 - 3. strana
- 4 - 4. strana
- 5 - 5. strana
- 6 - 6. strana
- 7 - 7. strana
- 8 - 8. strana

9 - 9. strana

10 - 10. strana

99 – jinde

Důležitost zprávy podle servisu ČTK

Ad prioritita

Rozsah

Počet znaků – veškerý text od domicilu vč. dál, bez red. zkratek

Státy:			
1	Afgánistán	34	Britské indickooceánské území
2	Akrotiri	35	Britské Panenské ostrovy
3	Albánie	36	Brunej
4	Alžírsko	37	Bulharsko
5	Americká Samoa	38	Burkina Faso
6	Andorra	39	Barma
7	Angola	40	Burundi
8	Anguilla	41	Kambodža
9	Antarktida	42	Kamerun
10	Antigua a Barbuda	43	Kanada
11	Argentina	44	Cape Verde
12	Arménie	45	Kajmanské ostrovy
13	Aruba	46	Středoafriická republika
14	Ashmore a Cartier ostrovy	47	Chad
15	Austrálie	48	Chile
16	Rakousko	49	Čína
17	Ázerbajdžán	50	Vánoční ostrov
18	Bahamy	51	Clipperton Island
19	Bahrajn	52	Cocos (Keeling) ostrovy
20	Bangladéš	53	Kolumbie
21	Barbados	54	Komory
22	Bassas da India	55	Kongo, demokratická republika
23	Bělorusko	56	Kongo
24	Belgie	57	Cookovy ostrovy
25	Belize	58	Ostrovy Korálového moře
26	Benin	59	Kostarika
27	Bermudy	60	Pobřeží slonoviny
28	Bhútán	61	Chorvatsko
29	Bolívie	62	Kuba
30	Bosna a Hercegovina	63	Kypr
31	Botswana	64	Česká republika
32	Bouvetův ostrov	65	Dánsko
33	Brazílie	66	Dhekelia
		67	Džibuti

68	Dominika	114	Irák
69	Dominikánská republika	115	Irsko
70	Ekvádor	116	Isle of Man
71	Egypt	117	Izrael
72	El Salvador	118	Itálie
73	Rovníková Guinea	119	Jamaica
74	Eritrea	120	Jan Mayen
75	Estonsko	121	Japonsko
76	Etiopie	122	Jersey
77	Ostrov Evropa	123	Jordánsko
78	Falklandské ostrovy (Islas Malvíny)	124	Juan de Nova Island
79	Faerské ostrovy	125	Kazachstán
80	Fidži	126	Keňa
81	Finsko	127	Kiribati
82	Francie	128	Severní Korea
83	Francouzská Guyana	129	Jižní Korea
84	Francouzská polynésie	130	Kuvajt
85	Francouzská jižní a antarktická území	131	Kyrgyzstán
86	Gabon	132	Laos
87	Gambie	133	Lotyšsko
88	Gaza Strip	134	Libanon
89	Gruzie	135	Lesotho
90	Německo	136	Libérie
91	Ghana	137	Libye
92	Gibraltar	138	Lichtenštejnsko
93	Glorieuses ostrovy	139	Litva
94	Řecko	140	Lucembursko
95	Grónsko	141	Macau
96	Grenada	142	Makedonie
97	Guadeloupe	143	Madagaskar
98	Guam	144	Malawi
99	Guatemala	145	Malajsie
100	Guernsey	146	Maledivy
101	Guinea	147	Mali
102	Guinea - Bissau	148	Malta
103	Guyana	149	Marshallovy ostrovy
104	Haiti	150	Martinik
105	Heardův ostrov a McDonaldovy ostrovy	151	Mauritánie
106	Svatý stolec (Vatikánský městský stát)	152	Mauritius
107	Honduras	153	Mayotte
108	Hongkong	154	Mexiko
109	Maďarsko	155	Mikronésie, Federativní státy
110	Island	156	Moldavsko
111	Indie	157	Monaco
112	Indonésie	158	Mongolsko
113	Írán	159	Montserrat
		160	Maroko
		161	Mosambik
		162	Namibie
		163	Nauru

164	Navassa	214	Jižní Georgie a Jižní
165	Nepál		Sandwichovy ostrovy
166	Nizozemí	215	Španělsko
167	Nizozemské Antily	216	Spratlyovy ostrovy
168	Nová Kaledonie	217	Srí Lanka
169	Nový Zéland	218	Súdán
170	Nikaragua	219	Surinam
171	Niger	220	Svalbard
172	Nigérie	221	Svazijsko
173	Niue	222	Švédsko
174	Norfolk Island	223	Švýcarsko
175	Severní Mariany	224	Sýrie
176	Norsko	225	Tchaj-wan
177	Omán	226	Tádžikistán
178	Pákistán	227	Tanzanie
179	Palau	228	Thajsko
180	Panama	229	Východní Timor
181	Papua-Nová Guinea	230	Togo
182	Paracel Islands	231	Tokelau
183	Paraguay	232	Tonga
184	Peru	233	Trinidad a Tobago
185	Filipíny	234	Tromelin
186	Pitcairnovy ostrovy	235	Tunisko
187	Polsko	236	Turecko
188	Portugalsko	237	Turkmenistán
189	Portoriko	238	Ostrovy Turks a Caicos
190	Katar	239	Tuvalu
191	Reunion	240	Uganda
192	Rumunsko	241	Ukrajina
193	Rusko	242	Spojené arabské emiráty
194	Rwanda	243	Spojené království
195	Svatá Helena	244	Spojené státy
196	Svatý Kryštof a Nevis	245	Uruguay
197	Svatá Lucie	246	Uzbekistán
198	Saint-Pierre a Miquelon	247	Vanuatu
199	Svatý Vincenc a Grenadiny	248	Venezuela
200	Samoa	249	Vietnam
201	San Marino	250	Panenské ostrovy
202	Sao Tome a Principe	251	Wake Island
203	Saúdská Arábie	252	Wallis a Futuna
204	Senegal	253	West Bank
205	Srbsko a Černá Hora	254	Západní Sahara
206	Seychely	255	Jemen
207	Sierra Leone	256	Zambie
208	Singapur	257	Zimbabwe
209	Slovensko	258	Evropská unie
210	Slovinsko	259	Kosovo
211	Šalamounovy ostrovy	260	OSN
212	Somálsko	261	Palestina
213	Jihoafrická republika	262	Červený kříž

263	MAAE	270	Liga arabských států
264	OBSE	271	Jižní Súdán
265	Vatikán	272	Černá hora
266	NATO		
267	Tibet	999	Více států
268	Africká unie		
269	N/A		